

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓

รายงานผลการดำเนินงาน

รองรับสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๖

คำนำ

การดำเนินการเพื่อให้เกิดสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ นั้น จะสะท้อนให้เห็นถึงผลของการบังคับใช้กฎหมายซึ่งต้องมืองค์ประกอบร่วมกันหลายส่วน ได้แก่ ประกาศ ระเบียบ กฎกระทรวง คำสั่งของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับสิทธิผู้สูงอายุ และดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติของประกาศ ระเบียบ กฎกระทรวงหรือคำสั่ง ของแต่ละหน่วยงาน รับผิดชอบกลไกการผลักดันให้เกิดสิทธิผู้สูงอายุตามกฎหมาย รวมทั้ง การติดตามและประเมินผลสิทธิผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบและอย่างไม่เป็นระบบ การรักษาสหสิทธิ การเรียกร้องสิทธิของผู้สูงอายุและสังคม

คณะอนุกรรมการติดตามสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ให้เป็นกลไกดำเนินการติดตาม การรองรับสิทธิผู้สูงอายุตามที่กฎหมายบัญญัติและพิจารณาพัฒนาสิทธิผู้สูงอายุให้ครอบคลุม มากยิ่งขึ้น กองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ ในฐานะเลขานุการ คณะอนุกรรมการติดตามสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้รวบรวม ผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินงานรองรับสิทธิผู้สูงอายุ ตามพระราชบัญญัติ ผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ในมาตรา ๑๑(๑) - (๑๓) รวมทั้งมาตรา ๑๓ ในเรื่องกองทุนผู้สูงอายุ และมาตรา ๑๗ การลดหย่อนภาษี ตลอดจนข้อเสนอแนะหรือประเด็นที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานรองรับสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ฉบับนี้ขึ้น

รายงานผลการดำเนินงานรองรับสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ จะชี้ให้เห็นถึงความร่วมมือดำเนินการรองรับสิทธิ ผู้สูงอายุของหน่วยงานที่รับผิดชอบ สารประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ผลักดันให้เกิดการพัฒนาสิทธิผู้สูงอายุและการพัฒนาบริการแก่ผู้สูงอายุที่ดีเพิ่มมากขึ้น

สารบัญ

๑. สิทธิของผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖	๑
๒. ผลการติดตามสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖	๕
๒.๑ สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๑) การบริการทางการแพทย์ และสาธารณสุขที่จัดไว้ โดยให้ความสะดวกและรวดเร็ว แก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ	๕
๒.๒ สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๒) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต	๒๔
๒.๓ สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๓) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม	๒๗
๒.๔ สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๔) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน	๒๙
๒.๕ สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๕) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุ ในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น	๓๓
๒.๖ สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๖) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม	๔๑
๒.๗ สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๗) การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ	๔๓
๒.๘ สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๘) การช่วยเหลือผู้สูงอายุ ซึ่งได้รับการทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์ โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง	๔๕
๒.๙ สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๙) การให้คำแนะนำ ปรีกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี หรือในทางแก้ปัญหาครอบครัว	๔๘

สารบัญ ต่อ

๒.๑๐	สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๑๐) การจัดที่พักอาศัย อาหาร และเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง	๔๙
๒.๑๑	สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๑๑) การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	๕๐
๒.๑๒	สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๑๒) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี	๕๑
๒.๑๓	สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๑๓) การอื่นใดตามที่คณะกรรมการกำหนด	๕๑
๒.๑๔	สิทธิตามมาตรา ๑๓ กองทุนผู้สูงอายุ	๕๕
๒.๑๕	สิทธิตามมาตรา ๑๗ การลดหย่อนภาษี	๖๐
	สรุปภาพรวมความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามสิทธิ	๖๑
	ภาคผนวก	๗๓

สารบัญ ตาราง

ตารางที่ ๑	ตารางสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และการจัดบริการของหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ	๓
ตารางที่ ๒	เบี้ยยังชีพรายเดือนแบบขั้นบันไดสำหรับผู้สูงอายุ	๕๐
ตารางที่ ๓	ผลการดำเนินงานกองทุนผู้สูงอายุ ปี ๒๕๖๓	๕๙

สิทธิผู้สูงอายุ

ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ

พ.ศ. ๒๕๔๖

สิทธิของผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้มีการกำหนดสิทธิประโยชน์หลายด้านที่ผู้สูงอายุจะได้รับ ตามมาตรา ๑๑ ดังนี้

- ๑) การบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ
- ๒) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต
- ๓) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม
- ๔) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน
- ๕) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น
- ๖) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม
- ๗) การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ
- ๘) การช่วยเหลือผู้สูงอายุ ซึ่งได้รับการทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง
- ๙) การให้คำแนะนำ ปรึกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีหรือในทางแก้ปัญหาครอบครัว
- ๑๐) การจัดที่พักอาศัย อาหาร และเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง
- ๑๑) การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- ๑๒) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี
- ๑๓) การอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

นอกจากสิทธิตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๖ ยังรวมถึงสิทธิอื่น ๆ ดังนี้

- ๑) สิทธิในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพหรือสนับสนุนการรวมตัวกันในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และกิจกรรมเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนผู้สูงอายุ ภายใต้พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๑๓
- ๒) สิทธิในการการลดหย่อนภาษีแก่ผู้อุปการะเลี้ยงดูบุพการีซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และสิทธิการยกเว้นภาษีแก่บุคคลที่อายุ ๖๕ ปีขึ้นไป ภายใต้พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๑๗

โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบมีหน้าที่ในการจัดบริการให้กับผู้สูงอายุตามหลักการของกฎหมายและหลักการให้บริการสาธารณะตามภารกิจของหน่วยงานนั้น ๆ คือ การบริการที่จัดให้ต้องมีเป้าหมายสามารถตอบสนองความต้องการให้ผู้รับบริการได้ตามมาตรฐานของบริการในเรื่องนั้น ๆ สร้างความพึงพอใจ สะดวก รวดเร็ว และมีความเท่าเทียมกันในการใช้บริการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้สูงอายุในฐานะประชาชนมีสิทธิเข้ารับบริการในการดูแลส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ควรได้รับตามที่กฎหมายกำหนดการติดตามสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๖

สิทธิผู้สูงอายุตามความในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๖ หมายถึง การให้บริการของหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินการตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การกำหนดหน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งประกาศให้หน่วยงานหลักรับผิดชอบจัดบริการให้แก่ผู้สูงอายุตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งในการคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้ กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยคณะอนุกรรมการติดตามสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้ติดตามสิทธิผู้สูงอายุตามหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการจัดบริการให้แก่ผู้สูงอายุ

ตารางที่ ๑ ตารางสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๖ และการจัดบริการของหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ

สิทธิ	การจัดบริการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
มาตรา ๑๑(๑)	การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วเป็นกรณีพิเศษ	กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงกลาโหม กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร รัฐวิสาหกิจ
มาตรา ๑๑(๒)	การศึกษา	กระทรวงศึกษาธิการ
มาตรา ๑๑(๒)	การศาสนา	กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
มาตรา ๑๑(๒)	ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต	กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ
มาตรา ๑๑(๓)	การประกอบอาชีพที่เหมาะสม	กระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ
มาตรา ๑๑(๔)	ด้านการพัฒนาตนเอง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่าย/ชุมชน	กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ กระทรวงวัฒนธรรม
มาตรา ๑๑(๕)	การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการบริการสาธารณะอื่น	กระทรวงมหาดไทย กระทรวงคมนาคม กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา
มาตรา ๑๑(๖)	การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม	กระทรวงคมนาคม กรุงเทพมหานคร รัฐวิสาหกิจ
มาตรา ๑๑(๗)	การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ	หน่วยงานในสังกัดกระทรวง ทบวงกรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจที่จัดเก็บค่าเข้าชมสถานที่

สิทธิ	การจัดบริการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
มาตรา ๑๑(๘)	การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกรุขกรรมหรือถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง	กระทรวงการพัฒนาสังคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานสงเคราะห์คนชราอยู่ในความรับผิดชอบ
มาตรา ๑๑(๙)	การให้คำแนะนำ ปรีกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางกฎหมาย	กระทรวงยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ
มาตรา ๑๑(๑๐)	การจัดที่พักอาศัย อาหาร และเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง	กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ
มาตรา ๑๑(๑๑)	การจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา
มาตรา ๑๑(๑๒)	การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี	กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ
มาตรา ๑๑(๑๓)	การจัดบริการสถานที่ท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการตามที่คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติประกาศกำหนด	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐวิสาหกิจ
มาตรา ๑๑(๑๓)	การจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกด้านพิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน หอจดหมายเหตุแห่งชาติ และ การจัดกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ตามที่คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติประกาศกำหนด	กระทรวงวัฒนธรรม
มาตรา ๑๑(๑๓)	การได้รับการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง	กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
มาตรา ๑๓	กองทุนผู้สูงอายุ	กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ
มาตรา ๑๗	ผู้อุปการะเลี้ยงดูผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ผู้นั้นมีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษี	กระทรวงการคลัง

ผลการติดตามสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๖

คณะอนุกรรมการติดตามสิทธิผู้สูงอายุฯ ได้ดำเนินการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการรองรับสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๖ อย่างต่อเนื่อง โดยขอความร่วมมือให้หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบรายงานผลการดำเนินงานรองรับสิทธิผู้สูงอายุตามแบบรายงานติดตามการดำเนินงานตามสิทธิผู้สูงอายุฯ ดังนี้

๑. สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๑)

การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็ว เป็นกรณีพิเศษ

ดำเนินการรองรับสิทธิผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๑๑ (๑) พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๕๖ ดังนี้

กระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์

โครงการบูรณาการพัฒนามาตรฐานการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินงานโครงการย่อยที่ ๓ โครงการพัฒนาแนวทางมาตรฐานการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองระยะท้าย (จัดทำคู่มือการดูแลผู้ป่วยประคับประคองและระยะท้าย สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ จำนวน ๑,๕๐๐ เล่ม)

วางแผนในการดำเนินการจัดประชุม 5 th National Palliative and Hospice Care Conference (NPHC 2020) ในชื่อการประชุม (Theme) : Palliative Care -My care, My right : การดูแลชีวิต สิทธิที่เลือก โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

- จัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยีทางการแพทย์ ทักษะและประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง บูรณาการร่วมกับการดูแลผู้สูงอายุและการดูแลระยะกลาง เพื่อการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการแพทย์ ให้มีความรู้ความสามารถที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน
- เพื่อการพัฒนาการเชื่อมโยงเครือข่ายวิชาการด้านการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองร่วมกับผู้สูงอายุ และการดูแลระยะกลางให้ครอบคลุมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
- กลุ่มเป้าหมาย บุคลากรที่รับผิดชอบและ/หรือที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน จำนวน ๑,๕๐๐ คน (ไม่เสียค่าลงทะเบียน)
- หน่วยงานเป้าหมาย สมาคมบริบาลผู้ป่วยระยะท้าย สภาการพยาบาลแบบประคับประคอง และสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) เครือข่ายมิตรภาพบำบัด เครือข่ายสมัชชาสุขภาพ และสมาคมพยาบาลโรคมะเร็ง

ซึ่งการประชุมดังกล่าว จะเลื่อนไปจัดในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เนื่องด้วยสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ปัญหาและอุปสรรค

เนื่องด้วยสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการย่อยที่ ๑ โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการดูแลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังแบบประคับประคอง และโครงการย่อยที่ ๒ โครงการ Therapeutic Art Specialist for cancer patients (Phase I)

โครงการพัฒนาระบบบริการดูแลผู้สูงอายุในสถานบริการ (โรงพยาบาลขนาด ๑๒๐ เตียงขึ้นไป)

ผลการดำเนินโครงการ

- โรงพยาบาลขนาด ๑๒๐ เตียงขึ้นไป มีการจัดบริการสุขภาพผู้สูงอายุในสถานบริการสุขภาพ/คลินิกผู้สูงอายุ ร้อยละ ๖๙ จากผลของสถานพยาบาลที่ตอบแบบสำรวจการจัดบริการคลินิกผู้สูงอายุตามเกณฑ์มาตรฐาน ๑๖ ข้อ
- ผู้สูงอายุเข้าถึงการจัดบริการสุขภาพผู้สูงอายุในสถานบริการสุขภาพ/คลินิกผู้สูงอายุ จำนวน ๒๐,๐๐๐ คน
- ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพแนวทางการจัดบริการสุขภาพผู้สูงอายุ “ข้อควรพิจารณาประเด็นสำคัญด้านเวชศาสตร์ผู้สูงอายุในแผนกผู้ป่วยนอก” Geriatric Care in Ambulatory Clinic เพื่อจัดทำหนังสือแนวทางการจัดบริการสุขภาพผู้สูงอายุ “ข้อควรพิจารณาประเด็นสำคัญด้านเวชศาสตร์ผู้สูงอายุในแผนกผู้ป่วยนอก” Geriatric Care in Ambulatory Clinic สำหรับบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข
- บุคลากรทางการแพทย์ในการดูแลผู้สูงอายุในการจัดบริการสุขภาพผู้สูงอายุ (Comprehensive Geriatric Clinic/ Geriatric Care in Ambulatory Clinic) จำนวน ๕๐ ราย
- แนวทางการดำเนินงานการจัดบริการสุขภาพผู้สูงอายุ “ข้อควรพิจารณาประเด็นสำคัญ ด้านเวชศาสตร์ผู้สูงอายุในแผนกผู้ป่วยนอก” Geriatric Considerations in Ambulatory Clinic ในพื้นที่ หนองบัวลำภู และ พื้นที่จังหวัดชุมพร
- สื่อการสอนสำหรับบุคลากรทางการแพทย์ และ วัสดุโศลกสำหรับประชาชน เรื่องของหกล้มและสมองเสื่อม เพื่อให้เกิดความตระหนักสำหรับประชาชน
- การพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการตรวจ ประเมินและการดำเนินงานในคลินิกผู้สูงอายุคุณภาพ ณ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย
- มีการจัดทำแนวทางการดำเนินงานการจัดบริการสุขภาพผู้สูงอายุ “ข้อควรพิจารณาประเด็นสำคัญด้านเวชศาสตร์ผู้สูงอายุในแผนกผู้ป่วยนอก” Geriatric Considerations in Ambulatory Clinic ในพื้นที่เขต ๘ มีจังหวัด นครพนม บึงกาฬ เลย สกลนคร หนองคาย หนองบัวลำภู และอุดรธานี ซึ่งมีสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชนมาเข้าร่วมด้วย

ปัญหาและอุปสรรค

เนื่องจากมีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้การดำเนินโครงการต้องล่าช้า และการเข้าไปดำเนินงานในพื้นที่ไม่ค่อยสะดวกเท่าที่ควร

- มีการปรับรูปแบบระบบบริการด้านผู้สูงอายุรูปแบบใหม่แต่ไม่สามารถลงพื้นที่ implement ระบบได้ตามแผน
- ผู้สูงอายุมารับบริการที่ โรงพยาบาลน้อยลง และโรงพยาบาลมีภารกิจด้าน COVID-19 มากขึ้นทำให้บางแห่งยุติระบบบริการผู้สูงอายุไปเป็นการชั่วคราว
- ปรับเปลี่ยนกิจกรรมโครงการ เพื่อจัดทำสื่อที่ช่วยในการสร้างความตระหนักแก่ประชาชน รวมทั้งประสานงานเพื่อนำรูปแบบแนวทางการจัดบริการสุขภาพผู้สูงอายุ “ข้อควรพิจารณาประเด็นสำคัญด้านเวชศาสตร์ผู้สูงอายุในแผนกผู้ป่วยนอก” Geriatric Care in Ambulatory Clinic เพื่อให้พื้นที่สามารถนำไปใช้กับบริบทได้อย่างเหมาะสม

กระทรวงกลาโหม กองทัพบก กรมแพทย์ทหารบก

๑) การจัดช่องทางพิเศษให้บริการแก่ผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงาน เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบกมีการจัดช่องทางพิเศษเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุ ร้อยละ ๑๐๐

๒) การกำหนดขั้นตอน และระยะเวลาในการให้บริการผู้สูงอายุไว้อย่างชัดเจนและมีการประชาสัมพันธ์ในระหว่างการให้บริการอย่างต่อเนื่อง

ผลการดำเนินงาน

- ระยะเวลารอคอยเฉลี่ย ๓๖ นาที
- อัตราความพึงพอใจเฉลี่ยของผู้สูงอายุต่อการให้บริการผู้ป่วยนอกมากกว่าร้อยละ ๙๐.๕๐

ปัญหาและอุปสรรค

- ๑) เนื่องจากผู้สูงอายุมารักษาเป็นจำนวนมาก จึงทำให้มีคิวในกลุ่มผู้สูงอายุด้วยกัน
- ๒) การสื่อสารในใบนัดและใบคัดกรองในกรณีกลุ่มผู้ป่วยสูงอายุไม่ชัดเจน ตั้งแต่จุดรับบริการแรก
- ๓) จำนวนแพทย์ไม่เพียงพอ
- ๔) ผู้สูงอายุบางรายที่มารับบริการมีความบกพร่องในการได้ยิน การเคลื่อนไหว ความสามารถในการสื่อสารข้อมูล และไม่มีญาติมาดูแล ทำให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุและความล่าช้าในการเข้ารับบริการ
- ๕) ผู้รับบริการกลุ่มอื่นมีข้อกั้กขวางในการจัดลำดับคิวเข้าตรวจ และมีการประเมินผลในระบบการประเมินความพึงพอใจต่อการบริการว่า พบเห็นการลัดคิว

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

- ๑) จัดระบบนัดผู้ป่วยกลุ่มสูงอายุเฉลี่ยในจำนวนที่เท่ากันในแต่ละวัน
- ๒) มีระบบโทรติดตามและกำหนดเวลานัดในกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีเหตุการณ์มารับบริการตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ น. - ๑๑.๓๐ น. และแจ้งให้ญาติรับทราบ
- ๓) การพัฒนาระบบการนัดผู้ป่วยโดยนัดเหลือเวลาการตรวจและกำหนดจำนวนผู้ป่วยนัดต่อวัน
- ๔) มีการประชุมหารือหรือสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรแพทย์ จัดหาแพทย์ในสาขาที่ยังไม่ครบ
- ๕) เชิญแพทย์จากโรงพยาบาลทหารบกเข้ามาช่วยตรวจในกรณีแพทย์ไม่เพียงพอหรือแพทย์ไปราชการ
- ๖) ให้คำแนะนำผู้ป่วยและครอบครัวญาติมาด้วยทุกครั้ง ซึ่งพบว่ายังมีปัญหาผู้ป่วยมาเพียงลำพัง
- ๗) มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เข้ารับบริการทราบถึงเหตุผลในการให้บริการผู้ป่วยกลุ่มพิเศษ
- ๘) การพัฒนาแยกห้องตรวจชัดเจน
- ๙) การมีคิว Fast Track

กระทรวงกลาโหม กรมแพทย์ทหารเรือ โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

๑) โครงการไร้คิว

- ๘๐ ปี ไร้คิว ในห้องปฏิบัติการพยาธิวิทยา (ในกลุ่มสิทธิการรักษาออกกองทัพบกเรือ)
- ๗๐ ปี ไร้คิว ในห้องตรวจโรคผู้ป่วยนอก (ในกลุ่มสิทธิสังกัดกองทัพบกเรือและครอบครัวกองทัพบกเรือ)
- ๖๕ ปี ไร้คิว ในห้องตรวจสุขภาพประจำปี (ทุกสิทธิ)

ผลการดำเนินงาน ระดับความพึงพอใจด้านกระบวนการ ร้อยละ ๘๘.๑๓ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ร้อยละ ๘๙.๗๖

๒) โครงการบัตรผู้สูงอายุเพื่อรับบริการพิเศษในห้องตรวจและห้องปฏิบัติการ

ผลการดำเนินงาน ระดับความพึงพอใจร้อยละ ๘๘.๖๘

ปัญหาและอุปสรรค

จำนวนผู้รับบริการในวัยสูงอายุมีจำนวนมาก

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

- ๑) มีการปรับซ่อมบำรุงสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สะดวกต่อการเข้ารับบริการและการชำระเงิน
- ๒) มีการจัดป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อแจ้งให้ทราบเรื่องลำดับการเข้ารับบริการ ซึ่งผู้สูงอายุเป็นหนึ่งในหัวข้อการเข้ารับบริการลำดับแรก ๆ โดยให้บริการภายใน ๑ ชั่วโมง เมื่อได้เริ่มรับบริการตามความเหมาะสม
- ๓) ปรับสิ่งแวดล้อม

กระทรวงกลาโหม กรมแพทย์ทหารเรือ โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า

- ๑) จัดให้มีช่องทางและลำดับการตรวจสุขภาพผู้สูงอายุ ตั้งแต่อายุ ๗๐ ปีขึ้นไป โดยจัดลำดับการเข้าตรวจในลำดับต้น ๆ
- ๒) ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ป่วยสูงอายุและผู้ป่วยทั่วไปทราบ
- ๓) ชี้แจงแพทย์และเจ้าหน้าที่ทราบ

ผลการดำเนินงาน ไม่พบอุบัติเหตุรื้อเรียนของผู้สูงอายุในการจัดลำดับการเข้าตรวจ

ปัญหาและอุปสรรค

จำนวนผู้สูงอายุมีมากขึ้น ทำให้ระยะเวลาการรอคอยในการเข้าพบแพทย์ยังใช้เวลานาน ทำให้ผู้ป่วยรายอื่น ๆ รอนาน

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

- ๑) เพิ่มช่องทางสำหรับผู้สูงอายุให้ชัดเจน เช่น ห้องตรวจ
- ๒) ประชาสัมพันธ์เพิ่มเติม
- ๓) แยกเป็นช่องทางสำหรับผู้สูงอายุตั้งแต่การลงทะเบียน

กระทรวงกลาโหม กองทัพบก กรมแพทย์ทหารเรือ โรงพยาบาลทหารเรือกรุงเทพ

มาตรการในการอำนวยความสะดวกในการเข้ารับบริการทางการแพทย์ของนายทหารชั้นผู้ใหญ่และครอบครัว

- ๑) เข้ารับการตรวจที่คลินิกผู้ป่วยนอก
  - จัดห้องรับรองสำหรับผู้รับบริการและมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือ และเครื่องดื่มไว้บริการ

ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๙๑.๓๓

- การเข้ารับบริการตรวจมีบริการช่องทางพิเศษ โดยพิจารณาให้ตรวจในโอกาสแรก โดยไม่จัดลำดับร่วมกับผู้รับบริการทั่วไป

ผลการดำเนินงาน ระยะเวลารอคอยเฉลี่ย ๑๘ นาที

- จัดเจ้าหน้าที่ดำเนินการเรื่องรับยาที่ห้องจ่ายยาแทน

๒) การเข้ารับบริการเมื่อเจ็บป่วยฉุกเฉิน

- กรณีเจ็บป่วยฉุกเฉิน เจ้าหน้าที่จะแจ้งแพทย์ที่ห้องตรวจโรค เพื่อทำการรักษาในทันทีที่ผู้ป่วยมาถึง
- บริการนำส่งต่อโดยรถพยาบาล กรณีเกินขีดความสามารถการรักษา

ผลการดำเนินงาน อัตราการป่วย Urgent ไม่ได้รับการดูแลจากแพทย์ภายใน ๑๕ นาที (๐ ราย)

- ๓) มีชมรมผู้สูงอายุและขับเคลื่อนการดำเนินงานกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ
- จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพกายและสุขภาพจิตสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ปีละ ๑ ครั้ง (ทุกวันอังคาร) โดยให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำกิจกรรมทุกครั้ง
  - จัดกิจกรรมการคัดกรองด้านสุขภาพให้กับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ปีละ ๑ ครั้ง
  - จัดกิจกรรมห้องเรียนพิเศษ บรรยายด้านสุขภาพ/อาชีพเสริมให้กับผู้สูงอายุ จำนวน ๖ ครั้งต่อปี

ผลการดำเนินงาน ระดับความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๓๔

ปัญหาและอุปสรรค

มีการระงับการจัดกิจกรรมบางกิจกรรมในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

ปรับเปลี่ยน/รูปแบบการจัดกิจกรรมหากมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

- ๔) มีระบบการดูแลผู้สูงอายุโดยทีมสหสาขาวิชาชีพ

ผลการดำเนินงาน ระงับการดำเนินงานเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

กระทรวงกลาโหม โรงพยาบาลอากาศเรกิดวงศรัฐานทัพเรือสัตหีบ

- ๑) จัดให้มีช่องทางและห้องตรวจเฉพาะผู้สูงอายุ จำนวน ๕ ห้อง ให้บริการสำหรับตั้งแต่อายุมากกว่า ๗๐ ขึ้นไป
- มีสัญลักษณ์ชี้บ่งที่ใบตรวจสุขภาพตั้งแต่แผนกเวชระเบียน
  - ในระบบ Smart-Q มีสัญลักษณ์รูปผู้สูงอายุชี้บ่งเพื่อจัดลำดับคิวในการให้บริการ
  - จัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลและช่วยเหลือ
  - จัดห้องตรวจจำนวน ๕ ห้อง

ผลการดำเนินงาน ร้อยละของระยะเวลารอคอยไม่เกิน ๖๐ นาที คิดเป็นร้อยละ ๙๕

- ๒) ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ป่วยที่มีอายุ > ๗๐ ปีขึ้นไป และผู้ป่วยทั่วไปทราบ

- ๓) ชี้แจงแพทย์และเจ้าหน้าที่ให้ทราบ

ปัญหาและอุปสรรค

- ๑) กลุ่มประชากรผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้น
- ๒) แพทย์ที่ออกตรวจมีภารกิจสนับสนุนภารกิจกองทัพเรือ

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

อธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงปัญหาข้อขัดข้องตามสถานการณ์ในแต่ละวัน

■ กองสุขภาพจิตฯ

โครงการส่งเสริมสุขภาพจิตและคัดกรองภาวะสมองเสื่อมและภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงาน

- ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีภาวะสมองเสื่อม คิดเป็นร้อยละ ๖๘ ในขณะที่มีภาวะผิดปกติเล็กน้อย ระดับปานกลาง และระดับรุนแรง คิดเป็นร้อยละ ๑๖, ๔ และ ๑๒ เรียงตามลำดับ
- ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีอาการซึมเศร้า คิดเป็นร้อยละ ๖๔ ในขณะที่มีอาการซึมเศร้าเล็กน้อย ร้อยละ ๒๒ และซึมเศร้าปานกลาง ร้อยละ ๔
- ผู้สูงอายุในความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

■ กองสร้างเสริมป้องกันด้านสุขภาพฯ

- ๑) แผนก่อสร้างเสริมสุขภาพ : คัดกรองผู้สูงอายุที่ควรได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่เพื่อให้ได้รับบริการอย่างทันที่และรวดเร็ว

ผลการดำเนินงาน ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุและผู้สูงอายุที่มาใช้บริการตรวจรักษาได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ปีละ ๑ ครั้ง ร้อยละ ๑๐๐

- ๒) แผนกตรวจสุขภาพ : ผู้สูงอายุที่มาใช้บริการตรวจสุขภาพประจำปี

- ๓) ชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลอาภากรเกียรติวงศ์ ฐานทัพเรือสัตหีบ

ผลการดำเนินงาน ชมรมผู้สูงอายุฯ จัดกิจกรรมอบรมความรู้ ๓ ครั้ง

ปัญหาและอุปสรรค

ในการสำรวจแบบประเมินความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการที่ผ่านเป็นวิธีกระจายทุกช่วงอายุไม่ได้เฉพาะเจาะจงกลุ่มผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

โอกาสพัฒนาออกแบบสำรวจความพึงพอใจในกลุ่มผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ

กระทรวงกลาโหม กองทัพอากาศ กรมแพทย์ทหารอากาศ

ส่งเสริมให้หน่วยบริการระดับโรงพยาบาลให้บริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขให้ครอบคลุมโรงพยาบาลของรัฐและรัฐวิสาหกิจหรือในสังกัดนอกเหนือกระทรวงสาธารณสุข

- ๑) จัดให้มีช่องทางเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุ
- ๒) กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ โดยปิดประกาศไว้ให้ชัดเจนและมีการประชาสัมพันธ์ระหว่างบริการ

โรงพยาบาลในสังกัดกองทัพอากาศจัดบริการรองรับสิทธิผู้สูงอายุ จำนวน ๖ หน่วย คิดเป็นร้อยละ ๔๖ โดยแต่ละหน่วยดำเนินการ ดังนี้

■ โรงพยาบาลจันทบุษย์

- ๑) การติดป้ายประชาสัมพันธ์แสดงการให้บริการผู้สูงอายุ
- ๒) ติดสัญลักษณ์บัตรคิวสำหรับผู้ป่วยสูงอายุที่บัตรผู้ป่วย
- ๓) จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ รถนั่ง เก้าอี้ และห้องน้ำ ไว้บริการผู้ป่วยสูงอายุ

- ๔) เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในปัจจุบันดูแลป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อต่อผู้สูงอายุ โดยเน้นการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุแบบ New Normal
- ๕) ประชาสัมพันธ์และญาติให้ญาติมารับยาแทนผู้ป่วยได้ในกรณีที่อาการคงที่และต้องรับยาต่อเนื่อง

ผลการดำเนินงาน

- ผู้ป่วยสูงอายุได้รับบริการตามลำดับบัตรคิวของผู้สูงอายุ ร้อยละ ๑๐๐
- ไม่พบข้อร้องเรียนจากผู้รับบริการ

■ โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช

- ๑) ให้ความสะดวกรวดเร็วในการบริการผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ ได้แก่
  - จัดช่องทางบริการคัดกรอง ชักประวัติก่อนเข้าพบแพทย์สำหรับผู้สูงอายุ ๘๐ ปีขึ้นไป โดยไม่ต้องรอคิว
  - จัดลำดับเข้ารับการรักษา โดยให้บริการตรวจรักษาผู้สูงอายุ ๘๐ ปีขึ้นไป เป็นอันดับแรกรองจากผู้ป่วยฉุกเฉิน โดยจัดทำบัตรคิวแยกไว้สำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ
- ๒) อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้รับบริการที่เป็นผู้สูงอายุ ได้แก่
  - จัดให้มีเก้าอี้นั่งรอตรวจสำหรับผู้สูงอายุ ๘๐ ปีขึ้นไป โดยมีการติดป้ายชัดเจน
  - มีบริการรถเข็น เพลนอน อย่างเพียงพอแก่ผู้สูงอายุ
  - มีเจ้าหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือในการติดต่อประสานงานกรณีผู้สูงอายุมารับบริการคนเดียว
  - มีบริการห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ
- ๓) การเฝ้าระวังและป้องกันการเกิดความเสี่ยงในการพลัดตกหกล้มของผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงาน

- อัตราความพึงพอใจผู้รับบริการผู้ป่วยนอก ร้อยละ ๘๖.๑๖
- เกิดการพลัดตกหกล้มที่แผนกผู้ป่วยนอกระดับความรุนแรง C - I จำนวน ๑๐ คิดเป็น ๐.๓ ครั้ง/๑๐,๐๐๐ visit

ปัญหาและอุปสรรค

- ๑) ผู้รับบริการผู้ป่วยนอกโดยเฉพาะผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้เกิดความแออัดและเพิ่มระยะเวลาการรอคอย
- ๒) ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วยเรื้อรังและเป็นผู้ป่วยหลายระบบ ส่งผลให้ต้องมาโรงพยาบาลเพื่อพบแพทย์แต่ละสาขาหลายครั้งหรือหลายห้องตรวจ เพิ่มความเสี่ยงในการติดเชื้อและเพิ่มความแออัด
- ๓) ผู้สูงอายุมารับบริการก่อนเวลานัดก่อนเวลานัดเป็นเวลานาน เนื่องจากต้องมากับบุตรหลานที่มาทำงานแต่เช้าทำให้ระยะเวลารอคอยยาวนาน
- ๔) ระยะเวลารอคอยที่ยาวนานเสี่ยงที่ผู้สูงอายุจะเกิดภาวะทรุดลงขณะรอตรวจ เช่น ผู้สูงอายุที่นั่งนั้งอาหารเพื่อมาเจาะเลือด
- ๕) เนื่องจากผู้มารับบริการผู้ป่วยนอกที่มีจำนวนมากแต่มีข้อจำกัดในเรื่องของบุคลากรและทรัพยากร ดังนั้น ในการจัดบริการพิเศษสำหรับผู้สูงอายุจึงกำหนดที่ชั่งอายุ ๘๐ ปีขึ้นไป เท่านั้น

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

- ๑) เสริมสร้างความเข้มแข็งของคลินิกเครือข่ายเพื่อส่งต่อผู้สูงอายุที่มีโรคเรื้อรังไปรับการรักษาต่อเนื่องยังคลินิกเครือข่าย ลดปัญหาความคับคั่งของผู้ป่วยที่แผนกผู้ป่วยนอก

- ๒) เสริมสร้าง Health literacy ให้กับผู้ป่วยและญาติเพื่อเพิ่มความสามารถในการดูแลตนเอง ลดปัญหาการ Re - visit
- ๓) จัดระบบบริการแบบเบ็ดเสร็จและเป็นองค์รวมไม่ต้องให้ผู้สูงอายุเดินทางติดต่อหลายแผนก
- ๔) ปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในอาคารของโรงพยาบาลเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ
- ๕) เสริมกำลังบุคลากรเพื่อให้บริการและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุ

■ โรงพยาบาลกองบิน กองบิน ๔

ให้บริการทางการแพทย์และบริการสาธารณสุขโดยเน้นความสะดวกรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุในกลุ่ม ๖๑ ปีขึ้นไป ดังนี้

- ๑) ช่องทางพิเศษ โดยมีการจัดทำบัตรคิวสำหรับผู้สูงอายุและผู้ป่วยที่ใช้รถเข็น เพื่อให้บริการสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้นในทุกขั้นตอนการรับบริการ
- ๒) สิ่งอำนวยความสะดวก ที่นั่ง รถเข็น โดยมีการจัดที่นั่งรอรับบริการสำหรับผู้สูงอายุ และมีผู้ช่วยเหลือคือพลพยาบาลช่วยอำนวยความสะดวกกรณีใช้รถเข็น
- ๓) จัดสถานที่ปลอดภัย ราวจับ แสงสว่าง ห้องนำผู้พิการและผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงาน

- อัตราผู้ป่วยสูงอายุมีความพึงพอใจในการรับบริการ ร้อยละ ๙๓.๙๘ และพบว่าผู้รับบริการที่เป็นผู้สูงอายุ ร้อยละ ๒๙.๔๑ ของผู้รับบริการทั้งหมด
- ไม่พบข้อร้องเรียนจากผู้รับบริการกลุ่มผู้สูงอายุ
- ไม่พบรายงานอุบัติเหตุ

ปัญหาและอุปสรรค

- ๑) เจ้าหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุไม่เพียงพอ เช่น กรณีที่ผู้สูงอายุมาโดยลำพัง และมีการเคลื่อนไหวร่างกายไม่สะดวกหรือจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือนำส่ง ช่วยสื่อสาร เป็นต้น
- ๒) ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะทางด้านดูแลผู้สูงอายุ
- ๓) มีการปรับปรุงอาคารและหน่วยบริการต้องย้ายที่ชั่วคราว ทำให้ผู้รับบริการต้องเดินระยะทางที่เพิ่มขึ้น
- ๔) เกิดโรคระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
- ๕) ผู้สูงอายุบางรายเป็นโรคเรื้อรังและไม่สะดวกมารับบริการที่โรงพยาบาล

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

- ๑) เน้นย้ำผู้ปฏิบัติงานให้เข้าใจปัญหาผู้สูงอายุเพื่อให้การบริการได้อย่างตรงจุดและเหมาะสม
- ๒) ขอสถักสนับสนุนบุคลากรเพิ่ม เพื่อให้บริการได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ๓) พัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ให้มีความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม
- ๔) ทำป้ายบอกทางที่เห็นชัดเจนและจัดที่พักระหว่างทางเดินเป็นระยะ
- ๕) ลดการมาโรงพยาบาลโดยไม่จำเป็น กรณีรับยาต่อเนื่องและอาการคงที่แนะนำให้ญาติมารับยาแทน
- ๖) จัดทีมเยี่ยมผู้สูงอายุที่มาโรงพยาบาลไม่สะดวก เช่น ป่วยติดเตียง เป็นต้น

■ โรงพยาบาลกองบิน กองบิน ๕

การให้บริการลำดับก่อนหลังตามประเภทของผู้ป่วยตามลำดับ ดังนี้

- ๑) ผู้ป่วยเร่งด่วน
- ๒) ผู้ป่วยสูงอายุตั้งแต่ ๖๐ ปี ขึ้นไป/พระภิกษุ
- ๓) ผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการในเครื่องแบบกองทัพอากาศ
- ๔) ผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการอื่น ๆ/ครอบครัวกองทัพอากาศ
- ๕) ผู้ป่วยอื่น ๆ ที่ไม่เร่งด่วน

โดยปฏิบัติ ดังนี้

- ๑) ติดป้ายประกาศบริเวณจุดคัดกรอง ห้องเวชระเบียน จุดวัดความดัน จุดนั่งรอพบแพทย์ จุดให้คำแนะนำ โดยพยาบาล และห้องจ่ายยา
- ๒) จัดทำบัตรคิวติดหน้า OPD Card สำหรับผู้สูงอายุ
- ๓) จัดที่นั่งสำหรับผู้สูงอายุบริเวณหน้าห้องเวชระเบียน จุดวัดความดัน จุดนั่งรอพบแพทย์ จุดให้คำแนะนำ โดยพยาบาล และห้องจ่ายยา

ผลการดำเนินงาน ผู้สูงอายุมารับบริการทั้งหมด ๑,๐๗๔ คน ร้อยละ ๙๑.๖๒ ระยะเวลาที่ผู้สูงอายุเข้าสู่กระบวนการจนเสร็จสิ้นกระบวนการ ทั้งหมดเวลาเฉลี่ย ๓๐ นาที และไม่พบข้อร้องเรียนในการให้บริการกับผู้สูงอายุ

ปัญหาและอุปสรรค

ผู้ป่วยที่มารับบริการบางรายจำเป็นต้องเจาะเลือดตรวจ ซึ่งจำเป็นต้องรอฟังผลเลือดที่ต้องส่งไปยังโรงพยาบาล ประจวบคีรีขันธ์ จึงทำให้ใช้ระยะเวลาในการตรวจรักษาจนเสร็จกระบวนการมากกว่า ๖๐ นาที

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

- ๑) ให้บริการเจาะเลือดในโรงพยาบาลกองบิน กองบิน ๕
- ๒) จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจในผู้สูงอายุที่เข้ารับบริการ

■ โรงพยาบาลกองบิน กองบิน ๕๑

- ๑) แยกผู้ป่วยสูงอายุที่มีอายุมากกว่า ๗๐ ปีขึ้นไป เสียบบัตรคิวผู้ป่วยสูงอายุ
- ๒) จัดที่นั่งแยกให้ผู้สูงอายุอยู่ใกล้จุดตรวจ
- ๓) จัดลำดับคิวสลับคิวปกติเพื่อให้ผู้ป่วยสูงอายุได้รับการตรวจก่อน
- ๔) แจ้งให้ผู้ป่วยทั่วไปทราบเกี่ยวกับการสลับคิวผู้รับบริการสูงอายุ โดยติดประกาศและประชาสัมพันธ์
- ๕) รณรงค์ให้ผู้สูงอายุและผู้ป่วยตามเกณฑ์ของสาธารณสุขได้รับการฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่ ๒๕๖๓
- ๖) รณรงค์ให้ผู้สูงอายุและผู้ป่วยตามเกณฑ์ที่ได้รับการตรวจมวลกระดูก
- ๗) รณรงค์ให้ผู้สูงอายุและผู้ป่วยโรคเบาหวานได้รับการตรวจตา ตรวจเท้า และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลเท้า ขณะเป็นโรคเบาหวาน
- ๘) จัดรถเข็นให้เพียงพอบริเวณทางเข้าโรงพยาบาล เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุที่เสี่ยงต่อการพลัดตกหกล้ม

ผลการดำเนินงาน

- ระยะเวลารอคอยก่อนตรวจผู้ป่วยสูงอายุไม่เกิน ๑๕ นาที ร้อยละ ๙๕
- ผู้ป่วยสูงอายุใช้เวลาเดินจากจุดตรวจถึงห้องตรวจไม่เกิน ๕ นาทีทุกราย
- ไม่เกิดข้อร้องเรียนจากผู้ป่วยทั่วไปใช้เวลารอคอยนาน
- การปฏิบัติเป็นแบบแผนเดียวกัน ร้อยละ ๑๐๐
- ผู้ป่วยสูงอายุและผู้ป่วยตามเกณฑ์ของสาธารณสุขได้รับการฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่ ๒๕๖๓ ร้อยละ ๙๐
- ผู้ป่วยสูงอายุและผู้ป่วยตามเกณฑ์ที่ได้รับการตรวจมวลกระดูก ร้อยละ ๗๕
- ผู้ป่วยสูงอายุและผู้ป่วยเบาหวานได้รับการตรวจตา ตรวจเท้า และได้รับการแนะนำเกี่ยวกับการดูแลเท้าขณะป่วยเป็นโรคเบาหวาน ได้รับการตรวจ ๖๕ คน
- ผู้ป่วยนอกมีความพึงพอใจในการรับบริการ ร้อยละ ๘๕

ปัญหาและอุปสรรค

- ๑) สถานที่คับแคบและต้องมีการเว้นระยะห่าง ทำให้สถานที่ไม่เพียงพอ
- ๒) บางครั้งแพทย์ออกตรวจไม่ครบทั้ง ๓ ห้อง เนื่องจากมีภารกิจทำให้ระยะเวลารอคอยการตรวจนานขึ้น
- ๓) จำนวนเก้าอี้ไม่เพียงพอ ขณะผู้ป่วยรอสังเกตการแพ้ยาจากการฉีดวัคซีน
- ๔) สถานที่คับแคบเนื่องจากมีการปรับปรุงอาคารใหม่
- ๕) การโทรตามผู้ป่วยมาตามนัดทำได้ลำบาก เนื่องจากการเปิดให้ลงทะเบียนล่วงหน้า ๓ เดือน เวลาที่นัดผู้ป่วยจึงไม่พร้อมมา

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

- ๑) แจ้งผู้ป่วยให้ทราบทุกครั้งว่าวันนี้มีแพทย์ลงตรวจที่ท่านและแจ้งการเข้าพบแพทย์ทุกครั้งว่าลำดับคิวการเข้าพบให้ผู้สูงอายุเข้าพบแพทย์ก่อน
- ๒) โทรนัดเวลาให้ผู้ป่วยมาฉีดวัคซีนเป็นช่วงเวลา เพื่อลดความแออัดของผู้ป่วย
- ๓) จัดเวลาให้แน่นนอนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้ป่วยมีความพร้อมในการเตรียมตัว

■ โรงพยาบาลกองบิน กองบิน ๒๑

การให้บริการลำดับก่อนหลังตามประเภทของผู้ป่วยตามลำดับ ดังนี้

- ๑) ผู้ป่วยเร่งด่วน
- ๒) ผู้ป่วยสูงอายุตั้งแต่ ๖๐ ปี ขึ้นไป/พระภิกษุ
- ๓) ผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการในเครื่องแบบทหารอากาศ
- ๔) ผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการอื่น ๆ/ครอบครัวทหารอากาศ
- ๕) ผู้ป่วยอื่น ๆ ที่ไม่เร่งด่วน

โดยปฏิบัติ ดังนี้

- ๑) ติดป้ายประกาศบริเวณจุดคัดกรอง ห้องเวชระเบียน จุดวัดความดัน จุดนั่งรอพบแพทย์ จุดให้คำแนะนำ โดยพยาบาล และห้องจ่ายยา
- ๒) จัดทำบัตรคิวติดหน้า OPD Card สำหรับผู้สูงอายุ
- ๓) จัดที่นั่งสำหรับผู้สูงอายุระหว่างรอพบแพทย์

- ๔) ให้ข้อมูลประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุและญาติทราบ เพื่อมารับบริการต้องนำบัตรประชาชนมาทุกครั้ง
- ๕) กรณีผู้สูงอายุมีปัญหาในการเคลื่อนไหวและให้ญาติมารับยาแทน ต้องนำบัตรประชาชนของผู้สูงอายุ และบัตรประชาชนของผู้มารับยาแทนมาด้วยทุกครั้ง
- ๖) การให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุ เช่น การให้ยา หากผู้สูงอายุมาคนเดียวต้องถามทวนทำความเข้าใจของผู้สูงอายุ ทุกครั้ง และหากมีญาติมาด้วยจะแนะนำให้ผู้สูงอายุเข้าพบแพทย์พร้อมญาติ
- ๗) ประชาสัมพันธ์และเน้นย้ำเรื่องการปฏิบัติตน เช่น การพละตักหมัดในผู้สูงอายุ การเฝ้าระวังโรคที่อาจเกิด ในผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงาน

- ผู้สูงอายุมารับบริการทั้งหมด ๒๗๖ คน ทั้งนี้พบว่าตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๖๒ เนื่องจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผู้ป่วยในกลุ่มผู้สูงอายุมีจำนวนลดลง ซึ่งทางโรงพยาบาลได้เพิ่มช่องทางในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ คือ สามารถให้ญาติมารับยาแทนได้ ในกรณีที่ผู้สูงอายุไม่มีอาการเปลี่ยนแปลงเพื่อลดโอกาสการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
- ไม่พบข้อร้องเรียนในการเข้ารับบริการ
- ไม่พบรายงานการใช้จ่ายผิดพลาด
- ไม่พบอุบัติการณ์เกิดการพละตักหมัดในโรงพยาบาล

ปัญหาและอุปสรรค

ผู้สูงอายุบางรายไม่สามารถมาพบแพทย์และรับยาเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และไม่มีญาติมารับยาแทน ทำให้ผู้ป่วยในกลุ่มสูงอายุบางรายขาดยา

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

- ๑) ติดตามอาการของผู้ป่วยในกลุ่มสูงอายุพร้อมให้คำแนะนำ
- ๒) ร่วมหาแนวทางแก้ไขโดยสหวิชาชีพ
- ๓) กรณีอาการคงที่จัดส่งยาทางไปรษณีย์
- ๔) เปลี่ยนแปลงเวลานัดพบแพทย์และรับยา เดิมนัดทุก ๓ เดือน เปลี่ยนเป็น ๔ เดือน

กระทรวงกลาโหม โรงพยาบาลทหารผ่านศึก

- ๑) ชมรมผู้สูงอายุ
  - มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุขึ้นในโรงพยาบาล
  - จัดอบรมให้ความรู้ในการดูแลสุขภาพแก่สมาชิกชมรม และกิจกรรมประเพณีสงกรานต์

ผลการดำเนินงาน

- ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน ๗๖๕ คน ลดลงกว่าเดิมเนื่องจากมีสมาชิกเสียชีวิตและมีผู้มาสมัครใหม่น้อยลง
- จำนวนกิจกรรมที่จัดให้กับชมรมผู้สูงอายุ รวมกิจกรรมประเพณีสงกรานต์ เท่ากับ ๓ ครั้งต่อ ๑/๒ ปี อัตราความพึงพอใจของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ ๘๘.๗๒
- ๒) มีศูนย์รับดูแลผู้สูงอายุที่ไม่มีญาติไม่สามารถดูแลตนเองได้ และได้เปิดศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเพิ่มที่อาคาร ๒/๙ อีก ๑ ที่ ซึ่งเปิดให้บริการ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ รับผู้สูงอายุได้ จำนวน ๑๕ ห้อง
  - ศูนย์รับดูแลผู้สูงอายุไม่สามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้ตามระบบโดยมีกิจกรรม ดังนี้

- ๒.๑ มีการทำกายภาพทุกวัน
- ๒.๒ มีแพทย์มา Social Round
- ๒.๓ สามารถเข้ารับการรักษาได้อย่างรวดเร็ว
- ๒.๔ มีการจัดกิจกรรมตามวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันสงกรานต์ วันปีใหม่ เป็นต้น
- ๒.๕ จัดให้มีบริเวณและสวนหย่อมเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจแก่ผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงาน มีผู้สูงอายุมารับบริการเต็มตามจำนวนเตียงที่รับได้ที่อาคาร ๙/๙ ปรับเป็นห้องคู่เพื่อรองรับผู้สูงอายุได้มากขึ้นที่อาคาร ๒/๙ ปัจจุบันมีผู้สูงอายุ จำนวน ๑๑ ราย อัตราความพึงพอใจได้ผลลัพธ์เป็นไปตามเป้าหมายเท่ากับ ร้อยละ ๘๓

๓) ด้านคลินิกผู้สูงอายุ

- มีคลินิกผู้สูงอายุเปิดบริการทุกวันทำการตั้งแต่ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. มีแพทย์ออกตรวจ ๔ ท่าน สลับกันตรวจคนละวัน ให้บริการตรวจรักษาผู้สูงอายุตั้งแต่ ๗๕ ปีขึ้นไป เป็นโรคในกลุ่ม NCD ที่ต้องรับยาต่อเนื่องและไม่ได้เป็นผู้ป่วยคลินิกเฉพาะโรคทางอายุรกรรมอยู่เดิม เช่น คลินิกโรคไต คลินิกโรคเบาหวาน เป็นต้น
- จัดทำสมุดบันทึกประวัติการตรวจสุขภาพให้กับผู้ป่วยสูงอายุทุกคน
- เจ้าหน้าที่ประจำคลินิกมี Protocol ในการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานชัดเจน ตั้งแต่เริ่มให้บริการจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ

ผลการดำเนินงาน

- ความพึงพอใจของผู้รับบริการตั้งแต่เมษายน - กันยายน ๒๕๖๓ จำนวน ๖๔๐ ราย ผลลัพธ์เป็นไปตามเป้าหมายความพึงพอใจของผู้รับบริการเท่ากับ ร้อยละ ๗๗.๘๐
- ผู้สูงอายุมีสมุดบันทึกประวัติการตรวจสุขภาพครบ ร้อยละ ๑๐๐

ผลการดำเนินงาน ระยะเวลารอคอยตั้งแต่ Check In OPD ถึงแพทย์ Check Out เฉลี่ย ๔๘.๙ นาที

- ๔) จัดให้ผู้มารับบริการที่มีอายุ ๘๕ ปีขึ้นไป ซึ่งมารับบริการที่คลินิกอายุรกรรมได้รับบริการตรวจรักษาที่เร็วขึ้น โดยติดบัตรสีเหลืองแสดงสัญลักษณ์ที่แฟ้มไว้และจัดคิวให้ได้รับบริการตรวจรักษาก่อน

ผลการดำเนินงาน ระยะเวลารอคอยเฉลี่ย ๓๐.๕๐ นาที

ปัญหาและอุปสรรค

- ๑) ปัจจุบันเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ลดลง
- ๒) ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่อาคาร ๙/๙ เริ่มมีการชำรุดทรุดโทรม อุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน
- ๓) อัตราพนักงานผู้ช่วยพยาบาลต้องอาศัยอัตรา Part Time ทำให้มีความเสี่ยงต่อการลาออกสูงส่งผลกระทบต่อภาระขาดแคลนอัตรากำลัง
- ๔) แพทย์ที่ออกตรวจที่คลินิกผู้สูงอายุต้องตรวจเยี่ยมผู้ป่วยที่ติดก่อน จึงลงมาตรวจที่ OPD ทำให้แพทย์ออกตรวจล่าช้า
- ๕) การบันทึกข้อมูลการตรวจสุขภาพในการมาตรวจแต่ละครั้งยังไม่ครบถ้วน ร้อยละ ๑๐๐ มีการบันทึก V/S, BW โดยผู้ช่วยพยาบาลครบแต่แพทย์บางท่านไม่ได้บันทึกผล Lab และผลการตรวจร่างกาย
- ๖) ผู้ป่วยต้องรอผลเลือดจึงทำให้ระยะเวลารอคอยนานขึ้น

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

- ๑) อยู่ในระหว่างรอดำเนินการก่อสร้างอาคารใหม่
- ๒) ปรึกษาในที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพผู้สูงอายุเพื่อจัดทำโครงการสนับสนุนกิจกรรมของผู้สูงอายุ
- ๓) ปรับปรุงสวนหย่อมและสิ่งแวดล้อมที่ทรุดโทรมให้สวยงามเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของผู้พักอาศัย
- ๔) จัดซื้อจัดหาอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งาน
- ๕) เพิ่มอัตราบรรจุนักงานผู้ช่วยพยาบาล
- ๖) ประชุมคณะกรรมการขอความร่วมมือแพทย์ลงตรวจตามเวลาพูดคุยอธิบายให้ผู้รับบริการเข้าใจ
- ๗) จัดระบบคิว
- ๘) ประชุมคณะกรรมการขอความร่วมมือแพทย์ลงข้อมูลสุขภาพในสมุดคู่มือให้ครบถ้วน เพื่อประโยชน์ของผู้สูงอายุ
- ๙) ประชุมคณะกรรมการเพื่อขอความร่วมมือกับ IT เพื่อทำการ Print ประวัติการตรวจรักษาจากระบบคอมพิวเตอร์แนบติดกับสมุดบันทึกแทนการเขียน
- ๑๐) ประสานขอความร่วมมือแพทย์ในการตรวจเยี่ยมผู้ป่วยที่ตึกเร็วขึ้นในวันที่มีการตรวจผู้สูงอายุ
- ๑๑) จัดให้มีกิจกรรมออกกำลังกายตอนเช้าที่ OPD ขณะรอตรวจ
- ๑๒) จัดทำ Application แจ้งลำดับคิวทาง Smart Phone เพื่อให้ผู้ป่วยไปทำกิจกรรมอย่างอื่นได้ในระหว่างรอตรวจอยู่ ในระหว่างดำเนินการ
- ๑๓) ปิดประกาศหรือประชาสัมพันธ์การให้บริการช่องทางเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุในระหว่างให้บริการ

โรงพยาบาลตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- ๑) จัดช่องทางบริการให้ความสะดวกรวดเร็วและครบวงจร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีเร่งด่วนฉุกเฉิน
- ๒) จัดเจ้าหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ
- ๓) จัดที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจที่นั่งพักรอแก่ผู้สูงอายุภายใน โรงพยาบาลตำรวจ
- ๔) จัดรถกอล์ฟบริการรับ-ส่งผู้สูงอายุภายในโรงพยาบาลตำรวจ
- ๕) มีทางลาดและราวเกาะให้ผู้สูงอายุ เพื่อความปลอดภัย ทั้งทางเดินและในห้องน้ำ
- ๖) มีทีมเยี่ยมบ้านผู้ป่วยสูงอายุ
- ๗) การดูแลผู้ป่วยสูงอายุไม่ให้เกิดกระดูกหักซ้ำ โดยตรวจคัดกรองความเสี่ยงการเกิดกระดูกหักจากโรคกระดูกพรุนด้วยเครื่องมือ FRAX

ผลการดำเนินงาน

- ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการผู้ป่วยนอกลดลงเป็นร้อยละ ๘๔.๘ และจำนวนร้องเรียนที่ไม่ได้รับการดำเนินการ ร้อยละ ๐
- อัตราการพลัดตกหกล้มของผู้ป่วยใน ๐.๒๕ ครั้ง : ๑,๐๐๐ วัน
- จำนวนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการได้รับการตรวจคัดกรอง ร้อยละ ๙๐
- ความพึงพอใจหลังจากเข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจและอยากให้ทำโครงการต่อเนื่องร้อยละ ๙๕ โดยไม่มีข้อร้องเรียน

ปัญหาและอุปสรรค

- ๑) การให้บริการตรวจรักษาผู้สูงอายุยังใช้พื้นที่ร่วมกับผู้ป่วยทั่วไปทำให้ผู้สูงอายุเข้าถึงบริการไม่สะดวกมากนัก
- ๒) ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม เช่น ห้องน้ำไม่สะอาด กระเบื้องในห้องชำระ
- ๓) โรงพยาบาลอยู่ระหว่างการก่อสร้างอาคารใหม่ ทำให้การจราจรภายในโรงพยาบาลไม่สะดวกและมีข้อจำกัดเรื่องที่จอดรถ
- ๔) หลังจากตรวจคัดกรองโรคกระดูกพรุนด้วยโปรแกรม FRAX แล้ว จะมีคนใช้บางส่วนที่มีความเสี่ยงสูงในการเกิดกระดูกหักง่ายและมีความจำเป็นต้องตรวจมวลกระดูกและทำการรักษาต่อเนื่อง แต่ไม่ได้มีสิทธิรักษาที่โรงพยาบาลตำรวจหรือไม่มีสิทธิการรักษาใดๆ ทำให้คนไข้กลุ่มนี้มีความจำเป็นต้องกลับไปรักษาต่อตามสิทธิต่อไป ซึ่งมีโอกาสที่คนไข้กลุ่มนี้จะไม่ได้รับการดูแลต่อเนื่องได้

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

- ๑) โรงพยาบาลมีโครงการตรวจรักษาผู้ป่วยสูงอายุครบวงจรเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุเข้าถึงบริการได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น
- ๒) ตรวจสอบระบบการดูแลและรักษาความสะอาดของสถานที่ให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้
- ๓) ปรับการจราจรในโรงพยาบาลให้มีความปลอดภัยและสะดวก พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้บริการใช้รถสาธารณะ
- ๔) ควรมีงบประมาณจากส่วนกลางสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพราะประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว การป้องกันและคัดกรองก่อนที่จะเกิดโรค หรือภาวะแทรกซ้อนตามมาเป็นที่สิ่งสำคัญและจำเป็น

โรงพยาบาลบูรฉัตรไชยากร การรถไฟแห่งประเทศไทย กระทรวงคมนาคม

ได้ดำเนินการตามประกาศของสำนักงานแพทย์ เรื่องการให้บริการผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๔ ถึงปัจจุบัน เพื่อจัดวางระเบียบปฏิบัติรวม ๗ หน่วยงาน และดำเนินการครบแล้ว ๗ หน่วยงาน ตามเป้าหมายดังนี้

- ๑) แผนกบริหารงานทั่วไป (ผบป.รพ.)
- ๒) แผนกบริหารงานผู้ป่วยนอกและอุบัติเหตุ
- ๓) กอง/แผนกรังสีวิทยา
- ๔) กอง/แผนกพยาธิวิทยา
- ๕) กอง/แผนกเภสัชกรรม
- ๖) กอง/แผนกทันตกรรม
- ๗) แผนกบริหารงานกายภาพบำบัด

■ งานปรับปรุงด้านโครงสร้าง โดยแผนกบริหารงานทั่วไป (ผบป.รพ.) ดังนี้

- พื้นที่ทางลาด : จำนวน ๒ แห่ง เพื่อให้ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยรถเข็น สามารถเข็นผ่านทางขึ้น - ลง ได้สะดวกยิ่งขึ้น

ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๑๐๐

- รวเกาะ : ติดตั้งราวเกาะสำหรับเกาะเดิน

ผลการดำเนินงาน

- บริเวณทางเดินทางลาด ติดตั้งเพิ่ม ๒ จุด ชาย-ขวา ด้านละ ๑ จุด
- บริเวณระหว่างทางเดินไปห้องน้ำหน้าโรงพยาบาลสำหรับผู้สูงอายุที่เดินเองได้ ติดตั้งเพิ่ม ๑ จุด ในห้องน้ำหญิง

- บริเวณทางเดินต่างระดับ ทางเดินขึ้น - ลงบันไดถึงทางเดินชั้นบริเวณชั้น ๒ ของตัวอาคารด้านหน้าห้องผ่าตัด ติดตั้งราวจับเพิ่มใหม่ ๒ จุด
- ห้องน้ำด้านหลังของอาคาร ๔ ชั้น ๑ : ดำเนินการแล้วจำนวน ๓ แห่ง

ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๑๐๐

- ติดตั้งอุปกรณ์ราวเกาะที่ฝ้าผนังในห้องน้ำ สำหรับเพื่อจับเกาะพยุงตัวและการทรงตัวได้ดี
- เพิ่มขนาดของประตูห้องน้ำ ให้มีขนาดกว้างขึ้นแล้วและพื้นห้องน้ำมีระดับเดียวสามารถนำรถเข็นผ่านเข้า - ออกได้สะดวก
- ติดป้ายเขียนข้อความแสดงทางไปห้องน้ำผู้สูงอายุและติดป้ายหน้าห้องน้ำให้สามารถมองเห็นชัดเจน ปัญหาและอุปสรรค ยังไม่พบปัญหาและอุปสรรคต่อผู้ใช้บริการ

■ งานด้านบริการตรวจรักษาผู้ป่วย ดำเนินการครบ ๖ หน่วยงาน ดังนี้

- แผนกบริหารงานผู้ป่วยนอกและอุบัติเหตุ
- กอง/แผนกรังสีวิทยา
- กอง/แผนกพยาธิวิทยา
- กอง/แผนกเภสัชกรรม
- กอง/แผนกทันตกรรม
- แผนกบริหารงานกายบำบัด

ผลการดำเนินงาน แผนกบริหารงานผู้ป่วยนอกและอุบัติเหตุ : ร้อยละ ๗๖

- จัดช่องไว้ยื่นบัตรตรวจโรคสำหรับผู้ป่วยสูงอายุแยกจากผู้ป่วยนอก จำนวน ๑ ช่อง
- เรียกคัดกรองผู้สูงอายุให้บัตรคิวก่อนผู้ป่วยทั่วไปเพื่อส่งไปห้องตรวจจะได้รับการตรวจก่อน
- คอยให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุรวมทั้งผู้พิการ ผู้ป่วยที่นั่งรถเข็น รถนอนและช่วยกรอกประวัติให้
- จัดหาเครื่องชั่งน้ำหนักพร้อมทางขึ้น - ลง เพื่อให้บริการผู้ป่วยสูงอายุและรายอื่นที่ต้องใช้รถเข็นนั่งรถเข็นนอนให้มีความสะดวกสบายมากขึ้น โดยให้บริการชั่งน้ำหนักผู้สูงอายุทั้งที่ช่วยเหลือตัวเองได้ และในรายที่ใช้รถเข็นนั่ง/นอนทุกรายก่อนเข้าพบแพทย์ จำนวนผู้ป่วยสูงอายุที่มาใช้บริการ รวม ๘,๒๒๔ ราย แยกเป็น ชาย ๔,๗๘๓ ราย หญิง ๓,๔๔๑ ราย
- เพิ่มจำนวนคลินิกเพื่อให้บริการทางการแพทย์แก่ผู้มารับบริการได้รับความสะดวกและลดระยะเวลาในการคอยนาน มีการรับบรรจุแพทย์เพิ่มมาจำนวน ๒ ท่าน โดยเริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๑ ท่าน และเดือนกันยายน ๑ ท่าน
- จัดกิจกรรมพิเศษ โดยทีมพยาบาลวิชาชีพจากทุกแผนกมาร่วมหมุนเวียนในการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ทางด้านการแพทย์ การพยาบาล เพื่อให้ผู้มารับบริการทั้งผู้สูงอายุและบุคคลทั่วไปสามารถนำไปปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง ลดปัญหาเรื่องการเจ็บป่วยและค่าใช้จ่ายในการรักษาโดยให้บริการด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องทางด้านการแพทย์ทุกวันพุธ เวลา ๐๘.๐๐ น. - ๐๘.๓๐ น.
- ในพื้นที่บริเวณด้านหน้าของแผนกเวชระเบียนทั้งในรูปแบบของการเปิดวิดิทัศน์ การสาธิตต่าง ๆ และเสียงตามสายพร้อม จัดทำป้ายโปสเตอร์ให้ความรู้ โดยรอบพื้นที่ตัวอาคารในโรงพยาบาล
- จัดพื้นที่แยกกระยะห่างและเพิ่มจุดคัดกรองตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อให้เกิดความร่วมมือ

ปัญหาและอุปสรรค

พบว่า ร้อยละ ๘๐ เป็นผู้สูงอายุจำนวนมากและมีข้อจำกัดเรื่อง

- ๑) สถานที่มีคลินิกตรวจโรคจำนวนน้อย โดยเฉพาะห้องเฉพาะโรค ๑ ห้อง/๑ คลินิก (ตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ จำนวนผู้สูงอายุลดลงร้อยละ ๔๐ เนื่องจากมีมาตรการลดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ขาดแคลนแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ จากการเกษียณ, ลาออกและยังไม่สามารถบรรจุได้เต็มจำนวนในครั้งเดียว
- ๒) เนื่องจากสภาพทางร่างกายของผู้สูงอายุที่มีปัญหา เช่น การได้ยิน การช่วยเหลือตัวเองได้น้อยและช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ทำให้ใช้เวลาในการตรวจนานในแต่ละคลินิก
- ๓) การใช้อุปกรณ์ในส่วนของเครื่องขยายเสียงมีปัญหา ทำให้เสียงไม่มีความชัดเจนและตัวเครื่องในการเปิดวิทัศน์ไม่สามารถใช้ได้ เนื่องจากการใช้งานมานาน

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

- ๑) ปัจจุบันยังคงเป็นลักษณะของการจ้างงานเจ้าหน้าที่พิเศษจากภายนอกมาช่วยงาน โดยบางครั้งไม่สามารถมาได้เต็มเวลาและกรอบอัตรากำลังที่วางจึงควรมีการเพิ่มจำนวนบุคลากรทางด้านทางการแพทย์และการพยาบาล ด้วยการบรรจุงานเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานเพิ่มจำนวนคลินิกและงานบริการได้มากขึ้น
- ๒) ปัจจุบันยังคงมีนายแพทย์บางท่านที่ไม่สะดวกต่อการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ช่วยงานจึงควรจัดให้มีการเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือแพทย์ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการสั่งยาและลงข้อมูล เพื่อลดเวลาในการรอตรวจของผู้สูงอายุรายอื่น
- ๓) จัดสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่เครื่องชั่งน้ำหนักในสะอาดปลอดภัยเพื่อไม่ให้ขวางทางขึ้น-ลง สำหรับรถเข็นนอน
- ๔) ขอให้มีการจัดหาอุปกรณ์ชุดใหม่มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่อไปอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน กอง/แผนกรังสีวิทยา : ร้อยละ ๗๖ - ๘๐

- คัดแยกไปส่งตรวจเอ็กซเรย์สำหรับผู้สูงอายุไว้โดยเฉพาะเพื่อให้ได้รับการตรวจเอ็กซเรย์ก่อนผู้ป่วยทั่วไป
- จัดเจ้าหน้าที่ไว้คอยให้ความช่วยเหลือดูแลให้ผู้สูงอายุได้รับการที่สะดวกและปลอดภัย
- จำนวนผู้สูงอายุรับบริการตรวจเอ็กซเรย์ รวม ๑,๒๗๓ ราย แยกเป็น ชาย ๗๑๘ ราย หญิง ๕๕๕ ราย

ปัญหาและอุปสรรค

ผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เช่น กลุ่มที่มีปัญหากระดูกข้อเสื่อมและน้ำหนักตัวมากต้องใช้เจ้าหน้าที่บริการจากแผนกอื่น ๆ มาช่วยในการเคลื่อนย้ายและประคองผู้ป่วยเพื่อเอ็กซเรย์

ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข

- ๑) จัดให้มีเจ้าหน้าที่เพิ่มในการให้บริการเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วย (ลูกจ้างเฉพาะงานเต็มเวลา)
- ๒) ควรรับพนักงานบริการเพิ่ม เพื่อให้สามารถช่วยเหลือผู้ป่วยได้มากขึ้น
- ๓) จัดให้มีเวรเปลและผู้ช่วยพยาบาลมาดูแลช่วยเหลือในกรณีส่งจากแผนกผู้ป่วยใน

ผลการดำเนินงาน กอง/แผนกพยาธิวิทยา : ร้อยละ ๙๐

- ให้บริการเจาะเลือดเพื่อตรวจวิเคราะห์ โดยการคัดแยกไปส่งตรวจออกเป็น ๒ ส่วน เพื่อให้บริการแก่ผู้ป่วยสูงอายุก่อนผู้ป่วยทั่วไปและพนักงานตรวจสุขภาพประจำปี
- จัดเจ้าหน้าที่ให้คอยหาผลการตรวจและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ป่วยสูงอายุที่มาใช้บริการ

- การรายงานผลการตรวจวิเคราะห์ โดยออกผลการตรวจให้กับผู้ป่วยสูงอายุก่อนผู้ป่วยทั่วไป โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยสอบถามขณะรอผลการตรวจรวม ๒,๕๕๘ ราย และจำนวนผู้สูงอายุที่มารับบริการเจาะเลือดรวม ๑,๘๔๑ ราย

ปัญหาและอุปสรรค

๑) ผู้ป่วยสูงอายุที่มาใช้บริการส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรคไขมันในเลือดสูง ซึ่งต้องงดน้ำและอาหารก่อนมาเจาะเลือด ทำให้เกิดอาการหิวขณะรอตรวจนาน เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ขึ้นเวรคนเดียวทำให้บริการไม่ทันและบางคนไม่รับบัตรคิว/ไม่มีญาติมาด้วย และไม่เข้าใจในกระบวนการในการใช้บริการ

- ๒) ผู้สูงอายุมีปัญหาทางการได้ยินต้องสื่อสารกันด้วยเสียงดังกว่าปกติและอธิบายมากกว่า ๑ ครั้ง
- ๓) เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้มีผู้มารับบริการจำนวนลดลง

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

- ๑) จัดหาเจ้าหน้าที่เพิ่มในการให้บริการกับผู้สูงอายุก่อนผู้ป่วยทั่วไปด้วยการให้คำแนะนำ อำนวยความสะดวกในการลงทะเบียนการตรวจก่อนเจาะเลือดเพื่อลดเวลาในการรอ
- ๒) จัดเจ้าหน้าที่ให้คอยหาผลการตรวจและอำนวยความสะดวกกับผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ

ผลการดำเนินงาน กอง/แผนกเภสัชกรรม : ร้อยละ ๑๐๐

- เป็นการจัดที่นั่งรอรับยาที่ใกล้กับช่องรับยาสำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ
- อธิบายวิธีการใช้ยาอย่างละเอียดเพื่อผู้สูงอายุจะได้ใช้ยาถูกต้องและปลอดภัย ซึ่งผู้สูงอายุใช้ยาถูกต้องเพิ่มขึ้นจากการสังเกตและการสอบถามข้อมูล
- จัดทำป้ายแจ้งผู้ป่วยสูงอายุที่มารับบริการด้านหน้าเคาน์เตอร์ว่า “หากรอรับยาเกิน ๑๕ นาที ติดต่อ สอบถามเภสัชกรได้ค่ะ” ซึ่งผู้ป่วยสูงอายุได้รับยาภายใน ๑๕ นาที
- จัดทำป้ายแจ้งผู้ป่วยสูงอายุที่มารับบริการด้านหน้าเคาน์เตอร์ว่า “หากวันนี้คุณพบแพทย์มากกว่า ๑ ท่าน กรุณาแจ้งเภสัชกรด้วยทุกครั้ง” รวมทั้งมีการซักถามผู้ป่วยทุกรายว่าวันนี้พบแพทย์กี่ท่าน ซึ่งผู้ป่วยสูงอายุได้รับยาครบถ้วนที่แพทย์ทุกท่านสั่งจ่าย

ปัญหาและอุปสรรค

- ๑) ผู้สูงอายุมีปัญหาทางด้านการได้ยินจำเป็นต้องสื่อสารด้วยเสียงดังกว่าปกติ
- ๒) ผู้ป่วยสูงอายุที่มารับบริการไม่ทราบว่าจะทางเภสัชกรได้ทำการเรียกรับยาแล้ว ถึงแม้จะมีชื่อเรียกขึ้นหน้าจอทีวีของแผนกเภสัชกรรม
- ๓) ไม่มีการระบุข้อมูลใด ๆ หรือ visit number ที่ส่งมาจากแผนกเวชระเบียนว่ามาพบแพทย์กี่ท่าน

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

- ๑) แนะนำให้ญาติมาร่วมรับฟังการอธิบายเกี่ยวกับยาและช่วยบริหารยาให้ผู้ป่วยสูงอายุขณะอยู่ที่บ้าน
- ๒) เภสัชกรเรียกรับยาซ้ำและทำการสอบถามข้อมูลผู้ป่วยหรือญาติที่รอรับยาเป็นรายบุคคล เพื่อให้ได้รับยาครบถ้วนและลดระยะเวลาในการนั่งรอรับยา
- ๓) ติดต่อประสานงานให้ทางแผนกเวชระเบียนและห้องตรวจต่าง ๆ ลงข้อมูลระบุว่าผู้ป่วยมีการมาพบแพทย์กี่ท่านบนเอกสารที่ส่งมายังแผนกเภสัชกรรม เพื่อให้มีการตรวจสอบอีกครั้งว่าได้รับยาครบถ้วนแล้ว

ผลการดำเนินงาน กอง/แผนกทันตกรรม : ร้อยละ ๙๐ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ - เดือนมีนาคม ๒๕๖๓) และร้อยละ ๘๕ (เดือนเมษายน - เดือนกันยายน ๒๕๖๓)

- จัดอุปกรณ์แยกกับบัตรคิวที่มาจากแผนกเวชระเบียนโดยแยกเป็น ๒ ส่วน คือ สำหรับผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปและสำหรับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๖๐ ปี
- จัดที่นั่งสำหรับผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ที่รอฟบทันตแพทย์ โดยมีผู้สูงอายุมารับบริการทันตกรรม รวม ๙๒๘ ราย แยกเป็น ชาย ๕๔๒ ราย หญิง ๓๘๖ ราย

ปัญหาและอุปสรรค

- ๑) ผู้สูงอายุที่มารับบริการจะได้รับความล่าช้าบ้าง โดยเฉพาะจะทำหัตถการแต่ละรายใช้เวลา ๑/๒ ถึง ๑ ชั่วโมง ซึ่งเป็นอุปสรรคในการจำกัดการรับผู้ป่วยในแต่ละวัน
- ๒) เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้มีผู้มารับบริการจำนวนลดลง

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

- ๑) มีระบบนัดผู้ป่วยมาในช่วงบ่าย ในผู้ป่วยที่ใช้เวลาทำหัตถการมากกว่า ๑/๒ ชั่วโมง

ผลการดำเนินงาน แผนกบริหารงานกายภาพบำบัด : ร้อยละ ๙๐ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ - เดือนมีนาคม ๒๕๖๓) และร้อยละ ๘๕ (เดือนเมษายน - เดือนกันยายน ๒๕๖๓)

- จัดอุปกรณ์รถเข็นนั่ง เครื่องช่วยพยุงเดิน เช่น WALKER ไม้ค้ำยันชนิด ๓ ขา ในการให้ผู้สูงอายุยืนใช้
- จัดเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ เช่น พยุงเดิน เคลื่อนย้ายผู้ป่วยขึ้นเตียง เช่นรถนั่งไปส่งขึ้นรถกลับบ้าน
- คัดกรองให้ผู้สูงอายุมากกว่าได้รับบริการก่อน

ปัญหาและอุปสรรค

- ๑) ในการทำหัตถการทางกายภาพบำบัดใช้เวลา ๑/๒ ถึง ๑ ชั่วโมง/ราย แม้ว่าจะเป็นการทำหัตถการที่เหมือนกัน แต่เนื่องจากมีสภาพร่างกายที่แตกต่างกัน จึงต้องรอกจนกว่าผู้ป่วยรายนั้น ทำหัตถการเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว
- ๒) ขาดพนักงานบริการผู้ช่วยเหลือคนไข้
- ๓) ผู้สูงอายุที่มารับบริการส่วนใหญ่ ร้อยละ ๘๐ จัดตามลำดับอายุมากที่สุดให้รับบริการเป็นอันดับแรก

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

- ๑) ยังคงใช้วิธีการนัดผู้ป่วยสูงอายุก่อนแล้วค่อยหมุนเวียนก่อน เนื่องจากบางรายใช้เวลานานและมีการทำตารางนัดไว้อย่างชัดเจน
- ๒) อธิบายผู้สูงอายุให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการรอทำหัตถการต่าง ๆ
- ๓) ยังคงใช้วิธีการขอพนักงานจากแผนกอื่น ๆ มาช่วยงานเป็นครั้งคราว เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างสะดวกทั้งหมด
- ๔) ขอรับพนักงานบริการเพิ่ม

กรุงเทพมหานคร (สำนักอนามัย)

จัดให้มีช่องทางเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุแยกจากผู้รับบริการทั่วไปในแผนกผู้ป่วยนอก ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ศูนย์บริการสาธารณสุขจำนวน ๖๘ แห่ง มีช่องทางพิเศษเฉพาะผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

กรุงเทพมหานคร (สำนักการแพทย์)

โรงพยาบาลในสังกัดสำนักการแพทย์ทั้ง ๙ แห่ง มีการจัดช่องทางพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ จำนวน ๕ ช่องทาง ประกอบด้วย

- ห้องเวชระเบียน (ห้องบัตร)
- ห้องตรวจรักษา (พบแพทย์)
- ห้องจ่ายยา (เภสัชกรรม)
- เจาะเลือด (LAB)
- ห้องเอกซเรย์ (รังสี)

นอกจากนี้โรงพยาบาลสังกัดสำนักการแพทย์ ยังมีการให้บริการโดยเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุและใส่ใจเป็นพิเศษสำหรับผู้สูงวัยอายุ ๘๐ ปี “กทม.ใส่ใจวัย ๘๐ ปี” มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๑) จัดพื้นที่ห้องตรวจใจวัย ๘๐ ปี ประกอบด้วย

- จัดให้มีจุดบริการอนุญาติสิทธิและให้บริการรถนั่ง - นอน
- จัดให้มีพยาบาลซักประวัติ คัดกรอง และจัดลำดับความสำคัญ
- จัดให้มีแพทย์ตรวจเฉพาะผู้สูงอายุ ๘๐ ปีขึ้นไป
- จัดให้มีจุดวางใบนัด/จุดบริการรับใบนัด/ใบนำทาง/ส่งตรวจอื่น ๆ

๒) การประสานงานระหว่างทีมการรักษา/การสื่อสาร

- ผู้สูงอายุ ๘๐ ปีขึ้นไป ที่มีการส่งปรึกษาหารือระหว่างแผนกแพทย์ หรือให้พยาบาลเป็นผู้ประสานกับแผนกที่ต้องการปรึกษา เพื่อพิจารณาการส่งต่อ/รักษาเอง/ทำการนัด
- กรณีมีใบนำทางยา/ใบส่งต่อเพื่อปรึกษา/ใบชันสูตรโรค ให้มีการประทับตราสัญลักษณ์ “๘๐”
- ผู้สูงอายุ ๘๐ ปี ขึ้นไป จะได้รับการติดสติ๊กเกอร์ “๘๐” ที่เสื้อตลอดการรับบริการ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และโรงพยาบาลในสังกัดสำนักการแพทย์ทั้ง ๙ แห่ง มีการประชาสัมพันธ์การให้บริการช่องทางพิเศษ โดยมีการติดภาพสัญลักษณ์ผู้สูงอายุตรงช่องทางการให้บริการเฉพาะแก่ผู้สูงอายุ เช่น ห้องเวชระเบียน และห้องชันสูตรโรค เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

เมืองพัทยา

ติดตามดูแล บำบัดฟื้นฟูผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ในพื้นที่เมืองพัทยา

ผลการดำเนินงาน

ผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลฟื้นฟู จำนวน ๑๓ ราย

๒. สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๒)

การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

ดำเนินการรองรับสิทธิผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๑๑ (๒) พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๔๖ ดังนี้

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๑) โครงการสวดมนต์ข้ามปี ๒๕๖๓

ผลการดำเนินงาน ผู้สูงอายุเข้าร่วมโครงการสวดมนต์ข้ามปี คิดเป็นร้อยละ ๔๕ โดยมีวัด/สำนักปฏิบัติธรรมในประเทศไทยที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๓๙,๘๓๘ แห่ง มีพระภิกษุ/สามเณร จำนวน ๓๐๕,๔๗๑ รูป พุทธศาสนิกชน จำนวน ๒๐,๗๑๐,๗๒๒ คน มีวัดไทยในต่างประเทศ จำนวน ๕๔๐ แห่ง และพุทธศาสนิกชน ในต่างประเทศ จำนวน ๓๒,๕๗๓ คน

๒) โครงการจัดงานวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา โดยผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรม มีการจัดที่นั่งให้โดยเฉพาะเพื่ออำนวยความสะดวก

ผลการดำเนินงาน จำนวนผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ ๔๕ โดยวัดและสำนักปฏิบัติธรรมดำเนินการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ปัญหาและอุปสรรค

- ๑) สถานที่จัดกิจกรรมบางแห่งแสงสว่างไม่เพียงพอ บทสวดมนต์ไม่เพียงพอกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม และระบบขนส่งไม่รองรับผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมตามสถานที่ต่างๆ
- ๒) เนื่องจากมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มหาเถรสมาคมจึงมีมติให้งดจัดกิจกรรมที่มีพุทธศาสนิกชนเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับหน่วยที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่เข้าร่วมในกิจกรรม

กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย)

การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อคงพัฒนาการทางกาย จิต สมอง ให้แก่ผู้สูงอายุ โดยจัดสรรงบประมาณให้พื้นที่ ๖๖ จังหวัด ๖๙๓ อำเภอ/เขต จัดกิจกรรม กศน. คงพัฒนาการทางกาย จิต และสมองของผู้สูงอายุ

- สนับสนุนงบประมาณให้ผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการจัดการศึกษานอกระบบ ป้องกันภาวะซึมเศร้า คงสมรรถนะทางกาย จิต และสมองของผู้สูงอายุ
- จัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบป้องกันภาวะซึมเศร้าคงสมรรถนะทางกาย จิต และสมองของผู้สูงอายุ ใน ๖๖ จังหวัด ให้แก่ผู้สูงอายุ จำนวน ๑๑๘,๔๓๗ คน แยกเป็นผู้สูงอายุชาย ๓๐,๗๘๕ คน ผู้สูงอายุหญิง ๘๗,๖๕๒ คน

ปัญหาและอุปสรรค

- จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้รวมกลุ่มได้ยาก และเมื่อรวมกลุ่มได้ต้องจัดกิจกรรมแบบเว้นระยะห่าง

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

- พัฒนากิจกรรมสำเร็จรูป จัดส่งให้ผู้สูงอายุที่บ้าน
- รวมกลุ่มกันในบริเวณบ้านหนังสือชุมชน ซึ่งมีสถานที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านของกลุ่มเป้าหมาย

กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- ๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้อยละ ๘๐ ดำเนินการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารและสิทธิประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ เป็นไปตามแผนฯ
- ๒) เมืองปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า ๘๐๐ แห่ง ดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นไปตามแผนฯ

กรุงเทพมหานคร (สำนักงานเขต สำนักงานประชาสัมพันธ์ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร สำนักพัฒนาสังคม)

ผลการดำเนินงาน หน่วยงานที่รับผิดชอบในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีการสนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารในรูปแบบต่างๆ แนะนำข่าวสารความรู้ที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ เช่น แจกคู่มือหรือเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเรื่องผู้สูงอายุให้แก่ผู้สูงอายุหรือผู้สนใจ

- เพิ่มคอลัมน์เกี่ยวกับผู้สูงอายุในเว็บไซต์สำนักงานประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งลิงค์ข้อมูลไปเผยแพร่ยังเว็บไซต์หน่วยงานที่เป็นเครือข่ายและเพิ่ม section ผู้สูงอายุ เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร บทความ สารคดี ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุหรือเพิ่มคุณค่าผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง
- จัดทำเพจผู้สูงอายุ “ชุมชนบ้านไม่รู้โรย” พร้อมทั้งเปิดรับสมัครสมาชิกในกลุ่มข้าราชการบำนาญและผู้สูงอายุในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
- ผลิตและเผยแพร่สารคดีประชาสัมพันธ์แนะนำบริการสำหรับผู้สูงอายุ ในศูนย์สร้างสุขทุกวัย เผยแพร่ทาง Facebook และ YouTube Channel

กรุงเทพมหานคร (สำนักงานประชาสัมพันธ์)

- เผยแพร่ข่าวสารเพื่อผู้สูงอายุผ่านช่องทางต่างๆ จำนวน ๓๔๐ ข่าว แบ่งเป็น มิติด้านสุขภาพ จำนวน ๑๔๑ ข่าว มิติด้านเศรษฐกิจ จำนวน ๕๕ ข่าว มิติด้านสังคม จำนวน ๘๘ ข่าว มิติด้านสภาพแวดล้อม จำนวน ๕๖ ข่าว
- เพิ่มช่องทางการเผยแพร่ข่าวสารเพื่อผู้สูงอายุในแอปพลิเคชัน กทม. Connect
- เปิดแผนเพจสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่สนใจข้อมูลเพื่อผู้สูงอายุ Bangkok Enjoy Aging อาวุโสโก้เก๋
- ผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบคลิปอินโฟกราฟิก พร้อมทั้งประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อนำมาเผยแพร่ผ่านทางสื่อออนไลน์ต่างๆ
- ดำเนินโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อผู้สูงอายุ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุผ่านช่องทางสื่อโทรทัศน์และสื่อออนไลน์ เพื่อให้สามารถสื่อนโยบายของกรุงเทพมหานครไปสู่ประชาชนได้อย่างครอบคลุมทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ ๑๐

กรุงเทพมหานคร (สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต)

- ผลการดำเนินงาน** กิจกรรมที่ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่กรุงเทพมหานครจัดขึ้น เช่น
- จัดกิจกรรมในศูนย์สร้างสุขทุกวัยสำหรับผู้สูงอายุ จำนวน ๖ กิจกรรม ได้แก่ มุมลายคราม ชั้บร้องภาษาต่างประเทศ ฟีกอาชีพ ศิลปะ หัตถกรรม และคหกรรม
  - จัดกิจกรรมสร้างสุขด้วยการอ่านกับผู้สูงอายุ โดยกิจกรรมที่จัดเน้นการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุให้รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม และความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี ควบคู่กับการประกอบอาชีพ เช่น การดูแลสุขภาพ การเรียนรู้สมุนไพรร จำนวน ๘ ครั้ง
  - จัดกิจกรรมฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นโดยให้ความรู้ฝึกอาชีพแก่ผู้สูงอายุ จำนวน ๖ วิชา เช่น วิชาอาหารว่าง วิชาประดิษฐ์ของชำร่วย ตุ๊กตาทำจากการบูร เป็นต้น

กรุงเทพมหานคร (สำนักพัฒนาสังคม สำนักงานมัย สำนักงานเขต)

ผลการดำเนินงาน หน่วยงานที่รับผิดชอบในสังกัดกรุงเทพมหานครมีการส่งเสริมสนับสนุนการนำความรู้ตามอัธยาศัยเข้าสู่ชมรมผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุเข้าถึงการศึกษา เป็นกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่กรุงเทพมหานครจัดขึ้น ได้แก่ จัดกิจกรรมศูนย์สร้างสุขทุกวัยสำหรับผู้สูงอายุ จำนวน ๖ กิจกรรม ได้แก่ มุมลายคราม ชั้บร้องภาษาต่างประเทศ ฟีกอาชีพ ศิลปะ หัตถกรรม และคหกรรม

หน่วยงานที่รับผิดชอบในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ ได้ถ่ายทอดภูมิปัญญา เช่น กิจกรรมการเชิดชูเกียรติ ภูมิปัญญาผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร กิจกรรมเผยแพร่และถ่ายทอดภูมิปัญญาผู้สูงอายุ จัดนิทรรศการแสดงผลงาน และการสนับสนุนให้ภูมิปัญญาผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดเป็นวิทยากร จำนวน ๕๒ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ปัญหาและอุปสรรค

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้

กรุงเทพมหานคร (สำนักวัฒนธรรมกีฬาและการท่องเที่ยว)

ผลการดำเนินงาน จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่กรุงเทพมหานครจัดขึ้น เช่น

- จัดกิจกรรมศูนย์สร้างสุขทุกวัยสำหรับผู้สูงอายุ จำนวน ๗ กิจกรรม ได้แก่ มุมลายคราม ชั้บร้องภาษาต่างประเทศ ฟีกอาชีพ ศิลปะ หัตถกรรม และคหกรรม และจัดกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมหรือกิจกรรมทางศาสนาที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุ เข้าร่วมกิจกรรม รวม ๓ กิจกรรม ได้แก่

๑. จัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมในศูนย์เยาวชน เช่น วันลอยกระทง ทำบุญตักบาตร
๒. จัดกิจกรรมเทศกาลลอยกระทงกรุงเทพมหานคร
๓. จัดงานประเพณีวันขึ้นปีใหม่ และกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปี ประจำปี ๒๕๖๓ กิจกรรมการแสดงศิลปวัฒนธรรม และการออกบูธจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน ๕๐ เขต

ปัญหาและอุปสรรค

ไม่สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมได้ครบตามเป้าหมายที่กำหนดเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

คณะกรรมการฝ่ายผู้สูงอายุและสุขอนามัย สภาสังคมสงเคราะห์ฯ ร่วมกับ มูลนิธิรองศาสตราจารย์ ดร.ประภา ลิ้มประสูติมูลนิธิ พลเอก สิงหา-พลตรีหญิง คุณหญิงอัสนีย์ เสาวภาพ เพื่อพัฒนาสังคม และสมาคมพยาบาลสาธารณสุขไทยฯ ได้จัดโครงการฝึกอบรมจิตอาสาดูแลพระภิกษุอาพาธที่ติดเตียง ให้กับประชาชนทั่วไปที่สนใจเป็นจิตอาสาช่วยเหลือพระอาพาธที่วัด โดยการสนับสนุนจากโครงการสลากการกุศล

ผลการดำเนินงาน

- จิตอาสาที่เข้ารับการอบรม มีความรู้ ตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการจิตอาสา ดูแลเบื้องต้นของพระภิกษุอาพาธจากโรงพยาบาลกลับวัด และช่วยเหลือดูแลการเจ็บป่วยที่วัด
- จิตอาสาที่มีทัศนคติที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเข้าใจและเห็นใจพระภิกษุอาพาธ ยินดีให้การดูแลเบื้องต้น ให้การดูแลช่วยเหลือในกิจวัตรประจำวันที่พระภิกษุอาพาธไม่สามารถกระทำได้ด้วยตนเองที่วัดดำเนินการช่วยเหลือเมื่อมีภาวะฉุกเฉินให้กับพระผู้ป่วยในเบื้องต้น ส่งต่อที่โรงพยาบาล

๓. สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๓)

การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม

ดำเนินการรองรับสิทธิผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๑๑ (๓) พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๔๖ ดังนี้

กระทรวงแรงงาน

๑. สำนักงานจัดหางานมีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงานและบริการจัดหางาน ที่ตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงาน

- (๑) สำนักงานจัดหางานทุกจังหวัดและสำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ ๑ - ๑๐ ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงานและบริการจัดหางานที่ตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุ ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๑๐๐
- (๒) มีการจ้างงานผู้สูงอายุเป็นเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำแก่กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการ ประกอบอาชีพอิสระด้านข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงานตลอดจนด้านการเตรียมความพร้อมในการสมัครงาน และปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย รวม ๒๐ แห่ง (ส่วนกลาง ๒ แห่ง และ ส่วนภูมิภาค ๑๘ แห่ง/จังหวัด ๆ ละ ๑ คน รวมทั้งสิ้น ๒๐ คน) ประกอบด้วย ศูนย์บริการจัดหางานเพื่อคนไทย สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ ๑๐ สำนักงานจัดหางานจังหวัดละ ๑๘ จังหวัด ประกอบด้วย ปทุมธานี นนทบุรี สระบุรี นครปฐม สมุทรปราการ ชลบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ระยอง เชียงใหม่ พิษณุโลก ลำพูน นครราชสีมา ขอนแก่น สกลนคร อุบลราชธานี สงขลา นครศรีธรรมราช และ สุราษฎร์ธานี

๒. จัดอบรมทักษะอาชีพหรือฝึกอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุตามอัครยาชัย

ผลการดำเนินงาน

สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน ทั่วประเทศ ได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมทักษะอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ เช่น การใช้ Social Network บนโลกออนไลน์สำหรับผู้สูงอายุ การค้าขายสินค้าออนไลน์ด้วย Mobile Application การทำผลิตภัณฑ์สมุนไพร ศิลปประดิษฐ์ การทำขนมไทย เป็นต้น ภายใต้โครงการฝึกอบรมแรงงานผู้สูงอายุเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ (เป้าหมาย จำนวน ๘,๒๐๐ คน) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้สูงอายุ นำความรู้ ทักษะฝีมือไปประกอบอาชีพอิสระได้ โดยมีผลการดำเนินงานผู้สูงอายุได้รับการฝึกอบรมฯ จำนวน ๙,๓๕๐ คน (ร้อยละ ๑๐๓.๘๙) และผลการติดตามการมีงานทำของผู้ที่สำเร็จการฝึกภายหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๖,๐๘๖ คน พบว่า มีงานทำ จำนวน ๓,๘๙๐ คน (ร้อยละ ๖๓.๙๒) โดยมีรายได้เฉลี่ย ๔,๔๗๑ บาท

ปัญหาและอุปสรรค

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๓ เรื่อง ขอสuspendมาตรการและข้อสั่งการเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) งดประชุม สัมมนา กิจกรรมรวมคนจำนวนมาก เพื่อลดความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้การฝึกอบรมไม่สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน

๓. มีศูนย์กลางข้อมูลทางการอาชีพและตำแหน่งงานสำหรับผู้สูงอายุเป็นการเฉพาะ ณ สำนักงานจัดหางานทุกแห่ง

ผลการดำเนินงาน มีผู้สูงอายุมาใช้บริการจัดหางาน จำนวน ๑,๐๙๓ คน ได้รับบรรจุงาน จำนวน ๗๐๘ คน

๔. จัดหาอาชีพที่เหมาะสมตามสมควรแก่อัตภาพให้แก่ผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงาน มีศูนย์บริการจัดหางานผู้สูงอายุเพื่อให้บริการส่งเสริมการมีงานทำและการประกอบอาชีพที่เหมาะสมให้ผู้สูงอายุ ณ สำนักงานจัดหางานทุกแห่ง รวม ๘๗ แห่ง (ส่วนภูมิภาค ๗๖ แห่ง ส่วนกลาง ๑๑ แห่ง) คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๕. บริการแนะแนวอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงาน มีผู้สูงอายุมาขอรับบริการ รวมทั้งสิ้น ๕๒๕ คน โดยทุกคนได้รับการแนะแนวอาชีพจากสำนักงานจัดหางานจังหวัดทุกจังหวัดและสำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ ๑ - ๑๐ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑) การจัดฝึกอบรมอาชีพที่เหมาะสมให้กับผู้สูงอายุในชุมชน/ท้องถิ่น โดยทางเทศบาลนครและเทศบาลเมือง ร้อยละ ๘๐ มีเจ้าหน้าที่คอยให้คำปรึกษาแนะนำข้อมูลข่าวสารการจัดงานหรือการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ

๒) เทศบาลนครและเทศบาลเมืองมากกว่าร้อยละ ๘๐ มีการจัดอบรมเพื่อสร้างอาชีพแก่ผู้สูงอายุ

กรุงเทพมหานคร (สำนักพัฒนาสังคม)

เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุเข้าเรียนได้ทุกวิชาตามความสมัครใจ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ โดยมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพ ให้ผู้สูงอายุที่มีศักยภาพในการทำงานและ ส่งเสริมการรวมกลุ่มประกอบอาชีพ และสร้างอาชีพให้ผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ มีรายได้ มีงานทำ

ปัญหาและอุปสรรค

ผู้สูงอายุสามารถเลือกเรียนได้ในบางวิชาเนื่องจากข้อจำกัดทางด้านกายภาพ

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้สูงอายุ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ

กรมกิจการผู้สูงอายุ มีการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนผู้สูงอายุ โดยประสานความร่วมมือกับ ชมรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเพื่อผู้สูงอายุ (OPPY Club) ดำเนินการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ องค์กร และเครือข่ายด้านผู้สูงอายุในการเตรียมความพร้อมวิสาหกิจชุมชนผู้สูงอายุสู่การค้าขายออนไลน์ ตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ เพื่อให้ความรู้ ปรับปรุง และพัฒนาสินค้าชุมชนและงานบริการด้านต่าง ๆ ให้รองรับความต้องการของตลาด ในยุคปัจจุบัน ให้ความรู้ด้านการสร้างเรื่องราวสำหรับการนำเสนอสินค้าชุมชนและงานบริการ และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า

ผลการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ กรมกิจการผู้สูงอายุ ร่วมกับชมรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเพื่อผู้สูงอายุ (OPPY Club) บริษัท ลีอกซ์เลย์ จำกัด (มหาชน) กำหนดจัดอบรมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนพื้นที่ต้นแบบวิสาหกิจชุมชนผู้สูงอายุสู่การค้าขายของออนไลน์ ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ณ บ้านลีลาไทย รีสอร์ท อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร และจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนพื้นที่ต้นแบบวิสาหกิจชุมชนผู้สูงอายุสู่การค้าขายของออนไลน์ รุ่นที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ ณ โรงแรมอีสติน มกักระสัน กรุงเทพฯ และจัดสรรงบประมาณจากโครงการส่งเสริมความร่วมมือเครือข่ายเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผู้สูงอายุ จำนวน ๙๖๐,๐๐๐ บาท โดยแบ่งศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ๑๒ แห่งๆ ละ ๘๐,๐๐๐ บาท จัดการอบรม/ประชุม เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนผู้สูงอายุในพื้นที่ของศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุรับผิดชอบ โดยมีเป้าหมายผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน ๑,๐๓๒ คน ๒๒๔ องค์กร ซึ่งผลที่เกิดจากการอบรมทำให้ผู้สูงอายุสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบที่ทันสมัยสามารถนำเรื่องราวของผลิตภัณฑ์มาทำให้สินค้าเป็นที่สนใจของตลาด มีความเข้าใจด้านเทคโนโลยี และสามารถเพิ่มช่องทางการค้าขายออนไลน์ เช่น การเปิดเฟซบุ๊ก เพจ เป็นต้น

เมืองพัทยา

โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ “การร้อยมาลัยและการจัดช่อดอกไม้จากใบเตย”

ผลการดำเนินงาน ผู้สูงอายุได้เข้ารับการอบรมในโครงการดังกล่าว ผู้สูงอายุสามารถใช้เวลาว่างในการสร้างรายได้ โดยนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปประยุกต์ใช้

๔. สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๔)

การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมการรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน

ดำเนินการรองรับสิทธิผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๑๑ (๔) พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๔๖ ดังนี้

กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- ๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๘๐ มีการสนับสนุน กลุ่ม/ชุมชน/สมาคมผู้สูงอายุ ให้สามารถดำเนินการด้านการพัฒนาสังคมผู้สูงอายุ
- ๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๘๐ มีการสนับสนุน กลุ่ม/ชุมชน/สมาคมผู้สูงอายุในพื้นที่ ให้มีความรู้ความเข้าใจ ในการพัฒนาสังคมผู้สูงอายุในชุมชน
- ๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๘๐ มีการพัฒนาการสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่น
- ๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๘๐ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางสังคมแก่ชมรมผู้สูงอายุ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ

๑. การจัดกิจกรรมรณรงค์สร้างความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของผู้สูงอายุ เช่น งานวันผู้สูงอายุแห่งชาติ และการจัดงานวันผู้สูงอายุฯ ในส่วนภูมิภาค ทุกจังหวัด

ผลการดำเนินงาน

กรมกิจการผู้สูงอายุและกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว บูรณาการวันผู้สูงอายุแห่งชาติและวันแห่งครอบครัว ประจำปี ๒๕๖๓ ภายใต้แนวคิด (Theme) “ผู้สูงวัยผูกพันสายสัมพันธ์ครอบครัว : Sharing and Caring” เพื่อรณรงค์สร้างความตระหนักให้ครอบครัว สังคม ชุมชน เห็นความสำคัญของการอยู่ร่วมกันภายในครอบครัวที่มีสมาชิก ประกอบด้วยผู้สูงอายุ และคนทุกวัยอย่างมีความสุขและอบอุ่นใจ โดยดำเนินการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อช่องทางต่าง ๆ อาทิ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ และสื่อสาธารณะต่างๆ มีจำนวนผู้รับรู้การประชาสัมพันธ์ จำนวน ๓๐,๐๐๐ คน

ปัญหาและอุปสรรค

การดำเนินงานภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

ปรับเปลี่ยนกระบวนการในการดำเนินงานภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โครงการส่งเสริมความร่วมมือเครือข่ายด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผู้สูงอายุ

๒. โครงการส่งเสริมความร่วมมือเครือข่ายด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงาน

สนับสนุนงบประมาณแก่ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ๑๒ แห่ง เพื่อขับเคลื่อนการบูรณาการความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ และเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ และขับเคลื่อน ประสานงาน และส่งเสริมความร่วมมือเครือข่ายการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผู้สูงอายุในชุมชน และจัดอบรมพัฒนากลุ่มผู้สูงอายุโดยกองส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ (ส่วนกลาง) ผลการดำเนินงาน ๒๒๔ องค์กร

ปัญหาและอุปสรรค

- กลุ่มผู้สูงอายุไม่มีทุนซื้อวัตถุดิบ
- กลุ่มผู้สูงอายุ ไม่มีกำลังการผลิตเพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

- ให้คำแนะนำการกู้ยืมเงินสนับสนุนทุนประกอบอาชีพของกองทุนผู้สูงอายุ
- ให้คำแนะนำกลุ่มผู้สูงอายุ ทำการขายแบบการสั่งซื้อล่วงหน้า

กรุงเทพมหานคร (สำนักอนามัย สำนักพัฒนาสังคม สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว)

- ๑) ชมรมผู้สูงอายุได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม จำนวน ๒๙๕ ชมรม
- ๒) ดำเนินการศูนย์สร้างสุขทุกวัย โดยจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ และกิจกรรมเครือข่ายผู้สูงอายุ
- ๓) จัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุในศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

กรุงเทพมหานคร (สำนักงานเขต)

กิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ด้านการออมเงินการวางแผนการใช้จ่ายเงินให้กับผู้สูงอายุ เช่น ให้ความรู้ด้านการบริหารเงินออมวางแผนการใช้จ่ายเงิน, แนะนำการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย และส่งเสริมการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น จำนวน ๔๒ กิจกรรม

สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงาน สาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ ประจำจังหวัด/กลุ่มเขตให้ความรู้การจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุในชุมชน/หมู่บ้านเพิ่มขึ้น ๕๙๑ ชมรม

๒. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงาน

๒.๑ โครงการพัฒนาศักยภาพกรรมการสาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ ๑๔ จังหวัดภาคใต้ ดำเนินโครงการ วันที่ ๓๐ กันยายน - ๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมอ่าวนางวิลล่า อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๗๐ คน จัดให้มีการพัฒนาศักยภาพกรรมการสาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุฯ ๑๔ จังหวัดภาคใต้

- ๑) คณะกรรมการสาขาฯ ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการสื่อสารสำหรับผู้สูงอายุในยุค ๔.๐ การเขียนโครงการที่ถูกต้อง นำไปพัฒนาให้กับชมรมผู้สูงอายุในเครือข่ายได้
- ๒) สาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุฯ ประจำจังหวัด ๑๔ จังหวัดภาคใต้ ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำงานของแต่ละจังหวัด ทำอย่างไรให้ทำงานได้ประสบความสำเร็จ และยั่งยืน
- ๓) สาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุฯ ประจำจังหวัดภาคใต้ ๑๔ จังหวัด ได้รับความรู้และนำไปพัฒนาการทำงาน ของชมรมผู้สูงอายุในเครือข่ายให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น
- ๔) สาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุฯ ประจำจังหวัดภาคใต้ ๑๔ จังหวัด มีความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำ แลกเปลี่ยนการทำงานซึ่งกันและกัน จนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

๒.๒ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพกรรมการสาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุฯ ๒๕ จังหวัดภาคกลาง ดำเนินโครงการ วันที่ ๙ - ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมประจวบแกรนด์ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๒๐ คน

- ๑) คณะกรรมการสาขาสมาคมสภาฯ ๒๕ จังหวัด นำความรู้เรื่องการเตรียมพร้อมรับสังคมผู้สูงอายุไปขยายผล ให้กับคณะกรรมการสาขาฯ และชมรมผู้สูงอายุในเครือข่าย
- ๒) คณะกรรมการสาขาสมาคมสภาฯ ๒๕ จังหวัด นำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาให้กรรมการสาขามีประสิทธิภาพในการทำงาน และสามารถขยายชมรมในเครือข่ายให้มากขึ้น

๓) คณะกรรมการสาขาสมาคมสภาฯ ๒๕ จังหวัด ได้รับทราบผลการดำเนินงานของแต่ละสาขา
นำไปปรับใช้ในสาขา ของตนเอง เพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น และมีการวางแผนการทำงานร่วมกันในปีต่อไป

๒.๓ โครงการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการสาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
และภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพ ดำเนินโครงการ วันที่ ๒๑ - ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
ณ โรงแรมเลิศนิมิตร อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๒๐ คน

๑) คณะกรรมการสาขา ได้รับความรู้ ความเข้าใจ และนำไปพัฒนาสาขา และชมรมผู้สูงอายุในเครือข่ายได้

๒) สาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุฯ ประจำจังหวัด ๒๐ จังหวัด ได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำงานในยุคดิจิทัล
อย่างถูกวิธีและถูกต้อง

๓) คณะกรรมการสาขา ได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการดูแลสุขภาพ เพื่อนำความรู้
ที่ได้รับไปขยายผลให้กับสมาชิกชมรมในเครือข่ายได้อย่างถูกต้อง

๒.๔ โครงการเวทีเสวนาและการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการสาขาสมาคม
สภาผู้สูงอายุฯ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ดำเนินโครงการ วันที่ ๒๕ - ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมสุโขทัย
พรเจริญรีสอร์ท & สปาอำเภอทองไทร จังหวัดสุโขทัย ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๓๐ คน

๑) คณะกรรมการสาขา ๑๗ จังหวัด นำความรู้ไปพัฒนาศักยภาพชมรมในเครือข่ายให้มีความเข้มแข็ง
และสามารถพึ่งพาตนเองได้

๒) คณะกรรมการสาขา ๑๗ จังหวัด ได้เห็นความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของแต่ละสาขา
และวิธีแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปพัฒนาในสาขา ของตนเองได้

๓) คณะกรรมการสาขา ๑๗ จังหวัด นำความรู้ไปพัฒนางานผู้สูงอายุในปัจจุบันได้ดีขึ้น

๒.๕ โครงการเดิน-วิ่ง เพื่อสุขภาพผู้สูงอายุ ประจำปี ๒๕๖๒ ดำเนินโครงการวันอาทิตย์ที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๒
ณ กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๓,๐๙๙ คน

๑) มีสมาชิกชมรมผู้สูงอายุในเครือข่ายสาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุฯ ประจำจังหวัดต่างๆ และประชาชนทั่วไป
เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๓,๐๙๙ คน

๒) สมาชิกในครอบครัวได้ร่วมกิจกรรมการเดิน-วิ่งร่วมกันโดยมีบุคคล ๓ วัย “ปู่ ย่า ตา ยาย
ลูกหลาน และครอบครัว พ่อ แม่ ลูก”

๒.๖ การพัฒนาศักยภาพชมรมผู้สูงอายุ (โครงการสานเสริมพลังผู้สูงอายุและภาคีขับเคลื่อนดำเนินงาน
ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ) ในการเผยแพร่ผลงานโครงการ ให้ความรู้ และจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูผู้สูงอายุในชุมชน

ผลการดำเนินงาน

๑) ได้เผยแพร่ผลงานและให้ความรู้ให้แก่คณะกรรมการสาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย
ประจำจังหวัดต่างๆ (ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้) จำนวน ๔ ครั้ง

๒) ได้เผยแพร่ผลงานโครงการให้กรรมการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
ได้รับทราบ จำนวน ๒ ครั้ง จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูผู้สูงอายุขึ้นได้ จำนวน ๒๒ แห่ง จาก ๒๔ แห่ง
เพื่อเป็นเจตนาให้ผู้สูงอายุที่เจ็บป่วย พ้นจากภาวะวิกฤต ได้รับการฟื้นฟูดูแลโดยชุมชน ซึ่งชมรม
ผู้สูงอายุร่วมมือกับภาคีเครือข่าย เช่น รพ. สต.ทองถิ่น วัด อสม. จิตอาสาและคนในชุมชน

เมืองพัทยา

- ๑) โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ “อบรมสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖”
ผลการดำเนินงาน ผู้สูงอายุจำนวน ๑๐๐ คน ได้เข้ารับการอบรมตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖
- ๒) อบรมส่งเสริมสุขภาพสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ๔๐๐ คน จำนวน ๕ ครั้ง (โครงการสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ)
ผลการดำเนินงาน ผู้สูงอายุใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และมีการพบปะเพื่อนในช่วงวัยเดียวกันและมีการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจ
- ๓) โครงการพัฒนาศักยภาพ Care Giver ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง “อบรมเพิ่มพูนทักษะความสามารถในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง”
ผลการดำเนินงาน ผู้เข้ารับการอบรมทักษะการดูแลผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง

๕. สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๕)

ด้านการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุ ในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น

ดำเนินการรองรับสิทธิผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๑๑ (๕) พ.ร.บ. ผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังนี้

กระทรวงมหาดไทย กรมโยธาธิการและผังเมือง (สำนักสถาปัตยกรรม)

ดำเนินการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ เด็ก และคนชรา สำหรับอาคารที่ดำเนินการก่อสร้างใหม่ ตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้แก่ ทางลาด ห้องน้ำ ที่จอดรถ ป้ายสัญลักษณ์ บันได ลิฟต์ จัดทำแบบก่อสร้างแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๐๐

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

เห็นควรให้มีการเพิ่มวงเงินงบประมาณค่าก่อสร้างเพื่อรองรับสำหรับค่าก่อสร้างในส่วนที่ต้องออกแบบเพื่อรองรับสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ เด็ก และคนชรา

กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งได้ดำเนินการในเรื่องการอำนวยความสะดวกและปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุ ตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา พ.ศ. ๒๕๔๘

กระทรวงคมนาคม กรมเจ้าท่า

ผลการดำเนินงาน

๑. จัดเจ้าหน้าที่เพื่ออำนวยความสะดวกประจำท่าเทียบเรือสำคัญ ๆ ที่คาดว่าจะมีผู้สูงอายุใช้บริการเป็นจำนวนมาก ให้เพียงพอ โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำท่าเทียบเรือร้อยละ ๑๐๐ ของท่าสำคัญที่คาดว่าจะมีผู้สูงอายุใช้บริการ
๒. อบรมให้ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่แก่เจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง รวมถึงจัดทางงบประมาณเพื่อบรรจุเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติหน้าที่อำนวยความสะดวกดูแลผู้สูงอายุได้ครบทุกท่าเรือ โดยเจ้าหน้าที่ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง (อบรมหน้าแถวทุกวันพุธ) ทำให้มีความรู้และความสามารถในการดูแลผู้สูงอายุ และมีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ประจำเรือต่าง ๆ ที่มีผู้สูงอายุมาใช้บริการ

๓. ดำเนินการปรับปรุงความทางลาดลงโปะะในท่าเรือโดยสารสาธารณะในแม่น้ำเจ้าพระยาพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลแล้วเสร็จ จำนวน ๕ แห่ง
๔. ดำเนินการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการผู้สูงอายุในพื้นที่สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค ๖ แห่ง ได้แก่ ห้องน้ำสำหรับคนพิการ ทางลาดเข้าสำนักงาน ที่จอดรถสำหรับคนพิการ ป้ายสัญลักษณ์ เป็นต้น ประกอบด้วย
  - (๑) สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขานครพนม (จัดทำห้องน้ำสำหรับคนพิการ ทางลาดเข้าสำนักงาน)
  - (๒) สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขานครปฐม (จัดทำห้องน้ำสำหรับคนพิการ)
  - (๓) สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาเชียงราย (ห้องน้ำสำหรับคนพิการ ทางลาดเข้าสำนักงาน และที่จอดรถสำหรับคนพิการ)
  - (๔) สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาอุรุษยา (ห้องน้ำสำหรับคนพิการ ทางลาดเข้าสำนักงาน และที่จอดรถสำหรับคนพิการ)
  - (๕) สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาตราด (ห้องน้ำสำหรับคนพิการ ทางลาดเข้าสำนักงาน และที่จอดรถสำหรับคนพิการ)
  - (๖) สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาปัตตานี (ห้องน้ำสำหรับคนพิการ ทางลาดเข้าสำนักงาน และที่จอดรถสำหรับคนพิการ)

ปัญหาและอุปสรรค

พนักงานประจำท่าเทียบเรือบางส่วนเป็นพนักงานประจำเหมากอนซึ่งมีผลตอบแทนน้อยไม่ได้เป็นพนักงานราชการจึงไม่เป็นการจูงใจให้ผู้มีทักษะและมีความสามารถเข้ามาในองค์กร

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการปรับเปลี่ยนจากพนักงานจ้างเหมาเป็นพนักงานราชการ

กระทรวงคมนาคม กรมการขนส่งทางบก

- ๑) ดำเนินการก่อสร้างอาคารใหม่และการปรับปรุงอาคารสำนักงานส่วนกลาง สำนักงานขนส่งจังหวัดและสาขา และสถานีขนส่งผู้โดยสาร (ก่อสร้างใหม่เท่านั้น) ให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ ได้แก่ ทางลาด ห้องน้ำ ราวจับที่บันได ส่วนที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ได้แก่
  ๑. สำนักงานขนส่งสาขา อ.สายบุรี จ.ปัตตานี
  ๒. สำนักงานขนส่ง จ.ปราจีนบุรี
  ๓. สถานีขนส่งผู้โดยสาร จ.นครนายก
  - อยู่ระหว่างดำเนินการ ได้แก่
    ๑. สำนักงานขนส่ง จ.ฉะเชิงเทรา (แห่งที่ ๒)
    ๒. สำนักงานขนส่ง จ.อุตรดิตถ์ (แห่งที่ ๒)
    ๓. สำนักงานขนส่ง จ.นครปฐม
    ๔. สำนักงานขนส่ง จ.สมุทรปราการ สาขาอำเภอพระประแดง

นอกจากนี้ กรมการขนส่งทางบก โดยกองบริหารรถโดยสารประจำทางพื้นที่กรุงเทพฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตประกอบการขนส่งตามแนวทางการปฏิรูปรถโดยสารประจำทางในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดที่มีเส้นทางต่อเนื่อง โดยกำหนดเงื่อนไขข้อกำหนดด้านตัวรถคือ ผู้ประกอบการต้องมีรถที่สามารถให้บริการผู้โดยสารที่ใช้ Wheelchair อย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ของจำนวนรถขึ้นต่ำของแต่ละเส้นทาง

- ๒) การกำหนดเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตประกอบการขนส่งให้มีรถที่สามารถให้บริการผู้โดยสารที่ใช้ WheelChair อย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ของจำนวนรถขั้นต่ำ

ผลการดำเนินงาน ได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตประกอบการขนส่งตามแนวทางการปฏิรูประบบโดยสารประจำทางในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดที่มีเส้นทางต่อเนื่อง โดยกำหนดเงื่อนไขข้อกำหนดด้านตัวรถ คือ ผู้ประกอบการต้องมีรถที่สามารถให้บริการผู้โดยสารที่ใช้ WheelChair อย่างน้อย ร้อยละ ๒๐ ของจำนวนรถขั้นต่ำของแต่ละเส้นทาง

กระทรวงคมนาคม กรมท่าอากาศยาน

- ๑) จัดทำทางลาดและห้องน้ำ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ ณ ท่าอากาศยานในความรับผิดชอบ

ผลการดำเนินงาน ดำเนินการเสร็จตามเป้าหมายแผนงานที่กำหนด ได้แก่ ดำเนินการตามแผนได้ ร้อยละ ๑๐๐ สำหรับท่าอากาศยานนครพนม และท่าอากาศยานสกลนคร และร้อยละ ๘๐ สำหรับท่าอากาศยานตรัง และท่าอากาศยานนครศรีธรรมราช

- ๒) จัดซื้อทางลาดลำเลียงผู้โดยสารทุพพลภาพขึ้น - ลงท่าอากาศยานให้กับท่าอากาศยานในสังกัด จำนวน ๑๕ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานพิษณุโลก นครศรีธรรมราช นครพนม ตรัง นราธิวาส หัวหิน น่านนคร บุรีรัมย์ เลย์ ร้อยเอ็ด ระนอง แม่ฮ่องสอน ลำปาง แม่สอด และ แพร่

ผลการดำเนินงาน ดำเนินการตามแผนได้ ร้อยละ ๖๐ ทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างเรียบร้อยแล้ว และอยู่ในขั้นตอนส่งอุปกรณ์จากต่างประเทศ

- ๓) จัดให้มีรถเข็นเพื่อให้ความช่วยเหลือและเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ ณ สนามบินในสังกัด

ผลการดำเนินงาน ได้จัดให้มีรถเข็นให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ ณ สนามบินในสังกัด ทุกแห่ง ที่ให้บริการเที่ยวบินพาณิชย์

- ๔) ประชาสัมพันธ์สิทธิผู้สูงอายุ ณ สนามบินในสังกัด

ผลการดำเนินงาน ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุ ณ สนามบินทุกแห่งในสังกัดที่ให้บริการเที่ยวบินพาณิชย์

กระทรวงคมนาคม กรมทางหลวง

- ๑) ออกแบบมาตรฐานงานทางและโครงสร้างให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและสามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุให้เหมาะสม

- ๒) โครงการปรับปรุงสายทางย่านชุมชนออกแบบให้มีทางเดินเท้าและจัดทำทางลาดสำหรับอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ และเด็ก ให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ด้วยตนเองโดยสะดวก

- ๓) โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายพัทธยา - มาบตาพุด จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ คนพิการและเด็ก ให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ด้วยตนเองโดยสะดวก เช่น ห้องน้ำ ทางลาดที่จอดรถ ป้ายสัญลักษณ์ บริเวณจุดพักรถ Rest Area/Service Area

- ๔) โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางปะอิน - นครราชสีมา จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ และเด็ก ให้เข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้ด้วยตนเองโดยสะดวก เช่น ห้องน้ำ ทางลาดที่จอดรถ ป้ายสัญลักษณ์ บริเวณจุดพักรถ Rest Area/Service Area

- ๕) โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางใหญ่ - กาญจนบุรี จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ และเด็ก ให้เข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้ด้วยตนเองโดยสะดวก เช่น ห้องน้ำ ทางลาด ที่จอดรถ ป้ายสัญลักษณ์ บริเวณจุดพักรถ Rest Area/Service Area

ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๑๐๐

กระทรวงคมนาคม กรมทางหลวงชนบท

- ๑) ถนนผังเมืองรวมทุกสายทางที่มีการออกแบบทางเดินเท้าออกแบบสายทางให้มีทางลาดบริเวณทางเท้า บนสะพานและลาดทางบริเวณทางเชื่อมสำหรับอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ ได้แก่ ถนนสาย จ ผังเมืองรวมเมืองชุมพร ถนนสาย จ๔ ผังเมืองรวมมหาสารคาม ถนนสาย ง๑ ผังเมืองรวมเมืองอุดรดิตถ์
- ๒) จัดทำทางลาด ห้องน้ำสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในอาคารสำนักงานกรมทางหลวงชนบท จ.หนองบัวลำภู จ.ตราด จ.ระนอง จ.ภูเก็ต จ.อำนาจเจริญ

ผลการดำเนินงาน ดำเนินงานได้ตามแผน

กระทรวงคมนาคม การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.)

- ๑) จัดสำรองที่นั่งสำหรับผู้สูงอายุบนขบวนรถโดยไม่ปะปนกับผู้โดยสารอื่นซึ่งอยู่ใกล้กับรถทำการพนักงาน
- ๒) อำนวยความสะดวกในการติดต่อซื้อตั๋วโดยสารโดยไม่ต้องเข้าแถวและจัดที่นั่งระหว่างรอรับตั๋ว
- ๓) กำหนดให้พนักงานประจำสถานีและขบวนรถมีหน้าที่ดูแลอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ
- ๔) ออกแบบสถานีรถไฟเป็นไปตามมาตรฐานสากล (Universal Design) โดยออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่ ที่พักผู้โดยสารบริเวณซื้อตั๋วโดยสาร ห้องน้ำ ทางลาด ราวจับบริเวณบันได ที่จอดรถ และอื่นๆ ในสัญญาก่อสร้างโครงการ ดังนี้
- โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ช่วงลพบุรี - ปากน้ำโพ
  - โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ช่วงมาบะเปา - ชุมทางถนนจิระ
  - โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ช่วงชุมทางถนนจิระ - ขอนแก่น
  - โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ช่วงนครปฐม - หัวหิน
  - โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ช่วงหัวหิน - ประจวบคีรีขันธ์
  - โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ช่วงประจวบคีรีขันธ์ - ชุมพร
  - โครงการก่อสร้างทางรถไฟสายเด่นชัย - เชียงราย - เชียงของ
  - โครงการก่อสร้างทางรถไฟสายบ้านไผ่ - นครพนม

ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๑๐๐

กระทรวงคมนาคม การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

- จัดให้มีห้องน้ำสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในบริเวณต่างๆ ดังนี้
- ๑) งานก่อสร้างห้องน้ำสาธารณะซึ่งจัดให้มีห้องน้ำสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุบริเวณด่านเก็บค่าผ่านทางพิเศษ ทำเรือ ๑ จำนวน ๑ แห่ง ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒

ผลการดำเนินงาน การทางพิเศษได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จเร็วกว่าแผนที่กำหนด

๒) งานก่อสร้างอาคารศูนย์บริหารทางพิเศษ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย จำนวน ๓๐ ห้อง ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓
ผลการดำเนินงาน อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างอาคารศูนย์บริหารทางพิเศษ คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๓ ร้อยละ ๑๐๐

- งานปรับปรุงเพิ่มเติมราวจับบันไดทางขึ้น - ลงอาคารสำนักงานและศูนย์ควบคุมทางพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ จำนวน ๒ แห่ง ดังนี้

๑) อาคารศูนย์ควบคุมทางพิเศษฉลองรัช

๒) ติดตั้งราวจับบันไดทางขึ้น - ลงศูนย์ควบคุมทางพิเศษกาญจนาภิเษก ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓

ผลการดำเนินงาน ดำเนินการตามแผนที่กำหนดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ร้อยละ ๑๐๐

- โครงการฝึกอบรมความรู้ให้แก่พนักงานที่ให้บริการกับคนพิการและผู้สูงอายุให้ปฏิบัติอย่างเป็นธรรมทุกคน ไม่เลือกปฏิบัติ จำนวน ๓๐๐ คนต่อปี ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔

ผลการดำเนินงาน ดำเนินการเป็นไปตามแผนงานที่กำหนด โดย กทพ. ได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมความรู้ให้แก่พนักงาน ในหลักสูตร “การบริการอย่างมืออาชีพยุค ๔.๐” ให้กับพนักงาน ได้ตามแผนที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว

กระทรวงคมนาคม การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.)

ผลการดำเนินงาน ออกแบบและก่อสร้างสถานี ตัวรถไฟฟ้า อาคารและลานจอดรถ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในโครงการรถไฟฟ้าส่วนต่อขยาย และสายใหม่ เพื่อให้บริการแก่ผู้สูงอายุ ประกอบด้วย

- ๑) โครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน ช่วงหัวลำโพง - บางแค เปิดให้บริการแล้วเมื่อวันที่ ๒๙ ก.ย. ๒๕๖๒ และช่วงบางซื่อ - ท่าพระ เปิดให้บริการแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มี.ค. ๒๕๖๓
- ๒) โครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียว ช่วงหมอชิต - สะพานใหม่ - คูคต ปัจจุบันส่งมอบให้ กทม. ทั้งหมดแล้ว ๑๖ สถานี โดยเปิดให้บริการแล้ว ๙ สถานี (สถานีท่าแยกลาดพร้าว - สถานีวัดพระศรีมหาธาตุ)
- ๓) โครงการรถไฟฟ้าสายสีส้ม ช่วงศูนย์วัฒนธรรม - มีนบุรี (สุวินทวงศ์) อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างงานโยธา จำนวน ๒๘ สถานี
- ๔) โครงการรถไฟฟ้าสายสีชมพู ช่วงแคราย - มีนบุรี อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างงานโยธา จำนวน ๓๐ สถานี
- ๕) โครงการรถไฟฟ้าสายสีเหลืองช่วงลาดพร้าว - สำโรง อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างงานโยธา จำนวน ๒๓ สถานี

โดยทุกโครงการของ รฟม. ที่อยู่ในการออกแบบและกำลังก่อสร้าง ได้จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับทุกคน (Universal Design) สามารถใช้บริการได้ เช่น ทางลาด บันไดเลื่อน ลิฟต์โดยสาร พื้นสัมผัส ประตูสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ และสำหรับทุกคน (Swing gate) ตู้โดยสารที่มีอุปกรณ์ล้อรถเข็นและป้ายสัญลักษณ์ที่ที่นั่งสำหรับผู้สูงอายุ (Priority seat) ที่จอดรถคนพิการและที่จอดรถผู้สูงอายุ

- มีการติดตั้งเก้าอี้พักคอยบนชั้นชานชาลาโครงการรถไฟฟ้ามหานคร สายฉลองรัชธรรมเพื่อให้บริการผู้โดยสารผู้สูงอายุ และคนพิการ และได้มีการตรวจสอบเป็นระยะ

กระทรวงคมนาคม องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.)

๑) การจัดที่นั่งสำรองสำหรับผู้สูงอายุบนรถโดยสารประจำทางทั้ง ขสมก. โดยติดสัญลักษณ์ชัดเจน

ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๑๐๐ ขสมก. ได้จัดที่นั่งสำรองสำหรับผู้สูงอายุที่สามารถ ขึ้น - ลง ได้สะดวกทุกคน และกำกับพนักงานเก็บค่าโดยสารในการเป็นธุระจัดหาที่นั่งสำรอง และอำนวยความสะดวกในการขึ้น-ลง นอกจากนี้ ขสมก. ได้จัดซื้อรถโดยสารใช้เชื้อเพลิงก๊าซธรรมชาติ (NGV) จำนวน ๔๘๙ คัน ซึ่งเป็นรถขนานต่ำที่ผู้ใช้บริการทุกกลุ่มสามารถขึ้นลงได้สะดวก

●●● รายงานผลการดำเนินงานรองรับสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๕๖

๒) การจัดเจ้าหน้าที่นายตรวจดูแลการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ บริเวณป้ายจอดรถที่มีผู้ใช้บริการหนาแน่น
ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๑๐๐ ขสมก. จัดนายตรวจดูแลผู้ใช้บริการโดยเฉพาะผู้สูงอายุตามป้ายจอดรถที่มีผู้ใช้บริการหนาแน่น

๓) กำกับพนักงานประจำรถทั้งพนักงานขับรถ และพนักงานเก็บค่าโดยสาร ในการให้บริการดูแลอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงาน ขสมก. มีการอบรมเพื่อกำชับและกวดขันให้พนักงานขับรถโดยสารและพนักงานเก็บค่าโดยสาร ให้ความดูแลอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุขณะขึ้น - ลง รถโดยสารของ ขสมก. ซึ่งไม่มีการร้องเรียนในเรื่องดังกล่าว

กระทรวงคมนาคม บริษัท ขนส่ง จำกัด (บขส.)

๑) จัดที่นั่งสำรองสำหรับผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ ณ สถานีขนส่งผู้โดยสารทั้ง ๗ แห่งที่อยู่ในความรับผิดชอบของ บขส. โดยติดป้ายและสัญลักษณ์ให้ชัดเจน

ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๑๐๐

๒) จัดเจ้าหน้าที่ไว้คอยอำนวยความสะดวกดูแลการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ ณ สถานีขนส่งผู้โดยสารทั้ง ๗ แห่งที่อยู่ในความรับผิดชอบของ บขส.

ผลการดำเนินงาน บขส. จัดเจ้าหน้าที่บริการให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในการเดินทาง ซื้อตั๋วโดยสาร และยกสัมภาระขึ้น - ลง รถโดยสารทั้งต้นทาง - ปลายทางด้วยความเต็มใจ

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

ผลการดำเนินงาน

๑) สร้างและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ ณ สำนักงานจำหน่ายตั๋วบัตรโดยสาร ได้แก่ ห้องน้ำ ทางลาด ราวจับบันไดและที่จอดรถ

๑.๑ สำนักงานใหญ่

- ขยายประตูห้องน้ำสำหรับคนพิการ และผู้สูงอายุอาคาร ๒ ชั้น ๓

๑.๒ สำนักงานหลานหลวง

- ปรับปรุงห้องน้ำสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุที่อาคารลานจอดรถ

บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

ผลการดำเนินงาน

จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกภายในอาคารเพื่อตอบสนองความต้องการของคนพิการแต่ละประเภทอย่างเท่าเทียมกัน โดยดำเนินการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุภายนอกและภายในอาคารผู้โดยสาร เช่น ทางลาด ลิฟต์ ทางเลื่อนอัตโนมัติ (Moving side walk) ที่มีเสียงแจ้งเตือน ห้องน้ำ เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ ฯลฯ ในท่าอากาศยานที่อยู่ในความรับผิดชอบทั้ง ๖ แห่ง

กระทรวงคมนาคม บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด

- ๑) ให้อำนาจพิเศษและจัดพื้นที่การให้บริการสำหรับผู้สูงอายุ เพื่ออำนวยความสะดวกในการลงทะเบียนเข้าพัก
ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๑๐๐ โดยจัดห้องรับรองแขกวีไอพีเป็นพื้นที่ให้บริการลงทะเบียนเข้าพัก เนื่องจากมีที่นั่งที่เหมาะสม ในการอำนวยความสะดวกการลงทะเบียนและมีให้บริการรถเข็นสำหรับผู้สูงอายุ
- ๒) จัดเตรียมห้องพักให้อยู่ใกล้กับบริเวณลิฟต์มากที่สุดเพื่อความสะดวกในการเข้าพัก
ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๑๐๐ โดยแผนกต้อนรับส่วนหน้าจะจัดห้องพักสำหรับผู้สูงอายุให้อยู่บริเวณใกล้ลิฟต์ และห้องพัก สำหรับผู้สูงอายุกรณีร้องขอและโรงแรมมีห้องว่างให้บริการ
- ๓) ติดตั้งโทรศัพท์ในห้องน้ำสาธารณะของโรงแรม
ผลการดำเนินงาน ดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๑
- ๔) ปรับปรุงพื้นที่จอดรถคนพิการและผู้สูงอายุโดยทาสีพื้นและสัญลักษณ์ใหม่ จำนวน ๓ ช่องจอด
ผลการดำเนินงาน ดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
- ๕) ติดตั้งป้ายสัญลักษณ์สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในที่สาธารณะให้เห็นชัดเจน
ผลการดำเนินงาน ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว
- ๖) ติดตั้งป้ายระบุเลขชั้นตรงข้ามลิฟต์ให้เห็นชัดเจน
ผลการดำเนินงาน อยู่ระหว่างดำเนินการ
- ๗) ปรับปรุงทางลาดบริเวณด้านหลังโรงแรมให้ได้มาตรฐานความกว้างและความลาดชันตามที่กฎหมายกำหนด
ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๑๐๐

กระทรวงคมนาคม บริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด

- ๑) จัดให้มีรถเข็นวีลแชร์ (Wheelchair) บริการแก่ผู้สูงอายุอย่างพอเพียง พร้อมทั้งจัดพนักงานที่มีความรู้ความสามารถในการทำหน้าที่เข็นรถวีลแชร์เพื่ออำนวยความสะดวกเมื่อมีการร้องขอ
ผลการดำเนินงาน ดำเนินการจัดซื้อครบ ร้อยละ ๑๐๐ ใน ๘ สถานี ๑๖ ตัว เพื่อรองรับการอำนวยความสะดวกอย่างพอเพียง (ดำเนินการแล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ ๒๕๖๑)
  - ๒) จัดห้องปฐมพยาบาล ๘ สถานี พร้อมอุปกรณ์
ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๑๐๐ โดยได้ดำเนินการครบทั้ง ๘ สถานี
  - ๓) ติดตั้ง Gap Filler เพื่อลดช่องว่างระหว่างรถไฟฟ้ากับชานชาลา
ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๑๐๐ โดยได้ดำเนินการครบทั้ง ๘ สถานี
  - ๔) จัดซื้อทางลาดแบบพกพา สำหรับรถเข็นวีลแชร์ (Wheelchair)
ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๑๐๐ โดยได้ดำเนินการครบทั้ง ๘ สถานี
- ปัญหาและอุปสรรค**
 ห้องปฐมพยาบาลมีอากาศร้อน
ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข
 อยู่ระหว่างดำเนินการติดตั้งเครื่องปรับอากาศ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ

โครงการปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและปลอดภัย โดย กรมกิจการผู้สูงอายุ ได้จัดสรรงบประมาณตามโครงการฯ ให้แก่หน่วยงานภูมิภาค ๘๘ แห่ง ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ๗๖ จังหวัด ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ๑๒ แห่ง เป็นผู้ขับเคลื่อนภารกิจในพื้นที่ซึ่งหน่วยงานได้ร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นคัดเลือกบ้านของผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมและปลอดภัยดำเนินการซ่อมแซมที่พักอาศัยของผู้สูงอายุเป้าหมาย

ผลการดำเนินงาน

โครงการปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและปลอดภัยเป็นการดำเนินการปรับปรุงบ้านผู้สูงอายุให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัยต่อการดำรงชีวิต เช่น การซ่อมหลังคา ติดตั้งราวจับที่บันไดและในห้องน้ำ การปูกระเบื้องกันลื่นในห้องน้ำ การเปลี่ยนห้องน้ำแบบนั่งยองเป็นชักโครก จำนวน ๓,๒๐๒ แห่ง เป็นเงินจำนวน ๗,๑๒๘,๘๓๐.๕๙ บาท รวมทั้ง จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างความรู้ในการปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างความรู้ในการปรับปรุงบ้านของผู้สูงอายุให้ปลอดภัยตามหลักการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design) ให้กับช่างชุมชน ช่างท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ จัดอบรมฯ จำนวน ๓ รุ่น โดยมีผู้ผ่านการอบรมจำนวน ๓๗๖ คน

กรุงเทพมหานคร (สำนักการโยธา)

ออกแบบโครงการก่อสร้างงานปรับปรุงและงานก่อสร้างอาคารสถานที่ที่สังกัดกรุงเทพมหานครดำเนินการในเรื่องการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกและปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุ จำนวน ๑๗ แห่ง ได้แก่

๑. โครงการปรับปรุงและพัฒนาศูนย์บริการผู้สูงอายุดินแดง
๒. โครงการก่อสร้างโรงพยาบาลคลองสามวา
๓. โครงการก่อสร้างสำนักงานเขตดินแดงแห่งใหม่
๔. โครงการก่อสร้างปรับปรุงศูนย์บริการสาธารณสุข ๕๑
๕. โครงการก่อสร้างอาคารศูนย์บริการสาธารณสุข ๙ ประชาธิปไตย
๖. โครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานเขตลาดกระบังแห่งใหม่
๗. โครงการก่อสร้างอาคารหอผู้ป่วยโรงพยาบาลลาดกระบังกรุงเทพมหานคร
๘. โครงการก่อสร้างอาคารจอดรถยนต์ ๓๐ ชั้น โรงพยาบาลสิรินธร
๙. โครงการก่อสร้างศูนย์ฝึกอบรมดับเพลิงและกู้ภัยกรุงเทพมหานคร ระยะที่ ๑
๑๐. โครงการก่อสร้างสถานีดับเพลิงบางบอน
๑๑. โครงการก่อสร้างสถานีดับเพลิงสามเสน
๑๒. โครงการก่อสร้างปรับปรุงอาคารศูนย์บริการสาธารณสุข ๕๘ ล้อม - พิมเสน พิกอดุม
๑๓. โครงการก่อสร้างอาคารสงเคราะห์ข้าราชการและลูกจ้างประจำของกรุงเทพมหานครในพื้นที่เขตบางบอน
๑๔. โครงการก่อสร้างอาคารศูนย์ควบคุมสุนัขกรุงเทพมหานคร (ประเวศ)
๑๕. โครงการก่อสร้างอาคารศูนย์บริการสาธารณสุข ๔๗ คลองขวาง
๑๖. โครงการก่อสร้างอาคารศูนย์บริการสาธารณสุข ๓๙ ราษฎร์บูรณะ
๑๗. โครงการก่อสร้างอาคารสถานีดับเพลิงราษฎร์บูรณะ

กรุงเทพมหานคร (สำนักงานเขต)

สำนักงานเขตมีการดำเนินการในเรื่องการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ เช่น บริการรถวีลแชร์ ปรับปรุงห้องน้ำ/ทางลาด/ที่จอดรถ ช่องบริการด่วนพิเศษในการให้บริการด้านทะเบียนราษฎรสำหรับผู้สูงอายุ จัดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก/ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุที่มารับบริการบริเวณชั้นล่างของสำนักงานเขต เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

กรุงเทพมหานคร (สำนักการจราจรและขนส่ง)

ส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการในเรื่องการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในยานพาหนะโดยมอบหมายบริษัท กรุงเทพมหานคร จำกัด เป็นผู้บริหารจัดการโครงการรถบริการสำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุที่ใช้รถเข็นให้บริการเดินรถบริการสำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุที่ใช้รถเข็น โดยมีจำนวน รถบริการทั้งหมด ๓๐ คัน โดยมีศูนย์กระจายรถ ๓ ศูนย์ ได้แก่ ๑. ศูนย์พระราม ๓ ๒. ศูนย์หนองแขม ๓. ศูนย์รามคำแหง ซึ่งให้บริการจองรถทุกวันไม่เว้นวันหยุดราชการ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. และเดินรถทุกวันไม่เว้นวันหยุดราชการ ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐ - ๒๒.๐๐ น.

- จำนวนผู้ใช้บริการ ตั้งแต่เดือนเมษายน ถึง สิงหาคม ๒๕๖๓ จำนวน ๔,๘๘๘ คน
- ความพึงพอใจโดยรวมของโครงการเฉลี่ยระหว่างเดือนเมษายน - สิงหาคม ๒๕๖๓ เท่ากับ ร้อยละ ๘๓.๔๐ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

มีการเน้นการจัดลำดับความสำคัญของผู้ใช้บริการในการเดินทางโครงการได้จัดลำดับ ดังนี้

๑. การเดินทางไปโรงพยาบาล
๒. การเดินทางไปสถานที่ราชการเพื่อติดต่อราชการ สมาคม มูลนิธิ
๓. การเดินทางไปทำกิจกรรมส่วนตัวอื่น ๆ นอกเหนือจากข้อ ๑ และ ข้อ ๒

๖. สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๖)

การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม

ดำเนินการรองรับสิทธิผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๑๑ (๖) พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๔๖ ดังนี้

กระทรวงคมนาคม กรมเจ้าท่า

ลดค่าโดยสารร้อยละ ๕๐ แก่ผู้สูงอายุที่ใช้บริการเรือเดินประจำทางเส้นทางในแม่น้ำเจ้าพระยาพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมณฑลและเส้นทางคลองแสนแสบ

ผลการดำเนินงาน ออกบัตรแสดงตนสำหรับลดหย่อนค่าโดยสารเรือประจำทาง ให้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

ปัญหาและอุปสรรค

เนื่องจากปัจจุบันกรมเจ้าท่าได้มีการออกบัตรให้แก่ผู้สูงอายุโดยบัตรมีอายุ ๕ ปี ทำให้ผู้สูงอายุที่ใช้บริการเรือโดยสารประจำทางในแม่น้ำเจ้าพระยาพื้นที่ กรุงเทพฯ ปริมณฑล และคลองแสนแสบไม่ต้องมาขอทำบัตรกับกรมเจ้าท่าทุกปี

กระทรวงคมนาคม การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.)

ลดค่าโดยสารร้อยละ ๕๐ (ไม่รวมค่าธรรมเนียม) แก่ผู้สูงอายุที่ใช้บริการรถไฟทุกชั้นที่นั่ง ระหว่างเดือน มิถุนายน - กันยายน

ผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๑๐๐

กระทรวงคมนาคม การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.)

๑) ลดค่าโดยสารแก่ผู้สูงอายุที่ใช้บริการรถไฟฟ้ามหานครให้เป็นไปตามข้อบังคับที่กำหนด

ผลการดำเนินงาน ลดหย่อนค่าโดยสารแก่ผู้สูงอายุลงกึ่งหนึ่ง ร้อยละ ๕๐ ของราคา (ครึ่งราคา) ในทุกสถานี ดำเนินการได้ร้อยละ ๑๐๐

๒) ประชาสัมพันธ์การลดหย่อนค่าโดยสารผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ในสถานีตัวรถไฟฟ้าบนเว็บไซต์ของหน่วยงานและบริษัท ผู้รับสัมปทาน

ผลการดำเนินงาน มีการประชาสัมพันธ์การลดหย่อนค่าโดยสารทุกช่องทาง ได้แก่ สื่อประชาสัมพันธ์ที่สถานี รถไฟฟ้า เว็บไซต์อย่างเป็นทางการของบริษัทผู้รับสัมปทาน หรือแอปพลิเคชันอย่างเป็นทางการของบริษัทผู้รับสัมปทาน โดยให้เป็นไปตามประกาศ ณ ห้องออกบัตรโดยสาร ดำเนินการได้ร้อยละ ๑๐๐

กระทรวงคมนาคม องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.)

๑) ลดค่าโดยสารร้อยละ ๕๐ (ไม่รวมค่าธรรมเนียม) แก่ผู้สูงอายุที่ใช้บริการรถโดยสารประจำทางของ ขสมก.

ผลการดำเนินงาน ดำเนินการได้ร้อยละ ๑๐๐ (มีการลดหย่อนอัตราค่าโดยสาร ร้อยละ ๕๐ แก่ผู้สูงอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ตาม พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๕๖ โดยแสดงบัตรประจำตัวประชาชนในการใช้สิทธิลดหย่อนค่าโดยสาร สำหรับรถโดยสารประจำทางธรรมดาและรถโดยสารประจำทางปรับอากาศของ ขสมก.ทุกคัน)(เขตการเดินรถที่ ๑ - ๘)

๒) ยกเว้นค่าโดยสารและค่าธรรมเนียมในวันผู้สูงอายุแห่งชาติของทุกปี (๑๓ เมษายน)

ผลการดำเนินงาน ดำเนินการได้ร้อยละ ๑๐๐ (จัดรถวิ่งให้บริการโดยไม่เก็บค่าโดยสารในวันผู้สูงอายุแห่งชาติ (๑๓ เมษายน ของทุกปี) โดยแสดงบัตรประจำตัวประชาชนเพื่อใช้สิทธิสำหรับรถโดยสารประจำทางธรรมดาและรถโดยสารประจำทางปรับอากาศทุกคัน)

๓) ประชาสัมพันธ์และติดป้ายประกาศแจ้งสิทธิการลดหย่อนค่าโดยสารให้ชัดเจนบนรถโดยสาร

ผลการดำเนินงาน ดำเนินการได้ร้อยละ ๑๐๐ (ติดประกาศตารางลดหย่อนค่าโดยสารบนรถโดยสารประจำทางทุกคัน และลงประกาศในเว็บไซต์ของ ขสมก. www.bmta.co.th)

กระทรวงคมนาคม บริษัท ขนส่ง จำกัด (บขส.)

๑) ลดค่าโดยสารร้อยละ ๕๐ (ไม่รวมค่าธรรมเนียม) เฉพาะเส้นทางรถโดยสารประจำทางหมวด ๒ และหมวด ๓ แก่ผู้สูงอายุที่ใช้บริการรถโดยสารของ บริษัท ขนส่ง จำกัด และที่ทำการสถานีเดินรถ

ผลการดำเนินงาน ดำเนินการได้ร้อยละ ๑๐๐ มีผู้โดยสารที่เป็นผู้สูงอายุและแสดงบัตรเพื่อรับส่วนลด ที่เข้ามาใช้บริการรถโดยสารของ บขส. และได้รับส่วนลดตามที่กำหนดครบทุกคน

๒) ประชาสัมพันธ์และติดประกาศให้ผู้สูงอายุรับทราบสิทธิบริเวณหน้าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสาร ณ สถานีขนส่งผู้โดยสาร และที่ทำการสถานีเดินรถ

ผลการดำเนินงาน ได้จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์การลดหย่อนค่าโดยสารแก่ผู้สูงอายุและติดป้ายประกาศให้ผู้สูงอายุรับทราบสิทธิบริเวณหน้าช่องจำหน่ายตั๋วโดยสาร ณ สถานีขนส่งผู้โดยสารและที่ทำการสถานีเดินรถ

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

- ๑) ลดหย่อนค่าโดยสารเครื่องบินในเส้นทางบินภายในประเทศ ดังนี้
  - ร้อยละ ๑๕ ชั้นธุรกิจ
  - ร้อยละ ๓๕ ของอัตราค่าโดยสารปกติในชั้นประหยัด สำหรับการเดินทางวันจันทร์ - พุธที่สิบดี
  - ร้อยละ ๓๐ ของอัตราค่าโดยสารปกติในชั้นประหยัด สำหรับการเดินทางวันศุกร์ - อาทิตย์

หมายเหตุ : เฉพาะเที่ยวบินการบินไทย (TG ๓ DIGITS ONLY) ไม่รวมถึงเที่ยวบินร่วมระหว่างการบินไทยกับไทยสมายล์ โดยขอทราบข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐-๒๓๕๖-๑๑๑๑

ผลการดำเนินงาน ผู้สูงอายุที่มารับบริการได้รับการลดหย่อนค่าโดยสาร ร้อยละ ๑๐๐ โดยมีผู้โดยสารมาใช้บริการอย่างต่อเนื่อง

- ๒) ประชาสัมพันธ์การลดหย่อนค่าโดยสารแก่ผู้สูงอายุบนเว็บไซต์และแจ้งสิทธิให้ผู้โดยสารทราบเมื่อซื้อบัตรโดยสารในเว็บไซต์ www.thaiairway.com

ผลการดำเนินงาน ผู้สูงอายุเข้าชม website และพึงพอใจการให้บริการ

กระทรวงคมนาคม บริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด

ลดค่าโดยสารร้อยละ ๕๐ จากอัตราค่าโดยสารปกติทุกเที่ยวแก่ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป

ผลการดำเนินงาน ดำเนินการตามแผนได้ร้อยละ ๑๐๐ โดยผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปี เดินทางด้วยรถไฟฟ้าแอร์พอร์ตเรลลิงก์ ผ่านบัตร Smart Pass ประเภท Senior ได้รับส่วนลดและสามารถเดินทางได้อย่างต่อเนื่อง

กรุงเทพมหานคร (สำนักการจราจรและขนส่ง)

- ๑) รถโดยสารด่วนพิเศษ (BRT) และเรือโดยสารคลองภาษีเจริญ ยกเว้นค่าโดยสารสำหรับผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป
- ๒) เรือโดยสารคลองผดุงกรุงเกษม เรือโดยสารคลองแสนแสบ (ส่วนต่อขยาย) และเรือโดยสารคลองบางใหญ่ ไม่เก็บค่าโดยสาร ทั้งนี้ได้ประชาสัมพันธ์การยกเว้นค่าโดยสารไว้บนเว็บไซต์ของโครงการ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๘. สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๗)

การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ

ดำเนินการรองรับสิทธิผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๑๑ (๗) พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๔๖ ดังนี้

กระทรวงวัฒนธรรม กรมศิลปากร

กรมศิลปากรได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการที่มาใช้บริการในแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม การจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกด้านพิพิธภัณฑ โบราณสถาน หอจดหมายเหตุแห่งชาติ และการจัดกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมตามแผนปฏิบัติการการดำเนินงานรองรับสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังนี้ โดยการยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ

- อุทยานประวัติศาสตร์ ๑๑ แห่ง
- พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ๔๑ แห่ง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช สำนักอุทยานแห่งชาติ

ผลการดำเนินงาน

- ๑) ยกเว้นค่าบริการผ่านเข้าในอุทยานแห่งชาติทุกแห่งสำหรับผู้สูงอายุ ได้มีประกาศฉบับลงวันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ยกเว้นค่าบริการเข้าชมอุทยานแห่งชาติให้แก่ผู้สูงอายุ มีอายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีสัญชาติไทย โดยต้องแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐาน แก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ ซึ่งดำเนินการในเขตอุทยานแห่งชาติ จำนวน ๑๕๕ แห่ง
- ๒) ประชาสัมพันธ์และติดป้ายยกเว้นค่าเข้าชม สถานที่ในที่ตั้งมองเห็นได้ชัด โดยมีการประชาสัมพันธ์และติดป้ายยกเว้นค่าเข้าชมอุทยานแห่งชาติ บริเวณทางเข้าอุทยานแห่งชาติ จำนวน ๑๕๕ แห่ง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

ผลการดำเนินงาน

- ๑) มีการยกเว้นค่าเข้าชมสวนสัตว์แก่ผู้สูงอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ สวนสัตว์เปิดเขาเขียว สวนสัตว์เชียงใหม่ สวนสัตว์นครราชสีมา สวนสัตว์สงขลา สวนสัตว์อุบลราชธานี สวนสัตว์ขอนแก่น
- ๒) มีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่แก่ผู้สูงอายุทั้ง ๖ แห่ง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

ผลการดำเนินงาน

- ๑) ยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ให้แก่ผู้มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ จำนวน ๑ แห่ง
- ๒) มีการประชาสัมพันธ์และติดป้ายยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่แก่ผู้สูงอายุ จำนวน 5 แห่ง บริเวณทางเข้า

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การสวนพฤกษศาสตร์

ผลการดำเนินงาน

- ๑) ยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ให้แก่ผู้มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ขององค์การสวนพฤกษศาสตร์ จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ จังหวัดเชียงใหม่ สวนพฤกษศาสตร์พระแม่ย่า จังหวัดสุโขทัย สวนพฤกษศาสตร์บ้านร่มเกล้าพิษณุโลกในพระราชดำริ สวนพฤกษศาสตร์ขอนแก่น สวนพฤกษศาสตร์ระยอง
- ๒) มีการประชาสัมพันธ์และติดป้ายยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่แก่ผู้สูงอายุ จำนวน ๕ แห่ง บริเวณทางเข้า

ปัญหาและอุปสรรค

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ให้งดเว้นการจัดอบรมสัมมนาที่ต้องรวมคนจำนวนมากอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ลดการสัมผัส และเว้นระยะ ๑.๕ เมตร จึงไม่สามารถจัดกิจกรรม Love and Learn ให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวได้

๘. สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๘)

ด้านการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกละเมิดกรรม หรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง

ดำเนินการรองรับสิทธิผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๑๑ (๘) พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๔๖ ดังนี้

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงาน

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการผู้สูงอายุ ได้ดำเนินการปรับปรุงประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง การคุ้มครอง การส่งเสริมและสนับสนุนการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบความเดือดร้อน ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๑๑๓ ง โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป ซึ่งในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ให้ได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ ตามมาตรา ๑๑ (๘) มีสาระสำคัญดังนี้

๑. กรณีผู้สูงอายุถูกละเมิดกรรม

- (ก) นำผู้สูงอายุเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์และขอคำแนะนำปรึกษาจากจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์
- (ข) สอบถามข้อเท็จจริง พฤติการณ์ของการถูกละเมิดกรรม
- (ค) กรณีการทารุณกรรมเกิดขึ้นจากการกระทำของบุคคลภายนอกให้แจ้งความต่อพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิด
- (ง) กรณีการทารุณกรรมเกิดจากการกระทำของบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลที่ผู้สูงอายุอาศัย อยู่ด้วยให้ นักสังคมสงเคราะห์หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุมอบหมายให้คำแนะนำแก่ครอบครัว หรือบุคคลที่ผู้สูงอายุอยู่ด้วยเพื่อทำความเข้าใจให้สามารถดูแลผู้สูงอายุมิให้ถูกละเมิดกรรมอีก แต่หากผู้สูงอายุ ประสงค์ดำเนินคดีให้ดำเนินการตามข้อ (ค) โดยอนุโลม
- (จ) ให้การฟื้นฟูสภาพร่างกาย และจิตใจของผู้สูงอายุ ให้กลับไปสู่สภาวะปกติ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุกับครอบครัวหรือบุคคลที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ด้วยในกรณีที่ไม่สามารถฟื้นฟู ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุกับครอบครัวหรือบุคคลที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ด้วยได้ ให้ดำเนินการนำส่ง ผู้สูงอายุเข้ารับการดูแล ในหน่วยงานที่กรมกิจการผู้สูงอายุกำหนด หรือหน่วยงานเอกชนที่ยินยอมรับไว้ดูแล หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองดูแลต่อไป โดยความยินยอมของผู้สูงอายุ

ในกรณีที่เห็นสมควรเพื่อความปลอดภัยของผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่อาจจัดให้ผู้สูงอายุพักอาศัย ในหน่วยงานสังกัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เช่น บ้านพักเด็กและครอบครัว ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ หรือสถานที่อื่นซึ่งมีความปลอดภัย เป็นการชั่วคราว ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความยินยอมของผู้สูงอายุเป็นสำคัญ เว้นแต่ผู้สูงอายุไม่อยู่ในวิสัยหรือมีโอกาสที่จะให้ความยินยอมได้ด้วยตนเอง

๒. กรณีผู้สูงอายุถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย

- (ก) สอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น กรณีมีความจำเป็นให้นำผู้สูงอายุเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์ และขอคำแนะนำปรึกษาจากจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ การสอบข้อเท็จจริงให้รวมการสอบข้อเท็จจริงถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งเป็นตัวการ หรือเป็นนายหน้าในการนำผู้สูงอายุมาแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ในกรณีที่ผู้สูงอายุถูกบุคคลหรือกลุ่มบุคคลแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ อันเป็นความผิด ทางอาญาให้แจ้งความต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิด
- (ข) ให้การฟื้นฟูสภาพร่างกาย สภาพจิตใจ หรือฝึกอาชีพให้ผู้สูงอายุ ตามความต้องการและความเหมาะสม
- (ค) กรณีผู้สูงอายุประสงค์จะกลับไปอยู่กับครอบครัว หรือบุคคลซึ่งผู้สูงอายุ มีความประสงค์จะไปอยู่ด้วย ก็ให้ดำเนินการเตรียมความพร้อมของครอบครัวหรือบุคคลนั้น ในกรณีที่เห็นสมควรเพื่อความปลอดภัยของผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่อาจจัดให้ผู้สูงอายุพักอาศัย ในหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เช่น บ้านพักเด็กและครอบครัว ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ หรือสถานที่อื่นซึ่งมีความปลอดภัย เป็นการชั่วคราว ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความยินยอมของผู้สูงอายุเป็นสำคัญ เว้นแต่ผู้สูงอายุไม่อยู่ในวิสัย หรือมีโอกาสที่จะให้ความยินยอมได้ด้วยตนเอง

๓. กรณีผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง

- (ก) สอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น นำผู้สูงอายุเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์และขอคำแนะนำ ปรึกษาจากจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ การสอบข้อเท็จจริงเพื่อให้ได้ข้อมูลประวัติบุคคล ครอบครัว บุคคลที่เกี่ยวข้อง สภาพความเป็นอยู่ สภาพปัญหา ความต้องการ เพื่อให้การช่วยเหลือตามควรแก่กรณี
- (ข) ให้นำส่งผู้สูงอายุเข้ารับการดูแลในสถานที่ที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนดหรือหน่วยงานเอกชน หรือชุมชน ที่ยินยอมรับไว้ดูแล โดยความยินยอมของผู้สูงอายุ หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองดูแลต่อไป
- (ค) ให้การฟื้นฟูสภาพร่างกาย สภาพจิตใจ หรือฝึกอาชีพให้ผู้สูงอายุ ตามความต้องการและ ความเหมาะสม
- (ง) กรณีผู้สูงอายุประสงค์จะกลับไปอยู่กับครอบครัว หรือบุคคลซึ่งผู้สูงอายุ มีความประสงค์ จะไปอยู่ด้วย ก็ให้ดำเนินการเตรียมความพร้อมของครอบครัวหรือบุคคลนั้น

ในกรณีที่เห็นสมควรเพื่อความปลอดภัยของผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่อาจจัดให้ผู้สูงอายุพักอาศัย ในหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เช่น บ้านพักเด็กและครอบครัว ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ หรือสถานที่อื่นซึ่งมีความปลอดภัย เป็นการชั่วคราว ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความยินยอมของผู้สูงอายุเป็นสำคัญ เว้นแต่ผู้สูงอายุไม่อยู่ในวิสัย หรือมีโอกาสที่จะให้ความยินยอมได้ด้วยตนเอง

กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

มีศูนย์ Hot Line ให้ความรู้/ แนะนำให้ความช่วยเหลือ แจ้งข่าวผู้สูงอายุ เกี่ยวกับการทารุณกรรม และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน เทศบาลนคร และเทศบาลเมือง ร้อยละ ๕๐ มีการให้ความรู้/ แนะนำ ให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ และประชาสัมพันธ์/ แจ้งข่าวสารให้แก่ผู้สูงอายุทราบ

กระทรวงยุติธรรม กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ผลการดำเนินงาน

- ผู้สูงอายุที่ตกเป็นผู้เสียหายหรือจำเลยในคดีอาญา ยื่นขอรับค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่ายมีผู้สูงอายุยื่นจำนวน ๖๑๓ ราย
- มีการพิจารณา จำนวน ๗๘๖ ราย โดยพิจารณาจ่าย จำนวน ๔๖๗ ราย เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ๒๗,๙๖๙,๙๘๒.๖๘ บาท แบ่งเป็น ส่วนที่ยื่นคำขอใหม่ จำนวน ๖๑๓ ราย และส่วนที่ค้างพิจารณา จำนวน ๑๗๓ ราย

สำนักงานอัยการสูงสุด

- ๑) กิจกรรมการให้บริการ สิทธิทางศาลตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการ จำนวน ๗,๒๗๐ ราย
- ๒) กิจกรรมการให้คำปรึกษาหารือทางกฎหมาย จำนวน ๒๑,๙๖๕ ราย
- ๓) กิจกรรมการช่วยเหลือจัดทำนิติกรรมสัญญา จำนวน ๑๗๔ ราย
- ๔) จัดกิจกรรมการให้ความช่วยเหลือในการประนอมข้อพิพาท จำนวน ๑,๙๔๘ ราย
- ๕) กิจกรรมการให้ความช่วยเหลือทางอรรถคดีในการจัดทนายความอาสาว่าต่าง แก่ต่าง ทางศาลแก่ประชาชน จำนวน ๑๓๖ ราย
- ๖) การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายที่เป็นผู้สูงอายุในคดีอาญา ซึ่งมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ จำนวน ๑,๐๗๒ ราย
- ๗) การสนับสนุนให้มีความรู้ความเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย โดยการเผยแพร่ให้ความรู้หรือฝึกอบรม จำนวน ๓๒,๗๓๒ ราย

ผลการดำเนินงาน

จำนวนคดีผู้สูงอายุซึ่งถูกทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง ตามมาตรา ๑๑ (๘) จำนวน ๑๑ เรื่อง และมีการดำเนินการสั่งฟ้อง จำนวน ๑๑ เรื่อง

นอกจากนี้ กรณีหน่วยงานมีการจัดเก็บ จำนวนผู้ถูกกระทำความรุนแรงทางชีวิต ร่างกาย จิตใจ ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป รวม ๑๑ คน แบ่งเป็นหญิง ๕ คน ชาย ๖ คน

กรุงเทพมหานคร (สำนักพัฒนาสังคม)

ผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติตามระเบียบได้รับการช่วยเหลือโดยเข้ารับบริการในบ้านผู้สูงอายุบางแค ๒ ในด้านต่าง ๆ เช่น ปัจจัยสี่ บริการทางการแพทย์และการรักษาพยาบาล กายภาพบำบัดและส่งเสริมการออกกำลังกาย อาชีวบำบัด สังคมสงเคราะห์ นันทนาการและกีฬา ศาสนกิจและกิจกรรมตามประเพณี ข้อมูลข่าวสาร และณาปนกิจ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

เมืองพัทยา

- ๑) มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุและการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ผ่านทางสื่อท้องถิ่นและชุมชน เมืองพัทยา

ผลการดำเนินงาน คิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐

- ๒) การลงพื้นที่ในการปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้สูงอายุเชิงรุกเพื่อสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหา

ผลการดำเนินงาน คิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐

๙. สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๙)

ด้านการให้คำแนะนำ บริการ ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี หรือในทางแก้ไข ปัญหาครอบครัว

ดำเนินการรองรับสิทธิผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๑๑ (๙) พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๔๖ ดังนี้

กระทรวงยุติธรรม กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ผลการดำเนินงาน

ผู้สูงอายุมาขอรับคำปรึกษาทางกฎหมายผ่านคลินิกยุติธรรมทั่วประเทศ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑,๔๐๕ ราย มีรายละเอียดเรื่องที่ขอรับคำปรึกษาสูงสุด ๕ อันดับ ดังนี้

๑. ความผิดต่อชีวิตและร่างกาย จำนวนทั้งสิ้น ๔๒๖ ราย
๒. เอกเทศสัญญา จำนวนทั้งสิ้น ๑๘๖ ราย
๓. ภารกิจกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จำนวนทั้งสิ้น ๑๘๓ ราย
๔. ทรัพย์สิน จำนวนทั้งสิ้น ๙๘ ราย
๕. มรดก จำนวนทั้งสิ้น ๘๙ ราย
๖. อื่นๆ จำนวนทั้งสิ้น ๔๒๓ ราย

ปัญหาและอุปสรรค

ผู้สูงอายุไม่สะดวกในการมาขอรับบริการให้คำปรึกษาทางกฎหมายด้วยตนเอง ณ ที่ตั้งของคลินิกยุติธรรม
ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

ได้มีการให้บริการสายด่วนยุติธรรมสร้างสุข โทร. ๑๑๑๑ กด ๗๗ ฟรี ๒๔ ชั่วโมง รองรับการให้บริการ อาทิ การให้คำปรึกษาทางกฎหมาย การสอบถามข้อมูลต่างๆ เพื่อรองรับการให้บริการแก่ประชาชนที่ไม่สามารถมาขอรับบริการด้วยตนเองได้

สำนักงานอัยการสูงสุด

ผลการดำเนินงาน

- ๑) กิจกรรมการให้บริการ สิทธิทางศาลตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการ จำนวน ๗,๒๗๐ ราย
- ๒) กิจกรรมการให้คำปรึกษาหารือทางกฎหมาย จำนวน ๒๑,๙๖๕ ราย
- ๓) กิจกรรมการช่วยเหลือจัดทำนิติกรรมสัญญา จำนวน ๑๗๔ ราย
- ๔) จัดกิจกรรมการให้ความช่วยเหลือในการประนอมข้อพิพาท จำนวน ๑,๙๔๘ ราย
- ๕) กิจกรรมการให้ความช่วยเหลือทางอรรถคดีในการจัดทนายความอาสาว่าต่าง แก่ต่าง ทางศาลแก่ประชาชน จำนวน ๑๓๖ ราย
- ๖) การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายที่เป็นผู้สูงอายุในคดีอาญา ซึ่งมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทน จากจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ จำนวน ๑,๐๗๒ ราย
- ๗) การสนับสนุนให้มีความรู้ความเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย โดยการเผยแพร่ให้ความรู้หรือฝึกอบรม จำนวน ๓๒,๗๓๒ ราย

สภาพนายความในพระบรมราชูปถัมภ์

๑. การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนผู้ยากไร้และไม่ได้รับความเป็นธรรมโดยการให้คำปรึกษาดำเนินการ ดังนี้ การให้คำปรึกษาอรรถคดี ณ สภาพนายความ บางเช่น กรุงเทพฯ ที่ทำการสภาพนายความแต่ละจังหวัด และมีทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ ๑๕๐ สถานี

ผลการดำเนินงาน

ผู้สูงอายุที่ขอรับการบริการให้คำปรึกษา แนะนำข้อกฎหมาย จำนวน ๘๐๐ ราย

๒. การให้ความช่วยเหลือในทางคดี หรือในทางการแก้ไขปัญหาแก่ผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมทางกฎหมาย

ผลการดำเนินงาน

ให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ จำนวน ๑๕๐ คดี

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

ควรมีการแนะนำให้ผู้สูงอายุ จัดเก็บเอกสารและพยานหลักฐาน

๓. การให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย โดยเผยแพร่ทางวิทยุกระจายเสียง จัดทำหนังสือความรู้ด้านกฎหมาย

ผลการดำเนินงาน

มีการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายผ่านช่องทาง Facebook รายการ Law Update ของสภาพนายความฯ โดยเรียนเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของผู้สูงอายุตามกฎหมายและการจัดการทรัพย์สินของผู้สูงอายุ

ปัญหาและอุปสรรค

มีการจัดเก็บสถิติผู้เข้าร่วมรายการแต่ไม่ได้จำแนกจำนวนช่วงอายุ

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

ควรมีการประชาสัมพันธ์สื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างอื่น และเก็บสถิติ

๑๐. สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๑๐)

การจัดที่พักอาศัย อาหาร และเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง

ดำเนินการรองรับสิทธิผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๑๑(๑๐) พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๔๖ ดังนี้

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ

โครงการให้บริการสงเคราะห์ผู้สูงอายุในภาวะยากลำบาก ดำเนินการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๑ (๘) (๙) (๑๐) เป็นการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ที่ได้รับความเดือดร้อนด้านที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่ม ประสบปัญหาด้านครอบครัว ถูกทารุณกรรม ถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย และถูกทอดทิ้ง ตามประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง การคุ้มครอง การส่งเสริม และสนับสนุนการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบความเดือดร้อน ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๑๑๗ ง มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป โดยให้การช่วยเหลือได้ไม่เกินวงเงินครั้งละ ๓,๐๐๐ บาท ไม่เกิน ๓ ครั้งต่อคนต่อปี ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทุกขยากเดือดร้อนได้รับความช่วยเหลือ จำนวน ๑๖,๙๕๗ ราย เป็นเงินจำนวน ๓๗,๔๙๕,๕๐๐ บาท

๑๑. สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๑๑)

การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

ดำเนินการรองรับสิทธิผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๑๑(๑๑) พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๔๖ ดังนี้

ตารางที่ ๒ เบี้ยยังชีพรายเดือนแบบขั้นบันไดสำหรับผู้สูงอายุ

สิทธิ	การจัดบริการ
อายุ ๖๐-๖๙ ปี	๖๐๐ บาท
อายุ ๗๐-๗๙ ปี	๗๐๐ บาท
อายุ ๘๐-๘๙ ปี	๘๐๐ บาท
อายุ ๙๐ ปีขึ้นไป	๑,๐๐๐ บาท

กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุทุกรายที่มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพตามประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง โดยดำเนินการตามระเบียบกำหนด

กรุงเทพมหานคร (สำนักงานเขต สำนักพัฒนาสังคม)

สำนักงานเขตจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนตามสิทธิ จำนวน ๗๘๐,๖๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

เมืองพัทยา

ผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนได้รับตามสิทธิสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาต่าง ๆ โดยดำเนินการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพภายในวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน และได้ประชาสัมพันธ์ทางสื่อเคเบิลทีวี วิทยุชุมชน แผ่นพับตามชุมชนต่าง ๆ ในเขตเมืองพัทยา

ผลการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๑๒. สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๑๒)

การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

ดำเนินการรองรับสิทธิผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๑๑ (๑๒) พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๔๖ ดังนี้

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ

โครงการสนับสนุนการจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี ดำเนินการตามประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง การสนับสนุนการสงเคราะห์ในการจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๑๑๗ ง มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป ซึ่งมีการปรับวงเงินช่วยเหลือในการจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณีเป็น ๓,๐๐๐ บาท และใช้ข้อมูลบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเป็นเกณฑ์ รวมทั้งขยายระยะเวลาในการยื่นคำขอรับการสนับสนุนการจัดการศพตามประเพณี เป็นภายใน ๖ เดือนนับตั้งแต่วันที่ออกใบมรณบัตร โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีผู้สูงอายุได้รับการสงเคราะห์ค่าจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี จำนวนทั้งสิ้น ๘,๘๐๗ คน เป็นเงินจำนวน ๑๙,๙๙๖,๐๐๐ บาท

๑๓. สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๑๓)

การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ดำเนินการรองรับสิทธิผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๑๑ (๑๓) พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๔๖ ดังนี้

■ การจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกด้านพิพิธภัณฑสถาน โบราณสถาน หอจดหมายเหตุแห่งชาติ และการจัดกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ตามที่คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติประกาศกำหนด

กระทรวงวัฒนธรรม กรมศิลปากร

มีการจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกด้านพิพิธภัณฑสถาน โบราณสถาน หอจดหมายเหตุแห่งชาติ และการจัดกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

- อุทยานประวัติศาสตร์ ๑๑ แห่ง
- พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ๔๑ แห่ง
- หอสมุดแห่งชาติ ๑๒ แห่ง
- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ๑๑ แห่ง

โครงการเปิดศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยเป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม

- กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมสำหรับผู้สูงอายุ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (กิจกรรมวัยเก๋า ๖๐+)

ผลการดำเนินงาน

๑. จำนวนหลักสูตร/หัวข้อการอบรม จำนวน ๗ หลักสูตร ได้แก่โหราศาสตร์ไทย ฤกษ์ดีดต้น ขับร้องประสานเสียง วัยเก๋าหัวร้อง คณะนักร้องประสานเสียง TSC- (Thai-Senior-Choir) รำไท่เก๊ก โยคะ และลีลาศ/ไลน์แดนซ์
๒. จำนวนสื่อประชาสัมพันธ์ คือ ภาพกิจกรรม โบรชัวร์ คลิป เผยแพร่ทางเฟซบุ๊ก/กิจกรรม วัยเก๋า ๖๐+ ไลน์กลุ่มย่อยรายวิชา และยูทูป
๓. จำนวนยอดผู้เข้าชมกิจกรรม live เฟซบุ๊ก ๗ หลักสูตร รวม ๑๖๒,๘๘๑ วิว
๔. ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม (สุ่มสอบถาม)

ปัญหาและอุปสรรค

ผลการดำเนินงานล่าช้า เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ต้องยกเลิกการจัดกิจกรรม ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

ได้เสนอขอปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินกิจกรรม จากการจัดอบรมในห้องเรียนเป็นการถ่ายทอดสดทางเฟซบุ๊ก/กิจกรรมวัยเก๋า ๖๐+ เพื่อเชิญชวนผู้สนใจให้เข้าร่วมกิจกรรมต่อไป ซึ่งสามารถ เข้าร่วมกิจกรรมที่บ้านได้

■ การจัดบริการสถานที่ท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการตามที่คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ประกาศกำหนด

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทย

กกท. ได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพและการออกกำลังกายของประชาชนทั่วไปและผู้สูงอายุจึงได้ดำเนินการให้บริการสนามกีฬาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเพื่อให้ประชาชนและผู้สูงอายุได้ใช้ สถานที่ในการออกกำลังกาย และเล่นกีฬาเป็นประจำทุกวันส่งเสริมให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่แข็งแรง โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. การให้บริการสถานกีฬาในส่วนกลาง (สนามกีฬาหัวหมาก)

๑.๑ สวนสุขภาพ

กกท. เปิดให้บริการเพื่อเป็นสถานที่ในการออกกำลังกาย เสริมสร้างสุขภาพ และพักผ่อนหย่อนใจด้วยการสร้างภูมิทัศน์ ที่ร่มรื่นและปรับพื้นที่ให้เหมาะสมสำหรับการออกกำลังกาย โดยไม่คิดอัตราค่าบริการซึ่งมีผู้สูงอายุนิยมมาใช้บริการเป็นจำนวนมากรวมทั้งมีการรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมหลากหลายประเภท เช่น รำกระบองกง โยคะ เดินวิ่ง รวมถึงกิจกรรมเพื่อความบันเทิง เช่น กลุ่มคาราโอเกะ เป็นต้น ซึ่งเป็นการเสริมสร้างทั้งเรื่องสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตที่ดีของผู้สูงอายุ

๑.๒ สนามฟุตบอล ๑

กกท. เปิดให้บริการลู่วิ่งสำหรับประชาชนทั่วไป และผู้สูงอายุ ออกกำลังกายโดยไม่คิดค่าบริการ ซึ่งได้รับความนิยม เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุ

๑.๓ ฟิตเนส

กกท. เปิดให้บริการสำหรับประชาชนทั่วไป โดยในส่วนของผู้ใช้บริการที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ในการสมัครสมาชิกจะต้องมีใบรับรองแพทย์ประกอบการสมัคร เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแนะนำโปรแกรมการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ

๒. การให้บริการสถานกีฬาในส่วนภูมิภาค

กกท. ได้ดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลในการจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬา แห่งชาติให้มีความครอบคลุมทุกภาค และก่อสร้างสนามกีฬาในแต่ละจังหวัด ให้ครบถ้วนและมีมาตรฐาน เพื่อให้แก่นักกีฬา ประชาชน และผู้สูงอายุ มีสถานที่ในการฝึกซ้อม และออกกำลังกายอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ ในส่วนภูมิภาค กกท. มีการให้บริการสถานที่ออกกำลังกายและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ โดยการเปิดให้บริการสวนสุขภาพ และลานอเนกประสงค์ของศูนย์ฝึกกีฬา แห่งชาติและสนามกีฬาจังหวัด สำหรับให้ผู้สูงอายุใช้ในการออกกำลังกาย เช่น เต้นแอโรบิค รำมวยจีน เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้สูงอายุ มีสมรรถภาพดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ

กกท. ดำเนินการส่งเสริมการออกกำลังกายในผู้สูงอายุด้วยการลดอัตราค่าสมัครสมาชิกให้กับผู้สูงอายุ ซึ่งจะเป็นการจูงใจให้ผู้สูงอายุมีความสนใจในการออกกำลังกายเพิ่มมากขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. การให้บริการสถานกีฬาในส่วนกลาง (สนามกีฬาหัวหมาก)

- ศูนย์ฝึกกีฬาในร่ม กกท. ได้กำหนดให้ผู้สูงอายุที่มีอายุ ตั้งแต่ ๕๐ ปีขึ้นไปใช้บริการฟรี และส่วนของสนามเทนนิส และสระว่ายน้ำได้กำหนดให้ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ได้ลดราคาค่าสมัครสมาชิกในอัตรา ร้อยละ ๕๐ และผู้สูงอายุที่อายุตั้งแต่ ๖๕ ปีขึ้นไป สามารถสมัครสมาชิกได้ฟรี นอกจากนี้ กกท. ยังมีบริการอุปกรณ์กีฬาให้ยืมโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

- ฟิตเนส กกท. ได้กำหนดให้ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ ๕๐ ปี ขึ้นไป ได้ลดราคาค่าสมัครสมาชิกอัตรา ร้อยละ ๕๐

กกท. ดำเนินการสนับสนุนกิจกรรมการเล่นกีฬาให้แก่ผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างสุขภาพและการออกกำลังกาย จึงได้ดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬาผู้สูงอายุแห่งชาติขึ้น เพื่อเป็นกิจกรรมการแข่งขันให้กับนักกีฬาผู้สูงอายุที่เลิกเล่นกีฬานั้นๆ ไปแล้ว หรือประชาชนทั่วไปที่อยากเล่นกีฬา ได้มีโอกาสกลับมาเล่นกีฬาอีกครั้ง และเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ักกีฬาผู้สูงอายุให้ อยากเล่นกีฬาไปตลอดชีวิต เพื่อสุขภาพและพละนาถายที่ดีของตนเอง

กกท. จัดการแข่งขันกีฬาสูงอายุ รายการ 1st Thailand Open Masters Games ๒๐๒๐ ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๒๐ กันยายน ๒๕๖๓ จำนวน ๑๔ ชนิดกีฬาประกอบด้วย กรีฑา, แบดมินตัน, บาสเกตบอล , เพาะกาย, ลีลาศ, ฟุตบอล, เกทบอล, กอล์ฟ, เปตอง, เซปักตะกร้อ, ว่ายน้ำ, เทเบิลเทนนิส, เทนนิส และวู๊ดบอลโดยมีจุดมุ่งหมายในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนามาตรฐานการจัดการแข่งขันกีฬาสูงอายุของ ประเทศไทย และใช้กิจกรรมการแข่งขันกีฬาสูงอายุ เพื่อเพิ่มคุณค่าทางสังคมและมูลค่าทางเศรษฐกิจตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติและนโยบายของการกีฬาแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มโอกาสให้มีกิจกรรมการแข่งขันกีฬาและเป็นการเปิดพื้นที่ให้กับผู้เข้าแข่งขันในรูปแบบมหกรรมกีฬาสูงอายุของประเทศไทย

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมการท่องเที่ยว

โครงการศึกษาออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับคนทั้งมวล (Tourism for All) ตามแบบรูปายการมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว โดยการออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง แหล่งอารยธรรมลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา แหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันตก และเขตพัฒนาพิเศษตะวันออก และกำหนดแนวทางการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของพื้นที่ด้านอารยสถาปัตยกรรมในแหล่งท่องเที่ยวให้สมบูรณ์

ผลการดำเนินงาน

- กำหนดจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่จะดำเนินการจัดทำแบบรูปรายการแล้ว จำนวน ๑๘ รูปแบบ (อยู่ระหว่างพิจารณาการออกแบบเบื้องต้น)
- จัดประชุมระดมความคิดเห็นต่อการออกแบบเบื้องต้นแล้วเสร็จ

ปัญหาและอุปสรรค

งบประมาณประจำปีของโครงการได้รับในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๓ ยังอยู่ในระหว่างดำเนินการ

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

การเร่งรัดระยะเวลาการทำงานของที่ปรึกษา

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมพลศึกษา

■ โครงการส่งเสริมกิจกรรม นันทนาการผู้สูงอายุ

- กิจกรรมการประกวดร้องเพลง คาราโอเกะผู้สูงอายุ (Big Karaoke)
- การสนับสนุนงบประมาณให้สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด จำนวน ๔ จังหวัด (จังหวัดหนองคาย จังหวัดปัตตานี จังหวัดลำพูน และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา)
- ผลิตสื่อ นันทนาการบำบัดผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงาน

- (๑) กิจกรรมประกวดร้องเพลงคาราโอเกะ (Big Karaoke) ดำเนินการประกวดฯ รอบคัดเลือก ตั้งแต่วันที่ ๑ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ มีผู้สนใจเข้าร่วมทั้งหมด ๔๒๖ คน และเจ้าหน้าที่จัดกิจกรรม จำนวน ๑๗ คน รวมทั้งสิ้นจำนวน ๔๔๓ คน และ ดำเนินการจัดการแข่งขันรอบชิงชนะเลิศ ในวันที่ ๒๗ - ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ แบ่งการประกวด ออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่ ประเภทเพลงลูกทุ่ง บุคคลชาย / หญิง และประเภทเพลง ลูกกรุง บุคคล ชาย / หญิง ประเภทละ ๒๐ คน ผู้เข้าประกวด รวมทั้งสิ้น ๘๐ คน และมีกลุ่มผู้สูงอายุ ให้ความสนใจเข้าชมและเชียร์จำนวน ๒๐๐ คน
- (๒) กิจกรรมการประกวดทางเครื่องเพลงลูกทุ่งผู้สูงอายุ ระหว่างวันที่ ๒๕- ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ ณ โรงแรมอัครารณ อำเภอมือง จังหวัดหนองคาย ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นกลุ่มผู้สูงอายุจากจังหวัดในเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานี จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดบึงกาฬ จำนวน ๙๙๖ คน รวมผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น ๑,๕๐๒ คน ตัวชี้วัดเชิงต้นทุน : เป็นไปตามแผนการใช้จ่าย งบประมาณที่วางไว้ ผลการเบิกจ่ายทั้งสิ้น ๓,๔๒๒,๘๒๙.๖๗ บาท

ปัญหาและอุปสรรค

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้การดำเนินการล่าช้ากว่ากำหนด

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้มีการปรับรูปแบบการดำเนินกิจกรรม และขยายระยะเวลาการดำเนินงานให้มีความเหมาะสม

■ โครงการเสริมส่งเสริมกีฬาผู้สูงอายุ ครั้งที่ ๑๔ ประจำปี ๒๕๖๓

ผลการดำเนินงาน คนไทยออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ มีผู้สูงอายุเข้าร่วมเล่นกีฬาและออกกำลังกาย ๕๔ จังหวัด รวม ๑๖,๓๑๗ คน เจ้าหน้าที่ ๑๑,๐๖๐ คน ผู้ชม ๒๘,๐๖๐ คน รวมผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น ๕๕,๔๓๗ คน ผู้สูงอายุได้ออกกำลังกายเป็นประจำโดยการเล่นกีฬาและเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา ทำให้ผู้สูงอายุมีสมรรถภาพทางกายและจิตใจที่แข็งแรงสมบูรณ์ งบประมาณเบิกจ่ายทั้งสิ้น ๑๖,๓๕๖,๕๒๖ บาท

ปัญหาและอุปสรรค

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้การดำเนินการล่าช้ากว่ากำหนด

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้มีการปรับรูปแบบการดำเนินกิจกรรม และขยายระยะเวลาการดำเนินงานให้มีความเหมาะสม

กรุงเทพมหานคร สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการให้แก่ผู้สูงอายุ ในศูนย์บริการของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

๑. ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย - ญี่ปุ่น)
๒. ศูนย์เยาวชน จำนวน ๓๕ แห่ง
๓. ศูนย์กีฬา จำนวน ๑๒ แห่ง

โดยจัดกิจกรรมที่จัด ได้แก่ กิจกรรมแอโรบิกในน้ำ โยคะผู้สูงอายุ ไม้พลอง กิจกรรมเข้าจังหวะ เปตอง ไลน์แดนซ์ ลีลาศ ชับร้องเพลง นาฏศิลป์ รำวงย้อนยุค รำมวยไทย รำมวยจีน เต้นซุมบ้า แจ๊สแดนซ์ คทกรรม ศิลปะ ธรรมะ สวดมนต์ ฟีกสมาธิ คอมพิวเตอร์และแท็บเล็ต กีฬาฟุตบอล ร้องเพลง เป็นต้น

■ การได้รับการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ดังนี้

๑. บริการสาธารณสุขสำหรับผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน

ผลการดำเนินงาน

ค่าบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดบริการให้กับผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงที่มีภาวะพึ่งพิง (คะแนนประเมินความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน ตามดัชนีบาร์เธลเอดีแอล (Barthel ADL index) เท่ากับหรือน้อยกว่า ๑๑ คะแนน) ที่เป็นประชาชนไทยทุกสิทธิ และทุกกลุ่มวัย ให้ได้รับบริการด้านสาธารณสุขสำหรับผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงที่มีภาวะพึ่งพิงตามชุดสิทธิประโยชน์ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ประสานหน่วยจัดบริการ เพื่อจัดบริการดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในพื้นที่ที่ได้รับบริการ ตามแผนการดูแลระยะยาว (Care Plan) ขณะนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมดำเนินงานมีจำนวนทั้งหมด ๖,๕๕๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘๕ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมดำเนินงานกองทุนท้องถิ่น

ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ เป้าหมายผู้มีภาวะพึ่งพิง จำนวน ๑๙๗,๖๑๕ คน ได้รับการโอนงบประมาณค่าบริการ จำนวน ๑๖๕,๐๑๘ คน โดยเป็นผู้มีภาวะพึ่งพิงที่กลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน ๑๔๗,๑๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๙

สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดปี ๒๕๖๓ พบว่า ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่ได้รับการดูแลตามแผนการดูแล ร้อยละ ๑๐๐ โดยผลการประเมินคะแนน ADL เมื่อให้การดูแลครบ ๙ เดือน พบว่า ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงมีการเปลี่ยนแปลงคะแนน ADL ดีขึ้นร้อยละ ๒๔.๕๓ คงเดิมร้อยละ ๕๔.๘๕ และแย่งร้อยละ ๒๐.๖๒

ปัญหาและอุปสรรค

- พื้นที่ดำเนินงาน LTC ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ของกองทุนตำบล
- CM/CG ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ดำเนินงาน LTC

แนวทางการแก้ไข

เร่งรัดสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต ประธานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยจัดบริการ เพื่อขยายพื้นที่ดำเนินการ

ชี้แจงสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต ประธานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนงบประมาณจัดการอบรม CM/CG ตามประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจ และประสานงานศูนย์อนามัยเขตกรณีขาดแคลนอัตรากำลัง (CM)

๒. บริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์

ผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ เป็นหนึ่งในเป้าหมายการดำเนินงานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น ๓ กลุ่ม ได้แก่

- ๑) คนพิการ
- ๒) ผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์
- ๓) ผู้ป่วยที่จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์

โดยมีเป้าหมายในการดำเนินงาน และงบประมาณบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ รายละเอียดดังนี้

กลุ่มเป้าหมายบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ มีผู้ได้รับอุปกรณ์เครื่องช่วยคนพิการจำนวน ๓๐,๗๑๖ ชิ้น มีผู้ที่ได้รับบริการฟื้นฟู จำนวน ๓,๔๖๗,๘๖๗ ครั้ง มีการให้บริการใช้อุปกรณ์เครื่องช่วย ความพิการ จำนวน ๑,๕๘๖ คน โดยมีการใช้งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๘๔๑,๒๔๑,๔๐๐ บาท แบ่งเป็น ค่าอุปกรณ์เครื่องช่วยคนพิการ จำนวน ๒๐๘,๖๙๓,๔๐๐ บาท ค่าบริการฟื้นฟู ๖๑๘,๒๗๔,๐๐๐ บาท และ ค่าบริการฝึกการใช้อุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ ๑๔,๒๗๔,๐๐๐ บาท

ผลการดำเนินงาน

บริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ สำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ ที่หน่วยบริการบันทึกเพื่อเรียกเก็บชดเชยค่าบริการจาก สปสช. ปี ๒๕๖๓ (ข้อมูลระหว่าง เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ – มิถุนายน ๒๕๖๓) จำแนกตามบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ดังนี้

การบริการด้านกายภาพบำบัด ๙๔๑,๕๐๒ ครั้ง ๒๘๔,๘๙๘ คน การบริการจิตบำบัด ๑๒๙,๐๙๓ ครั้ง ๕๘,๒๗๒ คน การบริการกิจกรรมบำบัด ๓๓,๖๔๙ ครั้ง ๑๐,๓๒๙ คน การบริการพฤติกรรมบำบัด ๒๐,๙๑๑ ครั้ง ๑๑,๑๘๔ คน การบริการแก้ไขการพูด ๘๓๐ ครั้ง ๔๑๑ คน การบริการฟื้นฟูการมองเห็น ๓,๗๙๑ ครั้ง ๒,๓๔๘ คน การบริการฟื้นฟูการได้ยิน ๑๐,๖๐๓ ครั้ง ๗,๙๖๕ คน การฉีดยาเพื่อลดการเกร็งของกล้ามเนื้อ ๙๔ ครั้ง ๗๕ คน

ปัญหาและอุปสรรค

ยังไม่มี การเชื่อมระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานในระดับส่วนกลางเพื่อใช้ในการกำกับติดตามให้เกิดการเข้าถึงบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

- พัฒนาโปรแกรมบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพระดับจังหวัดให้สามารถรายงานผลการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ในระดับจังหวัดได้ ซึ่งได้ Implement และเริ่มใช้ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔
- เชื่อมฐานข้อมูลคนพิการกับกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเพื่อสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ
- เชื่อมฐานข้อมูลกับกรมการขนส่งเพื่อสนับสนุนรถนั่งคนพิการ

กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย) ร่วมมือกับ กระทรวงสาธารณสุข

การผลิตผู้ดูแลผู้สูงอายุ ความสุขของผู้มีภาวะพึ่งพิงที่เกิดจากการได้รับการดูแลที่ถูกต้อง ความสุขของญาติที่ต้องดูแลซึ่งเกิดจากการมีความรู้และปฏิบัติการดูแลได้ถูกต้อง

- หลักสูตร ๗๐ ชั่วโมง (Long Term Care) สำหรับ อสม. ในระบบ Long Term Care มีความรู้ในการดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน โดยดำเนินการจัดการอบรมหลักสูตร ๗๐ ชั่วโมง มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๑,๓๗๖ คน โดยผ่านการอบรม จำนวน ๑,๓๓๔ คน ทำให้ อสม. มีทักษะและความรู้ในการดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิง

- หลักสูตร ๔๒๐ ชั่วโมง (ประกอบอาชีพอิสระ) ในการสร้างอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ (ด้านการดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิง) โดย ดำเนินการจัดการอบรมหลักสูตร ๔๒๐ ชั่วโมง มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๑๖๖ คน โดยผ่านการอบรม จำนวน ๑๔๘ คน เป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่ผู้ผ่านการอบรม ซึ่งสามารถออกไปประกอบอาชีพอิสระ หรือรับจ้างในสถานบริบาลผู้สูงอายุได้

ปัญหาและอุปสรรค

จากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แพร่ระบาด ทำให้ไม่สามารถดำเนินการจัดการอบรมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตร ๔๒๐ ชั่วโมง และหลักสูตร ๗๐ ชั่วโมง ที่บางพื้นที่เริ่มดำเนินการ ปลายเดือนมีนาคม การเปลี่ยนแปลงรหัสงบประมาณ ทำให้การเบิกจ่ายเงินงบประมาณล่าช้า

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

มีการปรับแผนการดำเนินกิจกรรมจัดอบรมในช่วงไตรมาส ๔

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงาน

- การขับเคลื่อนมาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุ เป็นการส่งเสริม สนับสนุน ให้ระบบของการดูแลผู้สูงอายุที่มีอยู่ในประเทศเกิดมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งเป็นมาตรฐานกลางประเทศ ประกอบด้วย ๑) มาตรฐานหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุ ได้แก่ หลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุขั้นเบื้องต้น จำนวน 18 ชั่วโมง หลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุขั้นกลาง จำนวน ๗๐ ชั่วโมง และหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุขั้นสูง จำนวน ๔๒๐ ชั่วโมง ๒) มาตรฐานผู้ดูแลผู้สูงอายุ และ ๓) มาตรฐานสถานดูแลผู้สูงอายุ โดยส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ดำเนินการพัฒนาบุคลากรผู้ดูแลผู้สูงอายุ สถานดูแลผู้สูงอายุให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ได้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุและบุคคลทั่วไป โดยใช้หลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุขั้นกลาง จำนวน ๗๐ ชั่วโมง ซึ่งมีผู้ผ่านการอบรมจำนวน ๑๒๑ คน และเนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงมีการพัฒนารูปแบบการถ่ายทอดความรู้ทักษะในการดูแลผู้สูงอายุตามมาตรฐานหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุขั้นเบื้องต้น จำนวน ๑๘ ชั่วโมง ให้เป็นรูปแบบการเรียนออนไลน์ เพื่อให้อาสาสมัครและผู้ที่สนใจ สามารถเข้าถึงมาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น โดยมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อประเมินความรู้ พร้อมทั้งมีประกาศนียบัตรหลักสูตรการศึกษาครบตามหลักสูตรและสอบวัดความรู้
- การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(อพม.) ให้มีความเชี่ยวชาญด้านการดูแลผู้สูงอายุ ส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย มีส่วนร่วมในการพัฒนางานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (เชี่ยวชาญด้านผู้สูงอายุ) ที่บ้านในระดับพื้นที่ให้เป็น ฐานของชุมชนในการดูแลและคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ จากการดำเนินโครงการมีผู้สูงอายุได้รับการดูแล และคุ้มครองทางสังคมจากอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (เชี่ยวชาญด้านผู้สูงอายุ) จำนวน ๓,๔๒๓ คน
- โครงการธนาคารเวลาของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนดูแลซึ่งกันและกัน มีมาตรการกลไกในการส่งเสริมให้คนทุกกลุ่มวัย ในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมาตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓ กรมกิจการผู้สูงอายุได้ขยายผลการดำเนินงาน จำนวน ๘๔ พื้นที่ ๔๖ จังหวัด และพื้นที่กรุงเทพมหานคร ๑๐ พื้นที่ โดยมีกิจกรรมในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในช่วงที่มีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) แพร่ระบาด เช่น สมาชิกธนาคารเวลามีการเฝ้าระวัง ป้องกัน COVID - 19 และให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ พื้นที่จึงให้ความสำคัญในการ ใช้สื่อออนไลน์เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงาน ใช้เสียงตามสายภายในหมู่บ้านเป็นเครื่องมือ และมีการวางแผนขับเคลื่อนดำเนินงานดูแลผู้สูงอายุในช่วงโรคระบาดที่เกิดขึ้น ซึ่งมีผู้สูงอายุได้รับการช่วยเหลือดูแล จำนวน ๔,๓๓๙ คน
- การขยายผลการจัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีการขยายผลการดำเนินงาน โครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) จำนวน ๑๐๐ แห่ง แบ่งเป็น ขอรับงบประมาณ จำนวน ๕๕ แห่ง และไม่ขอรับงบประมาณ จำนวน ๔๕ แห่ง

- ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ มีการประเมินมาตรฐานการดำเนินงาน ศพอส. และเป็นศูนย์ที่มีมาตรฐานในการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ มี ศพอส. ประเมินมาตรฐาน จำนวน ๑,๐๑๐ แห่ง ผลการประเมินมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๓๙ แบ่งเป็น ระดับดีมาก (A) จำนวน ๗๐๒ แห่ง ระดับดี (B) จำนวน ๒๐๖ แห่ง ระดับปานกลาง (C) จำนวน ๕๓ แห่ง ระดับควรปรับปรุง (D) จำนวน ๔๙ แห่ง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ

๑๓. สิทธิตามมาตรา ๑๓

ด้านกองทุนผู้สูงอายุ

ดำเนินการรองรับสิทธิผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๑๓ พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๔๖ ดังนี้

ตารางที่ ๓ ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๓

ประเภท	จำนวน (โครงการ/ราย)	จำนวนเงิน (บาท)
การกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพ	๘,๙๖๓ ราย	๒๕๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท
การสนับสนุนโครงการ	๒๐๙ โครงการ	๒๕,๖๐๕,๑๘๔ บาท

ปัญหาและอุปสรรค

เนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ส่งผลให้ผู้รับบริการที่เป็นของกองทุนผู้สูงอายุ ประสบปัญหาในการประกอบอาชีพ และดำเนินการการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องมีการร่วมกลุ่มกัน การประชุม คณะกรรมการบริหารกองทุนผู้สูงอายุ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบ ให้ชะลอการอนุมัติ และการทำสัญญา/จ่ายเงิน สำหรับโครงการที่ขอรับการสนับสนุนจึงส่งผลให้ไม่มีการอนุมัติโครงการ ตั้งแต่การประชุมคณะกรรมการบริหารกองทุนผู้สูงอายุ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ จนถึงครั้งที่ ๗/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

๑๓. สิทธิตามมาตรา ๑๗

การลดหย่อนภาษี

ดำเนินการรองรับสิทธิผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๑๗ พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๕๖ ดังนี้
มาตรการภาษีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง

ปีภาษี ๒๕๖๒ มีบิดาหรือมารดาที่บุตรนำไปใช้สิทธิลดหย่อนภาษีจากการเลี้ยงดูบิดาหรือมารดา
จำนวน ๒,๐๓๒,๖๖๑ ราย

สรุป

ภาพรวมความก้าวหน้าของ การดำเนินงานตามสิทธิ

จากรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ดำเนินงานรองรับสิทธิผู้สูงอายุตามมาตรา ๑๑ (๑) - (๑๓) จะเห็นได้ในการดำเนินงานของหน่วยงานดังกล่าวมีการดำเนินงานเพื่อรองรับสิทธิของผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่กำหนดไว้ว่าผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครองการส่งเสริมและการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่กำหนดในมาตรา ๕๔ บุคคลซึ่งมีอายุเกิน ๖๐ บริบูรณ์ และไม่มีรายได้เพียงพอให้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา ๘๐ รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็ก และเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย ส่งเสริมและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งตนเอง โดยการรองรับสิทธิผู้สูงอายุนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้จัดทำประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุ ตามมาตราที่รับผิดชอบและจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อรองรับประกาศดังกล่าว จากผลการดำเนินงานในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีข้อสรุป ดังนี้

๑) สิทธิมาตรา ๑๑(๑) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้ โดยให้ความสะดวกและเร็วเป็นกรณีพิเศษ

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการบูรณาการพัฒนามาตรฐานการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง - โครงการพัฒนาระบบบริการดูแลผู้สูงอายุในสถานบริการ
กระทรวงกลาโหม กองทัพบก กรมแพทย์ทหารบก	<ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการช่องทางพิเศษ (Fast track) แก่ผู้สูงอายุปรับปรุงสถานที่ให้เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ เช่น สร้างห้องน้ำ ราวจับภายในห้องน้ำ ทางลาด - ประเมินความเสี่ยงการเกิดอุบัติเหตุในกลุ่มผู้สูงอายุ - ติดตามและลงพื้นที่เยี่ยมผู้ป่วยสูงอายุในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
กระทรวงกลาโหม กรมการแพทย์ทหารเรือ โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	ดำเนินโครงการไร้คิวในกลุ่มผู้สูงอายุ
กระทรวงกลาโหม กรมแพทย์ทหารเรือ โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีช่องทางการตรวจสอบสุขภาพผู้สูงอายุ ตั้งแต่ ๗๐ ปีขึ้นไป โดยให้ได้รับการตรวจในลำดับต้น - ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ป่วยผู้สูงอายุและผู้ป่วยทั่วไปทราบ พร้อมทั้งชี้แจงแพทย์และเจ้าหน้าที่ทราบ
กระทรวงกลาโหม กองทัพอากาศ กรมแพทย์ทหารเรือ โรงพยาบาลทหารเรือกรุงเทพ	<ul style="list-style-type: none"> - อำนวยความสะดวกในการเข้ารับบริการทางการแพทย์แก่นายทหารชั้นผู้ใหญ่และครอบครัว - จัดเจ้าหน้าที่ดำเนินการเรื่องรับยาที่ห้องจ่ายยาแทน กรณีป่วยฉุกเฉิน โดยเจ้าหน้าที่จะแจ้งแพทย์ที่ห้องตรวจโรค เพื่อทำการรักษาทันทีที่มาถึง - มีชมรมผู้สูงอายุ
กระทรวงกลาโหม โรงพยาบาลอากาศเรียดวงศ์ ฐานทัพเรือสัตหีบ	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีช่องทางและห้องตรวจเฉพาะผู้สูงอายุ จำนวน ๕ ห้อง โดยให้บริการผู้สูงอายุ ตั้งแต่ ๗๐ ขึ้นไป - ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ป่วยผู้สูงอายุและผู้ป่วยทั่วไปทราบ พร้อมทั้งชี้แจงเจ้าหน้าที่ทราบ
กระทรวงกลาโหม กองทัพอากาศ กรมแพทย์ทหารอากาศ	<ul style="list-style-type: none"> - จัดช่องทางบริการเฉพาะผู้สูงอายุ โดยแยกจากการให้บริการบุคคลทั่วไป - ส่งเสริมให้หน่วยงานทางการแพทย์อื่น ๆ ให้มีช่องทางบริการเฉพาะผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง
กระทรวงกลาโหม โรงพยาบาลทหารผ่านศึก	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งชมรมผู้สูงอายุในโรงพยาบาล - มีศูนย์รับดูแลผู้สูงอายุที่ไม่มีญาติ ไม่สามารถดูแลตนเองได้ - บริการด้านคลินิกผู้สูงอายุ
โรงพยาบาลตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ - จัดที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจ/ที่นั่งพักรอแก่ผู้สูงอายุภายในโรงพยาบาล - จัดรถกอล์ฟให้บริการรับ-ส่งผู้สูงอายุ ปรับปรุงทางลาดและราวเกาะให้ผู้สูงอายุ - จัดทีมเยี่ยมบ้านผู้ป่วยสูงอายุ และจัดทำระบบป้องกันผู้สูงอายุพลัดตกหกล้ม

๑) ลิขิตมาตรา ๑๑(๑) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้ โดยให้ความสะดวกและเร็วเป็นพิเศษ (ต่อ)

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
โรงพยาบาลบุนนาคไชยากร การรถไฟแห่งประเทศไทย กระทรวงคมนาคม	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงโครงสร้างอาคารเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ เช่น ทางลาด รววกาะ - อำนวยความสะดวกให้กับผู้ป่วยที่เป็นผู้สูงอายุ
กรุงเทพมหานคร (สำนักอนามัย)	<ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการช่องทางพิเศษเฉพาะผู้สูงอายุ
กรุงเทพมหานคร (สำนักการแพทย์)	<ul style="list-style-type: none"> - จัดช่องทางพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ จำนวน ๕ ช่องทาง ประกอบด้วย ห้องเวชระเบียน (ห้องบัตร) ห้องตรวจรักษา (พบแพทย์) ห้องจ่ายยา (เภสัชกรรม) เจาะเลือด (LAB) และห้องเอกซเรย์ (รังสี) - ดำเนินโครงการ “กทม.ใสใจวัย ๘๐ ปี” ดูแลผู้สูงอายุ ที่มีอายุ ๘๐ ปี ขึ้นไป ให้ได้รับการบริการรวดเร็วพิเศษ
เมืองพัทยา	<ul style="list-style-type: none"> - บำบัดพื้นผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในพื้นที่เมืองพัทยา

๒) ลิขิตตามมาตรา ๑๑(๒) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อคงพัฒนาการทางกาย จิต สมออง ให้แก่ผู้สูงอายุ โดย จัดสรรงบประมาณให้พื้นที่ 66 จังหวัด 693 อำเภอ/เขต จัดกิจกรรม กศน. คงพัฒนาการทางกาย จิต และสมอองของผู้สูงอายุ
สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการสวดมนต์ข้ามปี ๒๕๖๓ - โครงการวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินโครงการโรงเรียนผู้สูงอายุ - ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารและสิทธิประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ
กรุงเทพมหานคร (สำนักงานเขต สำนักงานประชาสัมพันธ์ สำนักปลัด กรุงเทพมหานคร สำนักพัฒนาสังคม)	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ เช่น เพิ่มคอลัมน์ผู้สูงอายุ ใน Website และในแอปพลิเคชัน กทม. Connect - จัดทำเพจผู้สูงอายุ “ชุมชนบานไม่รู้โรย” - ผลิตและเผยแพร่สารคดีประชาสัมพันธ์ แนะนำบริการสำหรับผู้สูงอายุ ในศูนย์สร้างสุขทุกวัย
กรุงเทพมหานคร (สำนักงาน ประชาสัมพันธ์)	<ul style="list-style-type: none"> - เผยแพร่ข่าวสารเพื่อผู้สูงอายุผ่านช่องทางต่าง ๆ - เพิ่มช่องทางการเผยแพร่ - ผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบคลิปอินโฟกราฟิก - ดำเนินโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อผู้สูงอายุ
กรุงเทพมหานคร (สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต)	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่กรุงเทพมหานคร ได้แก่ กิจกรรมในศูนย์สร้างสุขทุกวัยสำหรับผู้สูงอายุ กิจกรรมสร้างสุขด้วยการอ่านกับผู้สูงอายุ และกิจกรรมฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นโดยให้ความรู้ฝึกอาชีพแก่ผู้สูงอายุ

๒) สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๒) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต (ต่อ)

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กรุงเทพมหานคร (สำนักพัฒนาสังคม สำนักอนามัย สำนักงานเขต)	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการเชิดชูเกียรติภูมิปัญญาผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร - กิจกรรมเผยแพร่และถ่ายทอดภูมิปัญญาผู้สูงอายุ - การสนับสนุนให้ภูมิปัญญาผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดเป็นวิทยากร
กรุงเทพมหานคร (สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว)	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรม เช่น งานเผยแพร่พระพุทธศาสนา กิจกรรมงานวันลอยกระทง - กิจกรรมการแสดงศิลปวัฒนธรรม - ออกบูธจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน ๕๐ เขต
สภาสังคมสงเคราะห์ แห่งประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการฝึกอบรมจิตอาสาพระภิกษุอาพาธ

๓) สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๓) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กระทรวงแรงงาน	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานจัดหางานมีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารตลาดแรงงานและบริการจัดหางานที่ตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุ - จัดอบรมทักษะอาชีพหรือฝึกอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุตามอัธยาศัย - มีศูนย์กลางข้อมูลทางการอาชีพและตำแหน่งงานสำหรับผู้สูงอายุ เป็นการเฉพาะ ณ สำนักงาน - จัดหาอาชีพที่เหมาะสมตามสมควรแก่ศักยภาพให้แก่ผู้สูงอายุ - บริการแนะแนวอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ
กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> - จัดฝึกอบรมอาชีพที่เหมาะสมให้กับผู้สูงอายุในชุมชน/ท้องถิ่น - ให้คำปรึกษาแนะนำข้อมูลข่าวสารการจัดงานหรือการส่งเสริมอาชีพให้กับผู้สูงอายุ
กรุงเทพมหานคร (สำนักพัฒนาสังคม)	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าเรียนได้ทุกวิชาตามความสนใจ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานความร่วมมือกับ ชมรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเพื่อผู้สูงอายุ (OPPY Club) ดำเนินการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ องค์กร และเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ ในการเตรียมความพร้อมวิสาหกิจชุมชนผู้สูงอายุสู่การค้าขายออนไลน์
เมืองพัทยา	<ul style="list-style-type: none"> - จัดโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ “การร้อยมาลัยและการจัดช่อดอกไม้จากใบเตย”

๔) สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๔) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมการรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	- ส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางสังคมแก่ชมรมผู้สูงอายุ เช่น ให้ความรู้ความเข้าใจ ในการพัฒนาสังคมผู้สูงอายุในชุมชน
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ	- บูรณาการวันผู้สูงอายุแห่งชาติและวันแห่งครอบครัว ประจำปี ๒๕๖๓ - โครงการส่งเสริมความร่วมมือเครือข่ายด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผู้สูงอายุ
กรุงเทพมหานคร (สำนักอนามัย สำนักพัฒนาสังคม สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว)	- จัดกิจกรรมการออกกำลังกาย กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ กิจกรรมเครือข่ายผู้สูงอายุและจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุในศูนย์เยาวชน กรุงเทพมหานคร
กรุงเทพมหานคร (สำนักงานเขต)	- ส่งเสริมความรู้ด้านการออมเงินการวางแผนการใช้จ่ายเงินให้กับผู้สูงอายุ
สมาคมสภาผู้สูงอายุ แห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	- ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ พัฒนาศักยภาพ กรรมการสาขาผู้สูงอายุทั่วประเทศ - พัฒนาศักยภาพชมรมผู้สูงอายุ
เมืองพัทยา	- จัดโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ “อบรมลิตธิ ผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖” - อบรมส่งเสริมสุขภาพสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ - ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพ Care Giver ในการดูแลผู้สูงอายุ ที่มีภาวะพึ่งพิง

๕) สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๕) ด้านการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือการบริการสาธารณะอื่น

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กระทรวงมหาดไทย กรมโยธาธิการและผังเมือง (สำนักสถาปัตยกรรม)	- ดำเนินการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับผู้พิการ เด็ก และคนชรา สำหรับอาคารที่ดำเนินการก่อสร้างใหม่ตามกฎหมายกระทรวงกำหนด สิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และ คนชรา พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้แก่ ทางลาด ห้องน้ำที่จอดรถ ป้ายสัญลักษณ์ บันได ลิฟต์
กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	- ดำเนินการเรื่องการอำนวยความสะดวกและปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุตามกฎหมายที่กำหนด
กระทรวงคมนาคม กรมเจ้าท่า	- จัดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกประจำท่าเทียบเรือที่คาดว่าจะมีผู้สูงอายุมาใช้บริการมาก - ปรับปรุงท่าเรือโดยสารให้มีความปลอดภัยต่อการใช้งานของผู้สูงอายุและผู้พิการ และก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ ทางลาด ที่จอดรถ

๕) สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๕) ด้านการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือการบริการสาธารณะอื่น (ต่อ)

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กระทรวงคมนาคม กรมการขนส่งทางบก	<ul style="list-style-type: none"> - ก่อสร้างอาคารใหม่และปรับปรุงอาคารสำนักงานส่วนกลาง สำนักงานขนส่งจังหวัดและสาขา และสถานีขนส่งผู้โดยสาร (ก่อสร้างใหม่เท่านั้น) ให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ - กำหนดเงื่อนไขขอรับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง โดยรถต้องให้บริการผู้โดยสารใช้ Wheelchair
กระทรวงคมนาคม กรมท่าอากาศยาน	<ul style="list-style-type: none"> - ทำทางลาดและห้องน้ำ เพื่ออำนวยความสะดวกผู้สูงอายุ ท่าอากาศยานในความรับผิดชอบ - จัดให้มีรถเข็นเพื่อให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ - ประชาสัมพันธ์สิทธิผู้สูงอายุ ณ สนามบินในสังกัดที่ให้บริการเที่ยวบินพาณิชย์
กระทรวงคมนาคม กรมทางหลวง	<ul style="list-style-type: none"> - ออกแบบมาตรฐานงานทางโครงสร้างให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม - ดำเนินโครงการปรับปรุงสายทางชุมชนออกแบบให้มีทางเดินเท้า และจัดทำทางลาดสำหรับผู้สูงอายุ คนพิการ และเด็ก
กระทรวงคมนาคม กรมทางหลวงชนบท	<ul style="list-style-type: none"> - ออกแบบให้มีลาดทางเชื่อม ลาดทางเท้าบริเวณชุมชน ลาดทางเดินเท้า บริเวณสะพานบนถนนในเขตผังเมือง - ออกแบบทางเดินเท้าออกแบบสายทางให้มีลาดทางบริเวณทางเท้า - จัดทำทางลาด ห้องน้ำ สำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในสำนักงาน กรมทางหลวงชนบท 5 จังหวัด ได้แก่ หนองบัวลำภู ตราด ระนอง ภูเก็ต อำนาจเจริญ
กระทรวงคมนาคม การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.)	<ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการสำรองที่นั่งผู้สูงอายุบนขบวนรถ ไม่ปะปนกับผู้โดยสารอื่น ในบริเวณทำการพนักงาน - อำนวยความสะดวกในการติดต่อซื้อตั๋วโดยสารโดยไม่ต้องเข้าแถว และจัดที่นั่งระหว่างรถรับตัว - กำหนดให้พนักงานประจำสถานีและขบวนรถมีเจ้าหน้าที่ดูแลอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ - ออกแบบสถานีรถไฟเป็นไปตามมาตรฐานสากล (Universal Design)
กระทรวงคมนาคม การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีห้องน้ำสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ - การฝึกอบรมพนักงานในการให้บริการแก่คนพิการและผู้สูงอายุ
กระทรวงคมนาคม การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน แห่งประเทศไทย (รฟม.)	<ul style="list-style-type: none"> - ออกแบบสิ่งก่อสร้างในรูปแบบ Universal Design เพื่อให้เหมาะสมกับทุกคนและสามารถใช้บริการได้ เช่น ทางลาด บันไดเลื่อน ลิฟต์โดยสาร พื้นสัมผัส ประตูสำหรับคนพิการ และผู้สูงอายุและทุกคน (Swing gate)

๕) ลิติตตามมาตรา ๑๑ (๕) ด้านการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือการบริการสาธารณะอื่น (ต่อ)

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กระทรวงคมนาคม องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.)	<ul style="list-style-type: none"> - จัดที่นั่งสำรองสำหรับผู้สูงอายุบนรถโดยสารประจำทาง ขสมก. พร้อมทั้งกำชับพนักงานให้ดูแลอำนวยความสะดวกผู้สูงอายุขณะขึ้นลงรถ - จัดเจ้าหน้าที่นายตรวจดูแลการให้บริการแก่ผู้สูงอายุที่บริเวณป้ายจอดรถ - กำกับพนักงานในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ
กระทรวงคมนาคม บริษัท ขนส่ง จำกัด (บขส.)	<ul style="list-style-type: none"> - จัดที่นั่งสำรองสำหรับผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ ณ สถานีขนส่งผู้โดยสาร - จัดเจ้าหน้าที่ไว้คอยอำนวยความสะดวกในการดูแลการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	<ul style="list-style-type: none"> - ก่อสร้างและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุที่มาใช้บริการ ณ สำนักงานจำหน่ายตั๋วบัตรโดยสาร
บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	<ul style="list-style-type: none"> - เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคาร เช่น ทางลาด ลิฟต์โดยสาร ห้องน้ำ คนพิการ/สูงอายุ
กระทรวงคมนาคม บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด	<ul style="list-style-type: none"> - จัดลิติตพิเศษและพื้นที่การให้บริการสำหรับผู้สูงอายุเพื่อความสะดวกในการลงทะเบียนเข้าพัก - ให้บริการรถเข็นสำหรับผู้สูงอายุและจัดเตรียมห้องพักให้อยู่ใกล้กับบริเวณลิฟต์ - ปรับปรุงพื้นที่จอดรถคนพิการและผู้สูงอายุโดยทาสีพื้นและติดตั้งสัญลักษณ์ใหม่ - ปรับปรุงทางลาดบริเวณด้านหลังโรงแรมให้ได้มาตรฐานตามกฎหมายกำหนด
กระทรวงคมนาคม บริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีรถเข็นวีลแชร์บริการแก่ผู้สูงอายุ พร้อมทั้งบริการพนักงานช่วยเข็น - ติดตั้ง Gap Filler เพื่อลดช่องว่างระหว่างรถไฟฟ้ากับชานชาลา - จัดซื้อทางลาดแบบพกพา สำหรับรถเข็นวีลแชร์
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและปลอดภัย ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ดำเนินการปรับปรุงบ้านผู้สูงอายุให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัยต่อการดำรงชีวิต จำนวน ๓,๒๐๒ แห่ง
กรุงเทพมหานคร (สำนักการโยธา)	<ul style="list-style-type: none"> - ออกแบบโครงการก่อสร้างงานปรับปรุงและงานก่อสร้างอาคารสถานที่ของสังกัดกรุงเทพมหานครให้มีความสะดวกและปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุ
กรุงเทพมหานคร (สำนักงานเขต)	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงอาคารและสถานที่ให้มีความปลอดภัยต่อผู้สูงอายุ เช่น ปรับปรุงห้องน้ำ/ทางลาด/ที่จอดรถ - ให้บริการด่วนพิเศษด้านทะเบียนราษฎรสำหรับผู้สูงอายุและจัดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก
กรุงเทพมหานคร (สำนักการจราจรและขนส่ง)	<ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการรถเข็นแก่ผู้สูงอายุและผู้พิการ - ให้บริการรถตู้ทรงสูงติดตั้งอุปกรณ์อำนวยความสะดวกและปลอดภัยแก่ผู้ที่ใช้รถเข็น ให้บริการทุกวัน

๖) สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๖) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กระทรวงคมนาคม กรมเจ้าท่า	- ลดค่าโดยสารร้อยละ ๕๐ แก่ผู้สูงอายุ ที่ใช้บริการเรือในการเดินทาง ประจำทางเส้นทางในแม่น้ำเจ้าพระยาพื้นที่กรุงเทพ ปริมณฑล และเส้นทางคลองแสนแสบ โดยทำการออกบัตรแสดงตนสำหรับ ลดหย่อนค่าโดยสารเรือประจำทางให้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป
กระทรวงคมนาคม การรถไฟ แห่งประเทศไทย (รฟท.)	- ลดค่าโดยสาร ร้อยละ ๕๐ (ไม่รวมค่าธรรมเนียม) แก่ผู้สูงอายุที่ใช้ บริการรถไฟทุกชั้นที่นั่งระหว่างเดือนมิถุนายน - กันยายน
กระทรวงคมนาคม การรถไฟฟ้ามหานคร แห่งประเทศไทย (รฟม.)	- ลดหย่อนค่าโดยสารแก่ผู้สูงอายุลงกึ่งหนึ่ง ร้อยละ ๕๐ ของราคา (ครึ่งราคา) ในทุกสถานี
กระทรวงคมนาคม องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.)	- ลดค่าโดยสารร้อยละ ๕๐ (ไม่รวมค่าธรรมเนียม) แก่ผู้สูงอายุ - ยกเว้นค่าโดยสารและค่าธรรมเนียมในวันผู้สูงอายุแห่งชาติของทุกปี (๑๓ เมษายน)
กระทรวงคมนาคม บริษัท ขนส่ง จำกัด (บขส.)	- ลดค่าโดยสารร้อยละ ๕๐ (ไม่รวมค่าธรรมเนียม) แก่ผู้สูงอายุ เฉพาะเส้นทางรถประจำทางหมวด ๒ และหมวด ๓
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	ลดหย่อนค่าโดยสารเครื่องบินในเส้นทางบินภายในประเทศ ดังนี้ - ลดหย่อนร้อยละ ๑๕ ชั้นธุรกิจ - ลดหย่อนร้อยละ ๓๕ ชั้นประหยัด สำหรับการเดินทางวันจันทร์ - พุธ-ศุกร์ - ลดหย่อนร้อยละ ๓๐ ชั้นประหยัด สำหรับการเดินทางวันศุกร์ - อาทิตย์ หมายเหตุ : เฉพาะเที่ยวบินการบินไทย (TG 3 DIGITS ONLY)
บริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด กระทรวงคมนาคม	- ลดหย่อนค่าโดยสาร ร้อยละ ๕๐ จากอัตราค่าโดยสารปกติทุกเที่ยว แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ ปี
กรุงเทพมหานคร (สำนักการจราจรและขนส่ง)	- รถโดยสารด่วนพิเศษ (BRT) เรือโดยสารคลองภาษีเจริญ เรือโดยสารคลองผดุงกรุงเกษม เรือโดยสารคลองแสนแสบ (ส่วนต่อขยาย) และเรือโดยสารคลองบางใหญ่ ได้ยกเว้นค่าโดยสาร สำหรับผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป

๗) ลิขิตตามมาตรา ๑๑ (๗) การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กระทรวงวัฒนธรรม กรมศิลปากร	- ยกเว้นค่าธรรมเนียมการเข้าชมอุทยานประวัติศาสตร์ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำนักอุทยานแห่งชาติ	- ยกเว้นค่าบริการผ่านเข้าในอุทยานแห่งชาติทุกแห่งสำหรับผู้สูงอายุ - ประชาสัมพันธ์และป้ายติดยกเว้นค่าบริการเข้าอุทยานแห่งชาติสำหรับผู้สูงอายุ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์	- ยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่แก่ผู้สูงอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป - ประชาสัมพันธ์ยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่แก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	- ประชาสัมพันธ์และติดป้ายยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่แก่ผู้สูงอายุ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การสวนพฤกษศาสตร์	- ยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ให้แก่ผู้มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ขององค์การสวนพฤกษศาสตร์ - ประชาสัมพันธ์ยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่แก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง

๘) ลิขิตตามมาตรา ๑๑ (๘) ด้านการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกรังแกหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ	- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการผู้สูงอายุ ได้ดำเนินการปรับปรุงประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง การคุ้มครอง การส่งเสริม และสนับสนุนการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบความเดือดร้อน ในการช่วยเหลือผู้สูงอายุให้ได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๑๑ (๘)
กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	- มีศูนย์ Hot Line ช่วยเหลือผู้สูงอายุ
กระทรวงยุติธรรม กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	- ให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญาที่ได้รับการช่วยเหลือทางการเงิน
สำนักงานอัยการสูงสุด	- จำนวนคดีผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๑๑ (๘) มีจำนวน ๑๑ เรื่อง และดำเนินการสั่งฟ้อง จำนวน ๑๑ เรื่อง

๘) สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๘) ด้านการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกรังแกหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง (ต่อ)

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กรุงเทพมหานคร (สำนักพัฒนาสังคม)	- ผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติตามระเบียบได้รับการช่วยเหลือโดยเข้ารับบริการ ในบ้านผู้สูงอายุบางแค ๒ ในด้านต่าง ๆ เช่น ปัจจัยสี่ การบริการ ทางการแพทย์และการรักษาพยาบาลกายภาพบำบัด และส่งเสริม การออกกำลังกาย
เมืองพัทยา	- ประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุและการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ - ลงพื้นที่เชิงรุกเพื่อสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหา

๙) สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๙) ด้านการให้คำแนะนำ ปกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี หรือในทางแก้ไขปัญหาคครอบครัว

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กระทรวงยุติธรรม กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	- ให้บริการคลินิกยุติธรรมทั่วประเทศ และได้มีการให้บริการสายด่วน ยุติธรรมสร้างสุข ให้บริการตลอด ๒๔ ชั่วโมง
สำนักงานอัยการสูงสุด	- ให้บริการคุ้มครองสิทธิทางศาลตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจ หน้าที่ของพนักงานอัยการ - ให้คำปรึกษาหารือทางกฎหมายแก่ผู้สูงอายุ - ช่วยเหลือจัดทำนิติกรรมสัญญาและการประนอมข้อพิพาทแก่ผู้สูงอายุ - ช่วยเหลือทางอรรถคดีในการจัดทนายความอาสาว่าต่าง แก่ต่าง ทางศาลแก่ประชาชนผู้สูงอายุ
สภาพนายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์	- การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนผู้ยากไร้และไม่ได้รับ ความเป็นธรรม - การให้ความช่วยเหลือในทางคดีแก่ผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ทางกฎหมาย - การให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย ทางวิทยุกระจายเสียง จัดทำหนังสือ ความรู้ด้านกฎหมาย

๑๐) สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๑๐) การจัดที่พักอาศัยอาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ	- โครงการให้บริการสงเคราะห์ผู้สูงอายุในภาวะยากลำบาก ไม่เกินวงเงินครั้งละ ๓,๐๐๐ บาท ไม่เกิน ๓ ครั้งต่อคนต่อปี ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทุกข์ยาก เดือดร้อนได้รับความช่วยเหลือ จำนวน ๑๖,๙๕๗ ราย

๑๑) สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๑๑) การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	- ดำเนินการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุทุกรายที่มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพตามประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง
กรุงเทพมหานคร (สำนักงานเขต สำนักงานพัฒนาสังคม)	- ดำเนินการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนตามสิทธิ
เมืองพัทยา	- ผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนได้รับตามสิทธิสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหา โดยดำเนินการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพภายในวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน

๑๒) สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๑๒) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ	- จำนวนครอบครัวผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ค่าจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ จำนวน ๘,๘๐๗ ราย

๑๓) สิทธิตามมาตรา ๑๑ (๑๓) การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กระทรวงวัฒนธรรม กรมศิลปากร	- จัดตั้งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการที่มาใช้บริการในแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทย	- ให้บริการสนามกีฬาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อให้ประชาชนและผู้สูงอายุได้ใช้สถานที่ในการออกกำลังกายและเล่นกีฬาเป็นประจำทุกวัน - ส่งเสริมการออกกำลังกายในผู้สูงอายุด้วยการลดอัตราค่าสมัครสมาชิกให้กับผู้สูงอายุ - สนับสนุนกิจกรรมการเล่นกีฬาให้แก่ผู้สูงอายุเพื่อเสริมสร้างสุขภาพและการออกกำลังกาย
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมการท่องเที่ยว	- โครงการศึกษาออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับคนทั้งมวล (Tourism for All) ตามแบบรูปรายการมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมพลศึกษา	- ดำเนินงานโครงการส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุ
กรุงเทพมหานคร สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว	- จัดกิจกรรมกีฬานันทนาการให้กับผู้สูงอายุ
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	๑. บริการสาธารณสุขสำหรับผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน ๒. บริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย) ร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุข	การผลิตผู้ดูแลผู้สูงอายุ โดยจัดอบรมหลักสูตร ๗๐ ชั่วโมง (Long Term Care) มีผู้ผ่านการอบรม จำนวน ๑,๓๓๔ คน และหลักสูตร ๔๒๐ ชั่วโมง (ประกอบอาชีพอิสระ) มีผู้ผ่านการอบรม จำนวน ๑๔๘ คน
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ	<ul style="list-style-type: none"> - การขับเคลื่อนมาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุ โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ได้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุและบุคคลทั่วไป โดยใช้หลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุชั้นกลาง จำนวน ๗๐ ชั่วโมง ซึ่งมีผู้ผ่านการอบรมจำนวน ๑๒๑ คน และเนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงมีการพัฒนารูปแบบการถ่ายทอดความรู้ทักษะในการดูแลผู้สูงอายุตามมาตรฐานหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุชั้นเบื้องต้น จำนวน ๑๘ ชั่วโมง ให้เป็นรูปแบบการเรียนออนไลน์ - การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) จากการดำเนินโครงการมีผู้สูงอายุได้รับการดูแล และคุ้มครองทางสังคมจากอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (เชี่ยวชาญด้านผู้สูงอายุ) จำนวน ๓,๑๒๖ คน - โครงการธนาคารเวลาของประเทศไทย ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมาตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓ กรมกิจการผู้สูงอายุได้ขยายผลการดำเนินงานจำนวน ๘๔ พื้นที่ ๔๖ จังหวัด และพื้นที่กรุงเทพมหานคร ๑๐ พื้นที่ โดยมีผู้สูงอายุได้รับการช่วยเหลือดูแล จำนวน ๔,๓๓๙ คน - การขยายผลการจัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ จำนวน ๑๐๐ แห่ง แบ่งเป็น ขอรับงบประมาณ จำนวน ๕๕ แห่ง และไม่ขอรับงบประมาณ จำนวน ๔๕ แห่ง - มี ศพอส. ประเมินมาตรฐาน จำนวน ๑,๐๑๐ แห่ง ผลการประเมินมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๓๙

๑๓) สิทธิตามมาตรา ๑๓ ด้านกองทุนผู้สูงอายุ

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กองทุนผู้สูงอายุ กรมกิจการผู้สูงอายุ	- ให้บริการกู้ยืมเงินทุนประกอบเพื่ออาชีพ ในประเภทกู้ยืมเงินทุนประกอบเพื่ออาชีพ

๑๔) สิทธิตามมาตรา ๑๗ การลดหย่อนภาษี

หน่วยงาน	สรุปผลการดำเนินงาน
กระทรวงการคลัง กรมสรรพากร	- ในปีภาษี ๒๕๖๒ มีบิดาหรือมารดาที่บุตรนำไปใช้สิทธิลดหย่อนภาษีจากการเลี้ยงดูบิดาหรือมารดา เป็นเงินจำนวน ๒,๐๓๒,๖๖๑ ราย

ภาคผนวก

คำสั่งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ
ที่ ๒๗ /๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖

ตามที่ได้มีคำสั่งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ที่ ๔/๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ และได้ครบวาระการดำรงตำแหน่งไปแล้ว นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับมติที่ประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังต่อไปนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	นายชุมพล กาญจนะ	ประธานอนุกรรมการ
๑.๒	นายอภิชัย จันทรเสน	รองประธานอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑.๓	ศาสตราจารย์ศศิพัฒน์ ยอดเพชร	รองประธานอนุกรรมการ คนที่สอง
๑.๔	อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ	อนุกรรมการ
๑.๕	ผู้แทนกระทรวงกลาโหม	อนุกรรมการ
๑.๖	ผู้แทนกระทรวงการคลัง	อนุกรรมการ
๑.๗	ผู้แทนกระทรวงคมนาคม	อนุกรรมการ
๑.๘	ผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	อนุกรรมการ
๑.๙	ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	อนุกรรมการ
๑.๑๐	ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๑.๑๑	ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๑.๑๒	ผู้แทนกระทรวงแรงงาน	อนุกรรมการ
๑.๑๓	ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม	อนุกรรมการ
๑.๑๔	ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการ
๑.๑๕	ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	อนุกรรมการ
๑.๑๖	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑.๑๗	ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	อนุกรรมการ
๑.๑๘	ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑.๑๙	ผู้แทนกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	อนุกรรมการ

/๑.๒๐ ผู้แทนกรม...

- ๒ -

๑.๒๐	ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	อนุกรรมการ
๑.๒๑	ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์	อนุกรรมการ
๑.๒๒	ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	อนุกรรมการ
๑.๒๓	ผู้แทนกรมสรรพากร	อนุกรรมการ
๑.๒๔	ผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑.๒๕	ผู้แทนสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑.๒๖	ผู้แทนกรุงเทพมหานคร	อนุกรรมการ
๑.๒๗	ผู้แทนเมืองพัทยา	อนุกรรมการ
๑.๒๘	ผู้แทนสภาทนายความ	อนุกรรมการ
๑.๒๙	ผู้แทนสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	อนุกรรมการ
๑.๓๐	ผู้แทนสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์	อนุกรรมการ
๑.๓๑	พลตำรวจโท โถง ปราศจากศัตรู	อนุกรรมการ
๑.๓๒	นางมณฑิพย์ ศรีรัตนา	อนุกรรมการ
๑.๓๓	นายสมชาย เวสารัชชระกุล	อนุกรรมการ
๑.๓๔	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครอง สิทธิผู้สูงอายุ กรมกิจการผู้สูงอายุ	อนุกรรมการ และเลขานุการ
๑.๓๕	เจ้าหน้าที่กองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครอง สิทธิผู้สูงอายุ กรมกิจการผู้สูงอายุ ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ เสนอแนะและจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในเรื่องสิทธิที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้สูงอายุ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ของประเทศ

๒.๒ ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามสิทธิผู้สูงอายุ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒.๓ ดำเนินการติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามสิทธิผู้สูงอายุ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

/๒.๔ พิจารณา..

- ๓ -

๒.๔ พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ในแนวทางการดำเนินการให้เป็นไปตามสิทธิผู้สูงอายุ ในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒.๕ ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ให้คณะอนุกรรมการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี นับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นใหม่

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ

คณะผู้ดำเนินงานโครงการ

ที่ปรึกษา

นางสุจิตรา พิทยานรเศรษฐ์

อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ

นางอภิญญา ชมภูมาศ

รองอธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ

นางสาวอาภา รัตน์พิทักษ์

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ

คณะผู้ดำเนินงาน

นางตะติยา ไกรศรีศรี

ผู้อำนวยการกลุ่มคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือผู้สูงอายุ

นายชาลี ดิยายน

นักพัฒนาสังคมชำนาญการ

นางสาวอดิพร เพ็งปาน

นักพัฒนาสังคม

นางสาวชุติมิน แฝงพงษ์

เจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงานโครงการฯ

โดย

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
กรมกิจการผู้สูงอายุ อาคารมหานครยิบซัม ชั้น ๒๐ ฟัง B
๕๓๙/๒ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทร ๐ ๒๖๔๒ ๔๓๐๕

www.dop.go.th

โดย

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการผู้สูงอายุ

อาคารมหานครยิบซั่ม ชั้น ๒๐ พัง B

๕๓๙/๒ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

โทร ๐ ๒๖๕๒ ๕๓๐๕

www.dop.go.th